

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: N4101 Zemědělské inženýrství

Studijní obor: Agroekologie

Katedra: Katedra speciální produkce rostlinné

Vedoucí katedry: prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Druhé bydlení v oblasti středního toku Lužnice jako
předstupeň amenitní migrace

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michael Bartoš, CSc.**

Autor: **Bc. Dominika Šašková**

České Budějovice, duben 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta zemědělská
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Dominika ŠAŠKOVÁ**
Osobní číslo: **Z14338**
Studijní program: **N4101 Zemědělské inženýrství**
Studijní obor: **Agroekologie - Péče o krajinu**
Název tématu: **Druhé bydlení v oblasti středního toku Lužnice jako předstupeň amenitní migrace**
Zadávající katedra: **Katedra speciální produkce rostlinné**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce navazuje na obhájenou bakalářskou práci "Migrace městského obyvatelstva na venkov". Hlavním cílem diplomové práce je zmapování druhého bydlení ve venkovském prostoru modelového území a zjištění jeho potenciálu pro amenitní migraci.

Rámcová osnova:

1. Úvod 2. Cíl práce a hypotéza 3. Literární rešerše 4. Použitá metodika 5. Modelové území - popis 6. Vlastní práce - výsledky - charakteristika druhého bydlení v modelovém území - výsledky rozhovorů - dotazníkové šetření uživatelů druhého bydlení 7. Diskuse výsledků 8. Závěr 9. Summary 10. Použitá literatura 11. Přílohy

Rozsah grafických prací: 10 - 15 stran

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- BIČÍK, I., VÁGNER, J., FIALOVÁ, D. (2001): Druhé bydlení v Česku. UK, Praha, 166s.
- BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., NOVOTNÁ, M., KOPP, J., MACHÁČEK, J. MOSS, L.A.G., GLORIOSO-MOSS, R. (2011): Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky. Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými Lesy, 196 s.
- VÁGNER, J., FIALOVÁ, D. et al. (eds.): Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku. KSGR PřF UK Praha, 167 s.
- MOSS, L.A.G., GLORIOSO, R.S. (eds.)(2014): Global amenity migration: Transforming rural culture economy and landscape. The New Ecology Press, Kaslo, BC, Canada & Port Townsend, WA, USA, 435 p.
- KRANNICH, R.S., LULOFF, A.E., FIELD, D.R. (2011): People, places and landscapes. Social change in high amenity rural areas. Springer, Landscape series, Dordrecht, Heidelberg, London, New York, 167 p.
- SLEPIČKA, A. (1981): Venkov a/nebo město. Nakladatelství Svoboda, Praha, 368 s.
- HENDL, J. (2005): Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Portál, Praha, 408 s.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michael Bartoš, CSc.**
Katedra speciální produkce rostlinné

Datum zadání diplomové práce: **9. března 2015**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2016**

prof. Ing. Miloslav Soch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice
L.S.

prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 9. března 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci na téma: Druhé bydlení v oblasti středního toku Lužnice jako předstupeň amenitní migrace, vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a s použitím zdrojů, které uvádím v seznamu literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněné posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 16. 4. 2016

.....
Bc. Dominika Šašková

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému vedoucímu práce Ing. Michaelu Bartošovi, CSc. za cenné rady a připomínky, za poskytnutí studijních materiálů i za odbornou pomoc, ochotu a trpělivost. Mé poděkování patří také všem respondentům, kteří se ochotně podíleli na vyplňování dotazníků a představitelům obcí za poskytnuté informace.

ABSTRAKT

Předkládaná diplomová práce se zabývá fenoménem druhého bydlení v oblasti středního toku řeky Lužnice. Trend druhého bydlení je úzce spjat převážně s venkovským cestovním ruchem. V současnosti ubývá trvale žijících obyvatel ve venkovském prostoru, čímž dochází stále častěji k depopulaci venkovské krajiny. Rozvoj venkovského cestovního ruchu a následně druhé bydlení, které lze označit za předstupeň amenitní migrace, mohou vylidňování českého venkova zmírnit.

V našich podmínkách se tyto dva pojmy druhé bydlení a amenitní migrace velmi často překrývají a je tak složité mezi nimi rozpoznat jednoznačnou hranici. Druhé bydlení představuje způsob trávení volného času a lze ho označit jako komplex jevů a procesů spojených s rekreačním objektem, nejčastěji v podobě chaty nebo chalupy. Někteří účastníci druhého bydlení se rozhodnou do svého rekreačního objektu přestěhovat natrvalo a v tomto případě se jedná o tzv. amenitní migraci. U tohoto typu migrace se jedná o pohyb lidí z urbánního prostředí do rurálních oblastí. Amenitní migraci lze chápat jako migraci za lepším životním prostředím, pohodou, touhou být blíže přírodě a celkově za lepší kvalitou života.

Klíčová slova: druhé bydlení, amenitní migrace, venkovský cestovní ruch, rekreační objekt, střední tok Lužnice.

ABSTRACT

The presented diploma thesis deals with the phenomenon of the second homes in the area around the middle stream of the river Luznice. The trend of second homes is closely connected mainly to rural tourism. Currently the number of people living in the countryside is decreasing, this leads to increasing depopulation of the countryside. Development of rural tourism and second homes, which can be described as a precursor of amenity migration can alleviate the depopulation of the Czech countryside.

Those two terms: second homes and amenity migration are very frequently overlapped in our conditions so it is difficult to determine the clear border between them. The second housing represents the way of spending the free time and so it can be stated as a complex phenomena and processes connected to a recreational object, most frequently represented by a cabin or a weekend house.

Some users of second homes may decide to move into their second houses permanently. In this case we call this the amenity migration. This type of migration is the movement of people from an urban area in to rural areas. The amenity migration can be understood as a migration for better environment, peace, the desire to be closer to nature and the desire for a better quality of life in general.

Key words: second homes, amenity migration, rural tourism, recreational object

OBSAH

1. ÚVOD	10
2. CÍL PRÁCE	12
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	13
3.1. Cestovní ruch	13
3.1.1 Historie cestovního ruchu	14
3.1.2 Cestovní ruch dle typologie	15
3.1.3 Cestovní ruch v České republice	16
3.1.4 Cestovní ruch a životní prostředí	18
3.1.5 Venkovský cestovní ruch.....	19
3.1.6 Agroturistika	20
3.1.7 Ekoturistika.....	20
3.1.8 Ekoagroturistika.....	21
3.2. Vymezení urbánního území	21
3.2.1 Urbanizace	22
3.2.2 Suburbanizace.....	22
3.2.3 Deurbanizace	23
3.2.4 Vazby město – venkov.....	23
3.2.5 Vymezení venkovského prostoru	23
3.3. Druhé bydlení	25
3.3.1 Vznik a vývoj druhého bydlení v České republice.....	25
3.3.2 Druhé bydlení v České republice.....	26
3.3.3 Typologie rekreačních objektů	28
3.3.4 Pozitivní a negativní složky druhého bydlení.....	30
3.3.5 Motivace druhého bydlení	31
3.3.6 Druhé bydlení po roce 1989	34

3.3.7 Druhé bydlení v zahraničí.....	36
3.4. Amenitní migrace	39
3.4.1 Vývojová stádia amenitní migrace	40
3.4.2 Typologie amenitních migrantů.....	41
4. PRAKTICKÁ ČÁST	44
4. 1. METODIKA	44
4.1.1 Výběr modelového území.....	44
4.1.2 Vlastní dotazníkové šetření.....	44
5. POPIS MODELOVÉHO ÚZEMÍ	46
5.1. Chatové osady modelového území	46
5.1.1 Chatové osady v katastrálním území Planá nad Lužnicí	46
5.1.2 Chatové osady v katastrálním území Sezimovo Ústí	47
5.1.3 Chatové osady v katastrálním území Tábor.....	47
5.1.4 Chatové osady v katastrálním území Dražice.....	48
6. VLASTNÍ PRÁCE	49
6.1. Výsledky dotazníkového šetření	49
6.2. Popis souboru respondentů.....	50
6.3. Aktivní zóna Lužnice	80
6.4. STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ	81
6.4.1 Testování hypotéz	81
6.4.2 Test dobré shody (chí kvadrát X^2)	82
7. DISKUSE.....	87
8. ZÁVĚR	91
9. SUMMARY	93
10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	95
11. PŘÍLOHY	105

1. ÚVOD

Předkládaná diplomová práce částečně navazuje na již obhájenou bakalářskou práci, která se zabývala otázkou amenitní migrace a částečně se dotýkala shodného modelového území. Tato práce rozvíjí myšlenku, že určitým předstupněm pro amenitní migraci je obecně známý a daleko starší jev, kterým je právě druhé (sekundární) bydlení.

Fenomén druhého bydlení se u nás rozvinul po druhé světové válce a jeho „boom“ nastává především v 70. a 80. letech minulého století, kdy jeho popularita přetrvává dodnes. Trend druhého bydlení je spojen převážně s venkovským prostorem a řadí se do vesnického cestovního ruchu. Metaforicky je někdy nazýván „útěkem z města“ a pro většinu lidí představuje lákavou nabídku, jak si alespoň na chvíli odpočinout od každodenních povinností, které život ve městě obnáší. Druhé bydlení představuje způsob trávení volného času a lze ho chápat jako komplex jevů a procesů, které jsou spojeny s objektem druhého bydlení, nejčastěji v podobě chaty či chalupy. Tyto objekty jsou přechodným místem pobytu vlastníka či uživatele a slouží převážně k rekreačním účelům. Jedná se tedy o objekty využívané jak jednotlivcem, tak celou rodinou s cílem trávit zde volný čas o víkendech, dovolených a mnohdy i celou letní sezonu. Někteří účastníci druhého bydlení se do svého rekreačního objektu rozhodnou přestěhovat natrvalo a v tomto případě se jedná o tzv. amenitní migraci. V dnešní době můžeme pozorovat vzestupnou tendenci tohoto trendu, který se stává celosvětovým fenoménem. Amenitní migraci lze chápat jako migraci za lepším životním prostředím a celkově lepší kvalitou života. Lidé dávají přednost přírodním hodnotám před těmi kulturními, avšak chtějí žít zároveň i v hodnotnějším socio - kulturním prostředí. V našich podmínkách se tyto dva jevy - druhé bydlení a amenitní migrace – velmi často překrývají a je tak obtížné najít jednoznačnou (ostrou) hranici mezi nimi.

V současné době se naše krajina potýká s velmi závažným problémem a tím je její depopulace. Máme na mysli úbytek trvale žijících obyvatel ve venkovském prostoru. Tomuto faktu částečně napomáhá rozvoj cestovního ruchu do venkovských oblastí. Jedná se především o venkovský cestovní ruch, jenž zahrnuje např. agroturistiku, ekoturistiku či ekoagroturistiku. Předpokládá se, že tyto formy cestovního ruchu by mohly vylidňování našeho venkova zmírnit,

příčemž depopulaci venkovského prostoru též brzdí procesy, jako jsou např. suburbanizace, deurbanizace či amenitní migrace.

Existuje celá řada poznatků o tom, že určitým předpokladem pro vznik amenitní migrace je právě druhé bydlení, jnž napomáhá rozvoji venkovských oblastí a do určité míry zpomaluje vylidňování venkovského prostoru. Lze tedy říci, že právě druhé bydlení či amenitní migrace mohou snížit nerovnoměrnosti v rozvoji jednotlivých regionů a zároveň udržet nebo ještě zlepšit jejich environmentální a kulturní kvalitu.

Diplomová práce se bude nejprve zabývat cestovním ruchem, který je prvotním impulsem druhého bydlení. Venkovský cestovní ruch je v dnešní době jedním nejrychleji se rozvíjejícím elementem cestovního ruchu a je založen především na rekreaci, odpočinku a užívání si volného času. Chataření a chalupaření spadá do rekreační formy cestovního ruchu, která je řazena do domácího vesnického cestovního ruchu a lze ji nazvat jako životní styl uživatelů. V mnoha případech se nejprve jedná o turisty, kteří navštíví dané území, jejich návštěvy se opakují a časem prodlužují. Domácí cestovní ruch je následně transformován na druhé bydlení. V další části práce se budu zabývat fenoménem druhého bydlení v oblasti středního toku Lužnice (Planá nad Lužnicí, Sezimovo Ústí, Tábor, Klokoty až po Matoušovský mlýn v Dražicích). Toto území je bohaté na kulturní památky, nalezneme zde také velké množství přírodních zajímavostí a dále nepřeborné množství vyžití, především pro rodiny s dětmi. Dané území podél toku řeky Lužnice je velice oblíbené a podél obou břehů řeky se setkáváme s rekreačními objekty druhého bydlení, kde jednoznačně převažují chaty. V poslední části literární rešerše se pouze okrajově zmíním o amenitní migraci, které byla věnována pozornost v mé bakalářské práci.

2. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je zmapování druhého bydlení v oblasti středního toku Lužnice a zjištění jeho potenciálu pro amenitní migraci. Cílem práce je tedy zjistit, zda účastníci druhého bydlení v daném území uvažují o transformaci sekundárního bydlení na bydlení trvalé. Dalším předpokladem této práce je zjistit motivaci uživatelů druhého bydlení (chatařů, chalupářů) k pobytu v dané oblasti.

Zmapování druhého bydlení v daném území bude provedeno pomocí dílčích cílů, které spočívají v analýze druhého bydlení v zájmové lokalitě. Přínosem je poznání dané lokality a provedení vlastního terénního výzkumu za účelem popsat a analyzovat současný stav druhého bydlení a jeho případný rozsah. Provedení dotazníkového šetření a jeho následné vyhodnocení umožní lépe nahlížet na danou problematiku druhého bydlení z pohledu lidí, kteří se druhého bydlení přímo účastní. A zodpovědět otázku transformace druhého bydlení na bydlení trvalé, zda můžeme v této zájmové lokalitě očekávat nárůst amenitní migrace. Dotazníkové šetření bude probíhat pomocí kvantitativního výzkumu, k jehož uskutečnění byl zpracován standardizovaný dotazník, který nám pomůže objasnit předem stanovené hypotézy.

Naplnění cílů této diplomové práce pomohou definovat níže stanovené hypotézy:

H1: Alespoň pro 1/3 respondentů je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředí.

H2: Více jak 2/3 dotazovaných neuvažují přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah.

H3: Větší potenciál pro transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) představují spíše rekreační chalupy než rekreační chaty v těsné blízkosti řeky.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1. Cestovní ruch

Když se zamyslíme nad pojmem cestovního ruchu jako takovým, většinu z nás napadne cestování za účelem rekreace, prohlížení si památek, návštěva příbuzných či přátel, nebo celkové užívání si volna (GOELDNER, RITCHIE, 2014). Jedná se o poměrně mladé odvětví, které v poslední době zažívá svůj tzv. „boom“ neboli masivní rozmach, jak uvádí (BINEK et al. 2008). Dále pak HRALA (2001) označuje cestovní ruch za specifickou formu mechanického pohybu obyvatelstva a upozorňuje na fakt, že cestovní ruch se stává ekonomicky a sociologicky důležitým fenoménem. VÁGNER, FIALOVÁ (2004) uvádí, že jedním z typických rysů současné společnosti je zvyšující se podíl volného času a jeho význam pro jednotlivce i pro celou společnost.

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) definuje cestovní ruch jako *„aktivity osob cestujících do míst či přebývajících v místech, jenž se nacházejí mimo jejich obvyklé prostředí, a to ne déle než jeden rok, za účelem dovolené, pracovních povinností či z jiných důvodů“* (PALATKOVÁ, 2011., GOELDNER, RITCHIE, 2014). Dále pak PÁSKOVÁ, ZELENKA (2002) poukazují na složitost tohoto pojmu ve Výkladovém slovníku, kdy uvádí, že *„cestovní ruch vždy zahrnuje cestování, ale ne každé cestování musí být cestovním ruchem. Cestovní ruch zahrnuje rekreaci, ale ne každá rekreace musí být cestovním ruchem a cestovní ruch je uskutečňován ve volném čase, ale ne celý volný čas je věnován cestovnímu ruchu“*.

Cestovní ruch můžeme označit jako poměrně složitý pojem, na který lze nahlížet ze čtyř různých úhlů pohledu a to jako turista, firmy nabízející turistům zboží a služby, dále pak správa hostitelských zemí či oblastí a v neposlední řadě hostitelská komunita (GOELDNER, RITCHIE, 2014). BINEK et al. (2008) uvádí, že cestovní ruch může mít jak pozitivní, tak negativní dopady na území, místní obyvatele či návštěvníky. Za pozitivní můžeme označit nová pracovní místa, která vznikají v jednotlivých oblastech v důsledku cestovního ruchu, dále pak vyšší finanční příjmy. PALATKOVÁ (2011) zdůrazňuje, že stejně důležité je vyhodnocení ekonomického vlivu cestovního ruchu, jako zhodnocení nákladů,

kteře byly na podporu turismu vydány. A naopak BINEK et al. (2008) uvádí negativní aspekty cestovního ruchu, jako jsou např. ohrožení přírodního bohatství.

3.1.1 Historie cestovního ruchu

Historie cestovního ruchu sahá hluboko do minulosti. Cestování v dávných dobách nebylo zábavou, cesty byly různého charakteru či měly různou motivaci. Cesty byly privilegiem těch nejmajetnějších společenských vrstev, které cestovaly převážně za účelem obchodu. Další motivací pro cestování byly objevitelské cesty, vzdělání, náboženství, vědecké zájmy či vojenské výpravy (BINEK et al. 2008). Počátek cestovního ruchu byl podmaněn vynálezem peněz a rozvojem trhu již kolem roku 4000 př. n. l. Za nejstarší cestovatele vůbec považujeme Egypťany, Řeky či Římany (GOELDNER, RITCHIE, 2014., DVOŘÁK, 2006).

Moderní cestovní ruch, tak jak ho známe dnes, se začal formovat až ve druhé polovině 19. století, v souvislosti s rozmachem průmyslu a hospodářským růstem. Nesmíme opomenout Thomase Cooka, který využil zájmu o cestování a jako první na světě přišel s nabídkou komerčních turistických služeb a vytvořil předpoklady pro cestovní ruch, jak ho známe dnes (BINEK et al. 2008., GOELDNER, RITCHIE, 2014). Vývoj cestovního ruchu řadíme do tří etap. Jako první etapu lze označit vývoj do první světové války, kdy je kladen důraz na hospodářský rozvoj. Lidé cestují bez výraznějších omezení a cestovní ruch jako takový se týká převážně majetnější vrstvy obyvatelstva. Jako druhou etapu lze označit období mezi dvěma světovými válkami, kdy se cestovní ruch začíná diferencovat do různých podob a zapojují se též střední vrstvy obyvatelstva či masy pracujících. Začínají vznikat organizační struktury cestovního a vznikají školy pro profesionální pracovníky v oblasti cestovního ruchu, což umožňuje vznik nových profesí v tomto odvětví (BINEK et al. 2008).

Obrovský rozmach zažívá cestovní ruch až na počátku 20. století, konkrétně v období po druhé světové válce, toto období lze označit za třetí vývojovou etapu, kdy dochází k rozvoji společnosti především z ekonomického hlediska. Dále pak rozvoj v oblasti dopravy či vědecko-technický pokrok, jak uvádí ŠTĚPÁNEK et al. (2001), který též poukazuje na skutečnost, že masový rozmach cestovního ruchu též souvisí s relativně stabilním a mírovým obdobím. Totéž uvádí BÍČÍK

(2001), který poukazuje ještě na jednu skutečnost, že obrovský rozmach cestovního ruchu souvisí s narůstajícím významem volného času, jenž představuje zhruba stejný rozsah jako je rozsah pracovního času. VÁGNER, FIALOVÁ (2004) podotýkají, že ve vyspělých zemích podíl volného času dokonce převyšuje podíl pracovní doby. Dále poukazují na skutečnost, že cestovní ruch a rekreace se začali rozvíjet až koncem šedesátých a hlavně v průběhu let sedmdesátých.

3.1.2. Cestovní ruch dle typologie

Nejčastěji rozlišujeme jednotlivé druhy, formy či typy cestovního ruchu. Mezi druhy cestovního ruchu lze řadit především průběh a realizaci cestovního ruchu, které závisí na ekonomických, společenských či geografických podmínkách. Cestovní ruch dle druhu rozlišujeme např. dle místa realizace a to na „vnitřní“ a „vnější“, dále pak dle původu účastníků na domácí či zahraniční cestovní ruch. Mezi formy cestovního ruchu řadíme především rekreační cestovní ruch, tato forma je založena především na rekreaci, odpočinku jednotlivce a celkovém užívání si volného času (BINEK et al. 2008., DROBNÁ, MORÁVKOVÁ, 2004).

Volný čas lze popsat jako souhrn činností, které člověk provozuje za účelem odpočinku, zábavy, nebo aby přispěl k svému osobnímu rozvoji a uvolnil se tak od běžných pracovních, rodinných či společenských závazků. Jedná se o nejdůležitější část našeho života, člověk se věnuje sebevzdělávání, svému duševnímu rozvoji a společenskému životu (BOHMANNOVÁ, 1984). Do rekreační formy cestovního ruchu spadá též chataření či chalupaření. Jako další část lze uvést kulturní formu cestovního ruchu, která je založena na poznávání nejrůznějších historických či kulturních památek a řadíme sem též poznávání kulturní krajiny. Za zmínku stojí též specificky orientované formy cestovního ruchu, jako je např. kongresový, vzdělávací, gastronomický či cestovní ruch pro seniory. Nakonec nesmíme opomenout zmínit typy cestovního ruchu, jenž se neustále vyvíjí a to i díky technickému pokroku. Lidé touží po nových a netradičních zážitcích. Jedná se o nalákání návštěvníků do daného území (BINEK et al. 2008., DROBNÁ, MORÁVKOVÁ, 2004). GOELDNER, RITCHIE (2014) zmiňují např. lázeňské či wellness pobyty.

Tab.č.1. Typologie cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu	Typy cestovního ruchu
Rekreační cestovní ruch	Aktivní cestovní ruch
Kulturní cestovní ruch	Incentivní cestovní ruch
Společensky orientovaný cestovní ruch	Poznávací cestovní ruch
	Venkovský cestovní ruch
Sportovní cestovní ruch	Veletržní a kongresový cestovní
Ekonomicky orientovaný cestovní ruch	ruch
	Lázeňský a rekreační cestovní
Specificky orientovaný cestovní ruch	ruch

Zdroj: (BINEK et al. 2008)

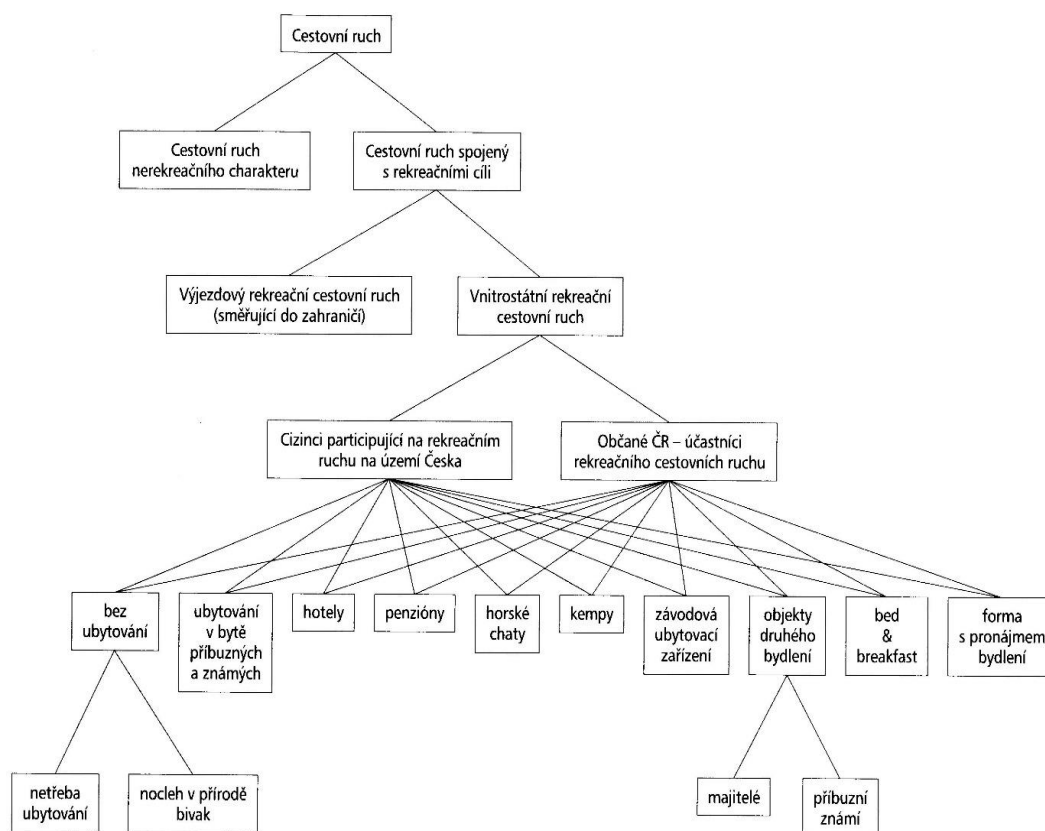
3.1.3. Cestovní ruch v České republice

Cestovní ruch v České republice zaznamenal za uplynulých dvacet let výrazné změny, týkající se jak ekonomické či společenské stránky, tak rozvoje jednotlivých forem a druhů cestovního ruchu (VYSTOUPIL et al. 2010). V roce 1948 po nástupu totalitní moci nastal výrazný zlom v rozvoji cestovního ruchu u nás. Do té doby držel vývoj cestovního ruchu v České republice krok s ostatními zeměmi západní Evropy a USA. Nadále v důsledku totalitního režimu se ubírá zcela odlišným směrem. Nastala naprostá izolace a zaostávání za trendy vyspělých zemí. Vlivem politické situace se u nás začaly objevovat podnikové formy dovolených, je kladen obrovský důraz na dělnickou třídu, děti a mládež. K propagandě socialistických dovolených sloužily filmy a různé dokumenty, jako příklad lze uvést „Anděl na horách“. Velké oblibě se těší forma cestovního ruchu v podobě chataření a chalupaření (HORÁKOVÁ, FIALOVÁ, 2014). Cestovní ruch u nás zaznamenal obrovský rozvoj po roce 1989 v závislosti na změnách týkající se politické situace (HESKOVÁ et al. 2011). Jak uvádí HORÁKOVÁ, FIALOVÁ, (2014) na vzestupu byl pochopitelně „výjezdový“ cestovní ruch, lidé mohou svobodně cestovat do kapitalistických zemích, které byly dříve z politických důvodů nedostupné.

Jak uvádí HRALA (2001), Českou republiku můžeme označit za zemi neobyčejně bohatou, co se týče kulturních hodnot a památek. Dále upozorňuje na architektonické památky, které jsou zde zastoupeny téměř ve všech stavebních slozích již od raného středověku. Poukazuje též na bohatou přírodní krajinu, jenž je využívána k rekreačním účelům.

Cestovní ruch v České republice je ovlivňován především narůstajícím počtem zahraničních turistů. Zvyšující se zahraniční klientelu v našich ubytovacích zařízení ovlivnila skutečnost, že u nás je v posledních letech upřednostňován výjezdový cestovní ruch před domácím HOLEŠINSKÁ (2010). HRALA (2001) upozorňuje na skutečnost, že stávající provozovatelé často dávají přednost zahraničním turistům, vůči kterým jsou čeští klienti ve značně nevýhodné finanční situaci. Česká republika se stala z hlediska aktivního cestovního ruchu pro turisty pocházející ze zemí s rozvinutou tržní ekonomikou velice přitažlivou destinací. HOLEŠINSKÁ (2010) uvádí situaci cestovního ruchu v České republice na pravou míru, poukazuje na příchod ekonomické krize. Dopad krize se v našich ubytovacích zařízení projevil tím, že se snížil význam příjezdové turistiky, což posílilo význam domácích návštěvníků.

Obr. č. 1. druhé bydlení v České republice

Zdroj: (BIČÍK et al. 2001).

3.1.4. Cestovní ruch a životní prostředí

Cestovní ruch ve 21. století podmaňuje nutnost, aby destinace a společnosti zařadily otázku životního prostředí mezi hlavní priority. Cestovní ruch lze označit za jedno z největších průmyslových odvětví na světě, tudíž výrazně ovlivňuje prostředí, ve kterém se odehrává. Cestovní ruch může environmentální prostředí zlepšovat, např. může poskytnout prostředky na ochranu přírodních či kulturních a historických památek. V druhé řadě může životní prostředí ničit, jedná se především o přelidnění, znečištěné pláže, problém s odpady nebo může vést k nadměrné zástavbě území (GOELDNER, RITCHIE, 2014). Cestovní ruch může znehodnocovat životní prostředí nadměrnou koncentrací rekreace v určitých oblastech. Životní prostředí se v těchto lokalitách začíná podobat situaci v městských aglomeracích, jedná se především o hluk či znečištěné ovzduší (HRALA, 2001). Je nutné dosáhnout takového cestovního ruchu, který bude udržitelný z dlouhodobého pohledu. Jak uvádí definice trvale udržitelného rozvoje,

zajistit stejné podmínky současným i budoucím generacím (GOELDNER, RITCHIE, 2014).

3.1.5. Venkovský cestovní ruch

Organizovaný venkovský turismus se u nás poprvé objevil ve druhé polovině 19. století (HORÁKOVÁ, FIALOVÁ 2014). Následný rozvoj nastává ve 20 až 30 letech 20. století, kdy je tato specifická forma cestovního ruchu spojována se stále větší oblibou tzv. „letních bytů“. Dále pak v 50. letech minulého století nastává obrovský rozvoj chataření a chalupaření, ovšem skutečný rozvoj venkovského cestovního ruchu nastává až po roce 1990, jako alternativa k „masovým“ formám cestovního ruchu (VYSTOUPIL et al. 2010).

Venkovský cestovní ruch je charakterizován aktivním pobytem v přírodě, za účelem poznání přírodních krás a kulturního dědictví vlastní země (HORÁKOVÁ, FIALOVÁ 2014). Jedná se o specifickou formu cestovního ruchu, která je spjata s přírodou a venkovským prostorem (DROBNÁ, MORÁVKOVÁ, 2004). Venkovský cestovní ruch je v dnešní době jedním z nejrychleji se rozvíjejících elementů turismu. V některých venkovských oblastech se cestovní ruch může stát klíčovým potenciálem pro místní rozvoj (HORÁKOVÁ, FIALOVÁ 2014). BINEK et al. (2008) představuje rurální cestovní ruch jako vícedenní pobyt na venkově, který je spjat s rekreační aktivitou. Jako je např. pěší turistika, vyjížděky na kole či pouhá relaxace. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) uvádí, že turisté se již nespokojí s „pasivní“ formou trávení volného času, ale vyhledávají zážitky a různé atrakce, zároveň zmiňuje, že venkovský turismus nesmí být masový. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) připomíná, že určitá skupina lidí, kteří se účastní venkovského turismu, bude usilovat o udržení kvality životního prostředí. Máme na mysli především chataře či chalupáře, kteří preferují klid a odpočinek od městského životního stylu. Zatímco skupina jednodenních návštěvníků naopak ocení koncentraci turistické infrastruktury a služeb. Tato skupina podporuje plány developerů, kteří v krajině chtějí vybudovat rekreační areály, čímž přinesou do dané oblasti pracovní příležitosti.

HRALA (2001) označuje chataření či chalupaření za specifický rys domácího cestovního ruchu. Uvádí, že chataření významně ovlivnilo vzhled naší krajiny. Chataření se negativně podepisuje na přírodním prostředí, jako př. lze uvést

ohrožování zdrojů pitné vody, nebezpečí požárů, poškozování lesních porostů či plašení lesní zvěře. Jako další formu domácího cestovního ruchu lze označit chalupaření. Na rozdíl od chataření neubližuje krajině v takové míře a mnohdy pomáhá zachovat krajinný ráz. Jak uvádí VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) stále se opakující pobyty, které se časem prodlužují, jsou transformovány z domácího cestovního ruchu na druhé bydlení. Dále pak (BOHMANNOVÁ, 1984) poukazuje na skutečnost, že rekreační bydlení rozhodně není trendem současnosti.

HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) zmiňuje, že venkovský turismus má v dnešní době „zachránit“ venkov a proto jsou stále více podporovány alternativní, neboli „měkké“ formy turismu. Mezi tyto formy lze zařadit agroturistiku, ekoturistiku nebo farmářský turismus. BINEK et al. (2008) uvádí, že agroturismus, ekoturismus a ekoagroturismus patří mezi formy krátkodobé a často jednorázové turistiky.

3.1.6 Agroturistika

Agroturismus lze označit za specifickou formu venkovské turistiky, která je úzce spjata s přírodou a přímým vztahem k zemědělství. Nejčastěji slouží podnikatelům v oblasti zemědělství k rozšíření jejich podnikatelských záměrů. Zájemcům o agroturistiku poskytují veškeré zázemí od ubytování na farmě, domácí stravu a účast v zemědělské výrobě či péči o domácí zvířata (BINEK et al. 2008). Agroturistika se v dnešní době stala naprosto ideálním druhem rodinné dovolené, jak uvádí (DROBNÁ, MORÁVKOVÁ, 2004).

3.1.7 Ekoturistika

Pojem ekoturismus se prvně objevil na počátku 80. let 20. století a je popisován jako cestování do neporušených přírodních oblastí. Jehož cílem je obdivování planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů (FENNELL 2007). Tuto turistickou aktivitu můžeme nazývat též „zelená turistika, přírodní turistika, geoturistika, alternativní turistika, etická turistika nebo zodpovědná turistika“. Principem této aktivity je udržovat či dokonce zlepšovat kvalitu přírodního prostředí. Mezinárodní společnost pro ekoturistiku TIES definuje ekoturistiku jako „odpovědné cestování do přírodních oblastí, jenž šetří přírodu a zlepšuje prosperitu lidí, kteří zde žijí“. (GOELDNER, RITCHIE, 2014., DROBNÁ, MORÁVKOVÁ, 2004).

Tato forma turistiky je zaměřena především na poznávání přírody, chráněných krajinných oblastí, přírodních parků, přírodních rezervací a dalších krás přírody, tak aby nedocházelo k jejímu narušení v souvislosti s cestovním ruchem (BINEK et al. 2008). Ekoturismus, který řadíme mezi krátkodobé formy cestovního ruchu, vznikl na základě reakce nespokojenosti se stále se zvyšujícím „masovým“ cestovním ruchem (FENNELL 2003). Dále pak GOELDNER, RITCHIE, (2014) označují ekoturistiku jako šetrné cestování vůči životnímu prostředí a kulturnímu dědictví. Ekoturismus též podporuje místní ekonomiku, reaguje na ekologické aspekty a respektuje sociální potřeby daného regionu.

3.1.8 Ekoagroturistika

Forma agroturistiky probíhá na ekologicky hospodařících farmách produkujících bio-produkty. Ekologické farmy musí splňovat veškeré mezinárodní standardy a vlastnit certifikát ekologického zemědělství (BINEK et al. 2008).

3.2. Vymezení urbánního území

V posledních dvaceti letech se česká venkovská krajina potýká s otázkou řešení svého budoucího vývoje. Hypoteticky se jedná o dva krajní body tohoto vývoje, na jedné straně lze uvést opouštění (vylidnění) venkovského prostoru, jak uvádí MEJSTRÍK et al. (1995). Na straně druhé je to intenzivní zemědělské využívání (CUDLÍNOVÁ, LAPKA., 2004).

Nutno však podotknout, že cílovým a žádoucím stavem současné společnosti není ani jeden z těchto uváděných bodů možného vývoje. Málokdo si dovede představit tradiční českou venkovskou krajinu přeměněnou a využívanou pouze jako intenzivně výrobní plochu. Stejně tak si nikdo z nás neumí představit, že by se naše venkovská krajina vlivem sekundární sukcese proměnila na tzv. „novou divočinu“. Kromě rozvoje cestovního ruchu do venkovských oblastí, který by mohl vylidňování českého venkova zmírnit a který byl popsán v předcházejících kapitolách. V současné době se setkáváme s dalšími jevy, které depopulaci venkovského prostoru zpomalují. Jedná se o jev zvaný „suburbanizace“ dále pak „deurbanizace“ neboli „kontraurbanizace“ a v neposlední řadě je to právě „amenitní migrace“ (BARTOŠ et al. 2007). Tyto procesy budou dále popsány v následujících kapitolách.

KOUŘILOVÁ et al., (2012)., SÝKORA, POSOVÁ, (2011) uvádí, že městské oblasti můžeme rozlišovat dle jejich funkce na administrativní, dopravní, rozhodovací či funkce cestovního ruchu. Vývoj osídlení je ovlivněn geografickými, ekonomickými, sociálními či politickými faktory a tento fakt vedl k vytvoření odlišné struktury osídlení.

3.2.1 Urbanizace

Proces, který se nejvíce projevoval v letech minulých, jedná se o tzv. „migrační proud“ z venkova do měst (STEWART, 2002., OUŘEDNÍČEK, 2011). Ve dvacátém století rostla města převážně v důsledku migrace z venkovských oblastí, jak uvádí BARTOŠ et al. (2011). Otázkou urbanizace se velmi podrobně zabývá SLEPIČKA (1981) ve své komplexně zaměřené publikaci, kde uvádí vztah města a venkova, jako velice složitý proces související s využitím území a uspořádáním krajiny. Urbanizaci lze chápat, jako přeměnu rurálního prostoru na urbánní (OUŘEDNÍČEK, 2013). Rostoucí vazby v území prohlubují vztahy urban - rural, jak uvádí (KOUŘILOVÁ et al., 2012). Dále pak BINEK et al. (2007) uvádí, že v důsledku urbanizace a industrializace docházelo k výraznému snižování populačního a výrobního významu venkova.

3.2.2 Suburbanizace

Tento proces se u nás začal rozvíjet v 90. letech 20. století, kdy na našem trhu začínají být stále dostupnější finanční úvěry a hypotéky (SÝKORA, 2002). OUŘEDNÍČEK (2013) popisuje suburbanizaci, jako tzv. „expanzi města“, kdy dochází k rozrůstání města směrem od centra k jeho okraji. ŠPAČKOVÁ et al. (2012) uvádí, že lidé zůstávají stále velmi „závislí“ na městě, jedná se převážně o nabízené služby či dojíždění za prací.

PERLÍN et al. (2010) poukazuje na výstavbu rodinných domů při okrajích měst, tyto domy vlastní obyvatelé měst, kteří žijí městským životem a využívají veškerých výhod, jenž jim město nabízí. Dále poukazuje na fakt, že tyto domy mají pouze obytnou funkci. Dle mého názoru se jedná o typická satelitní městečka, která v dnešní době tvoří významnou součást naší krajiny, do které jsou mnohdy „násilně“ zakomponovány. HOLEŠINSKÁ (2010) poukazuje na tzv. „aroganci

kapitálu“, s tímto problémem se potýká dnešní venkov. A tento trend spočívá v myšlence „za vlastní peníze si mohu postavit, co chci“.

3.2.3 Deurbanizace

STEWART (2002)., KOPP, NOVOTNÁ (2007) označují tento proces jako stěhování z měst do menších venkovských regionů. Uvádí, že velké množství lidí v produktivním věku se stěhuje z velkých měst do venkovských oblastí a podotýkají, že tento proces se v České republice začíná projevovat až později. OUŘEDNÍČEK (2002) hodnotí deurbanizaci jako závěrečnou fázi suburbanizace. Dále pak ŠIMON (2011) popisuje proces kontraurbanizace, kdy se jedná o stěhování obyvatelstva z měst na venkov mimo metropolitní regiony, lze tedy říci, že pojem deurbanizace a kontraurbanizace je jedena ten samý proces.

3.2.4 Vazby město – venkov

Vývoj osídlení je ovlivněn geografickými, ekonomickými, politickými či sociálními faktory, které vytváří různou strukturu osídlení. Venkovský prostor je velice diferenciovaný a dělí se na prosperující oblasti v okolí velkých měst. Dále pak na oblasti středně odlehlé a oblasti periferní, které mají nejmenší možný potenciál pro další rozvoj (KOUŘILOVÁ et al. 2012).

3.2.5 Vymezení venkovského prostoru

Venkovský prostor tvoří mozaika jednotlivých obcí či sídel a krajina mezi nimi. Dále vykazuje odlišné znaky z ekonomického, sociokulturního i environmentálního hlediska (KOUŘILOVÁ et al. 2012, BINEK et al. 2007). Tento prostor lze chápat jako celkový souhrn zemědělské půdy, lesní půdy, vodní plochy, intravilány, polní cesty a místní komunikace jak uvádí SLEPIČKA (1981). V odborné literatuře je pojem venkov vymezen jako „charakteristická krajina, pro kterou jsou důležité charakteristické činnosti, v níž žije charakteristické obyvatelstvo s charakteristickým životním stylem a tradicemi, jenž probouzí v obyvatelích a návštěvnicích charakteristické pocity“ (HOLEŠINSKÁ, 2010).

Venkovský prostor můžeme definovat jako prostor, jenž zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla je zajímavý především svou různorodostí, zaměřením

na zemědělství a menší hustotou zalidnění a to do 100 obyvatel na km². V průběhu 19. století s nástupem průmyslové revoluce ztratil venkov svou primární zemědělskou funkci. Následná industrializace společnosti znamenala vyšší produktivitu v zemědělském sektoru, což vedlo k výraznému zlepšení životní úrovně. Následkem byl rychlý růst obyvatel venkova, kteří měli stále větší problém najít v místě svého bydliště uplatnění. Následně začíná docházet k migraci venkovského obyvatelstva do měst, což mělo za následek vyliďňování venkovského prostoru a demografické stárnutí obyvatel (PERLÍN, 2003).

HOLEŠINSKÁ (2010) uvádí, že velice důležitou otázkou je stabilizovat venkovské obyvatelstvo, pomocí ekonomických aktivit zemědělských podniků, čímž dosáhneme vytvoření nových pracovních míst. FALTOVÁ LEITMANOVÁ et al. (2012) vymezuje venkovský prostor na základě hodnocení venkovských sídel, respektive venkovských obcí. Jednotlivé venkovské obce jsou hodnoceny multikriteriální, což zahrnuje hustotu zalidnění a počet obyvatel. Dále uvádí, že jedním z hlavních ukazatelů můžeme označit tzv. migrační saldo, přičemž poukazuje na fakt, že do roku 1995 probíhal převážně odliv obyvatelstva z venkova do měst, což potvrzuje též MÜLLER (2009).

Dnes můžeme potvrdit, že za posledních 15. let lze s jistotou prokázat naopak migrační přírůstek do venkovského prostoru (FALTOVÁ, LEITMANOVÁ et al. 2012). Dále pak KRANNICH (2011) zmiňuje, že za posledních 30 let se výrazně zvýšil počet obyvatel a venkovské oblasti dnes rostou rychleji, než ty městské. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) uvádí, že rozvoj venkova je úzce spjat s využíváním místních zdrojů. BINEK et al. 2007 specifikuje místní zdroje z hlediska charakteristiky dané lokality. Na místní zdroje se můžeme podívat z pohledu místních obyvatel, kteří preferují kvalitu životního prostředí nebo pracovní příležitosti. Dále pak z pohledu návštěvníků, kteří ocení atraktivitu dané lokality, nebo přírodní či kulturní zajímavosti. Celkově lze hodnotit lidské, přírodní a ekonomické zdroje.

3.3. Druhé bydlení

„Druhé bydlení chápeme jako komplex jevů či procesů, které jsou spojeny s objektem, jenž je určen k přechodnému místu pobytu vlastníka či uživatele, využívajících tento objekt k rekreačním účelům“ (VÁGNER, FIALOVÁ et al. 2004) Dle HORÁKOVÁ, FIALOVÁ, (2014) je pojem druhého bydlení chápán jako součást deurbanizačních trendů, kdy dochází ke stírání rozdílů mezi trvalým a rekreačním bydlením, v závislosti na rozvoji nových technologií a narůstajících možnostech mobility a dopravní infrastruktury.

3.3.1 Vznik a vývoj druhého bydlení v České republice

Podmínky pro rozvoj druhého bydlení, byly v období po 2. světové válce až do konce 50. let velice nepříznivé. Pokračování předválečné tradice druhého bydlení napomohl až fakt, že po válce vzrostla životní úroveň obyvatel. Mezi nejdůležitější faktory ovlivňující rozvoj „druhé bydlení“ patří vysídlení pohraničních oblastí (BARTOŠ et al. 2011). Bezprostředně po válce dochází k přesunům obyvatelstva německé národnosti z pohraničních oblastí a tyto oblasti jsou osidlovány českými a slovenskými obyvateli z vnitrozemí. Dosídlení bylo pouze částečné, tudíž v pohraničí zůstává velké množství neosídlených venkovských usedlostí a chalup (VÁGNER, FIALOVÁ., 2004). BARTOŠ et al. (2011) uvádí, že tímto způsobem došlo k uvolnění dřívějších zemědělských usedlostí a rodinných domů ve velmi atraktivních lokalitách.

Následovala 60. léta a v této době došlo k další „kolonizaci“ formou druhého bydlení. Máme na mysli pohraniční území kolem hranic s NDR, kde velká část vesnic byla zcela nepřístupná či naprosto vylidněná (BARTOŠ et al. 2011). Rekreační objekty, které zůstaly po válce opuštěné, jsou v 60. velice lukrativní nabídkou pro rekreační využití či chalupaření.

Jak uvádí BÍČÍK et al. (2001) výstavba chat a rekreačních domků na venkově se u nás rozvinula především po druhé světové válce a zvláště pak v 70 a 80 letech. VYSTOUPIL et al. (2010) zmiňuje, že v tomto období zažívá druhé bydlení největší rozvoj vůbec. BÍČÍK et al. (2001) dále uvádí, že na přelomu 80 a 90 let existovalo na území České republiky téměř 400 000 objektů využívaných

za účelem rekreace. BALL (2005) se zmiňuje, že toto období lze nazývat jako „boom druhého bydlení“ u nás.

Následně mělo na rozvoj „sekundárního bydlení“ stále větší vliv vylidňování menších venkovských obcí či celých venkovských oblastí, v důsledku migrace mladších obyvatel za prací do měst. Zde je třeba poukázat na to, že v tomto případě se nejednalo pouze o oblasti pohraniční, ale o území celé České republiky (BARTOŠ et al. 2011). Jako příklad lze uvést opuštěné objekty ve vnitrozemí, jejichž majitelé odešli do měst v důsledku socialistické industrializace (VÁGNER, FIALOVÁ., 2004). V období industriální urbanizace docházelo k již zmiňované migraci obyvatel z venkova do měst za prací či studiem. Cílená migrace do měst byla stále „masivnější“ v důsledku odpoutání lidí od půdy a zemědělských činností, na tomto dění se velice výrazně podílela průmyslová revoluce. Venkov je v této době chápán jako místo, kde jsou omezené možnosti a kde tradice a historie stanovuje často strnulá pravidla (ŠIMON, 2006).

PERLÍN et al. (2010) podotýká, že počet obcí v České republice se v letech 1950 až 1980 snížil z původních 11500 na 4000 obcí. Jedná se o přirozený proces snižování počtu obyvatel ve venkovských sídlech. Tento stav lze nazvat, jako poslední fázi urbanizace. Další zvrát nastává po revoluci, tedy po roce 1990, kdy se počet obcí opět zvýšil na 6200.

3.3.2 Druhé bydlení v České republice

Vysoký počet opuštěných venkovských domů umožnil „masový“ vznik chataření či chalupaření, tento jev patří k základním specifickým rysům vývoje „sekundárního bydlení“ v České republice. Tento fakt ještě více umocnila možnost využívání objektů druhého bydlení po celý rok. Jedná se převážně o často atraktivní horské či podhorské oblasti. Vývoj sídelní struktury a rekreační využití krajiny je spojováno s obnovou sídel v již zmiňovaných emigračních oblastech (VÁGNER, FIALOVÁ., 2004).

Tehdejší společensko-politické poměry umocňovaly rostoucí zájem o získání privátního objektu druhého bydlení. Zájem o soukromé objekty druhého bydlení byl ovlivněn převážně tím, že v této době byly oficiálně podporovány kolektivní formy rekreace. Rekreační poukazy byly přidělovány jednotlivcům v rámci podniku a nebyly tak podporovány rodinné rekreace. Dále sehnat rekreaci pro seniory bylo

v této době téměř nemožné. Vlastnictví objektu „druhého bydlení“ bylo možností, jak alespoň na chvíli opustit kolektivní prostředí a vymanit se z dohledu pracovních a stranických kolegů. Únik do vlastního privátního prostředí a jeho rekonstrukce či prostá záchrana starých zemědělských usedlostí byla v dobách socialismu jednou z mála možností seberealizace (BARTOŠ et al. 2011).

Za dob komunismu se ujalo chataření v městských oblastech. Máme na mysli chatařské kolonie s venkovským zázemím, nacházející se přímo v městských centrech. Tyto chatařské kolonie se ve své době těšili velké oblibě a to převážně z důvodu jejich dostupnosti (HALSETH et al. 1995). Tyto chatové osady, většinou zahrádkářského typu nalezneme na okraji i uvnitř intravilánů měst a svou přítomností tak přispívají k „ozelenění“ a oživení měst (VÁGNER, FIALOVÁ et al. 2004). HRALA (2001) se s tímto názorem neztotožňuje a naopak uvádí, že chatové osady a zahrádkářské kolonie svým vysokým podílem provizorních staveb po estetické stránce hyzdí předměstské lokality. MÜLLER (2011) uvádí, že naprostá většina „druhých domovů“ se ale nachází ve venkovských oblastech.

Dále pak VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) poukazuje na skutečnost, že většina chat a rekreačních domků se nachází v okolí středních a velkých měst, protože vytváří jejich rekreační zázemí a soustřeďují se především podél vodních toků a vodních ploch. Zatímco chalupy lze spatřit téměř na celém našem území, velice oblíbené jsou horské či podhorské oblasti. Chatařské kolonie, či chatové osady jsou shlukem nejméně pěti nedaleko od sebe umístěných chat. Naprosto shodně definuje chatové osady KUBEŠ (2011), který je označuje za linii alespoň pěti chat, ležících nedaleko od sebe. Dle VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) mají osady společnou historii vzniku a rozvoje, infrastrukturu a nalezneme zde i určitou architektonickou homogenitu. Zmiňované osady nejsou napojeny na intravilány venkovských sídel či měst a ještě více zahušťují již tak hustou síť našich sídel. Dále pak KUBEŠ (2011) zmiňuje, že chatové osady jsou odděleny od dalších osad územím širokým přibližně sto a více metrů, kde se nevyskytují žádné chaty. VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) poukazují na skutečnost, že v krajině můžeme narazit i na jednotlivé chaty či jejich malé shluky (většinou se jedná o max. 4 chaty), které zařazujeme do tzv. souborů chat ležících mimo chatové osady.

Dále BARTOŠ et al. (2011) uvádí, že chalupaření a chataření se ve své době stalo téměř „celonárodním programem,“ protože cestování do zahraničí bylo téměř

nemožné. Vlastnit chatu či chalupu toužil téměř každý, protože vlastnictví této nemovitosti se stalo prestižní záležitostí či dokonce módou té doby a vyjadřovalo moderní až luxusní životní styl. Naprosto stejně popisuje tento módní trend i OUŘEDNÍČEK et al. (2013) a nadále (BOHMANNOVÁ, 1984) považuje stavbu rekreačních chat či sháňku po starých venkovských usedlostech též za módní záležitost. Dále pak PARIS (2009) zmiňuje, že druhé bydlení je v této době vnímáno jako růst bohatství. BIČÍK (2001) popisuje vlastnictví druhých domovů jako způsob uložení rodinných úspor. V podstatě se jednalo o jedinou legální možnost investování či soukromého podnikání u nás.

BARTOŠ et al. (2005) uvádí, že vlastnictví „sekundárního bydlení“ je jakousi společenskou nevyhnutelností té doby a lidé si díky této možnosti připadají, že drží krok s dobou. BOHMANNOVÁ (1984) poukazuje na skutečnost, že v dnešní době můžeme říct, že módu a společenské konvence do jisté míry vystřídala nutnost alespoň část volného času trávit v přírodě a vymanit se tak ze stereotypního režimu běžného pracovního týdne.

3.3.3 Typologie rekreačních objektů

BIČÍK et al. (2001) specifikuje definici „sekundárního bydlení“ jako obydlí, využívané rodinou s cílem trávit zde volný čas o víkendu či dovolené. Nemovitost je ve vlastnictví člena rodiny, jeho příbuzných či známých a není místem trvalého bydliště. Pod tímto pojmem „druhé bydlení“ si lze představit chatu, chalupu či staré venkovské objekty. Pojmy „chataření“ a „chalupaření“ se běžně užívají od 60. let a v předválečném Československu byly naprosto neznámé. Rekreační objekty můžeme rozdělit dle typologie na tři základní typy.

1. Úplné druhé bydlení, které se využívá o víkendech popřípadě v době dovolených.
2. Přechné stádium druhého bydlení, tento typ se využívá celotýdenně v době sezóny.
3. Trvalé bydlení, tato fáze bydlení přichází v úvahu hlavně do budoucna

Objekty druhého bydlení představují asi 20% z celkového součtu všech obytných staveb v České republice. Z čehož jedna polovina připadá na rekreační chalupy, tyto objekty byly původně určeny k trvalému bydlení a postupem času došlo k přeměně z obytné funkce na rekreační. Druhou polovinu tvoří rekreační

domky či chaty, které již byly stavěné pro funkci rekreační (VÁGNER, FIALOVÁ et al. 2004).

BOHMANNOVÁ (1984) poukazuje na prudký stavební vývoj, jenž přispěl ke změně rázu tradičních vesnic. Urbanistická celistvost obcí zaniká v důsledku stále přibývajících nových domů, které mají nové rozměry, tvary a materiály. ČAVOJSKÝ, PETŘIVÝ (1972) zmiňují, že neplánovaná a někdy i bezohledná výstavba chat měla za následek nepříznivý vliv nejen na jejich vzhled, ale i na prostředí v kterém byly postaveny. Někdy je až neuvěřitelné, kolik nevkusu můžeme na jednom místě vidět. Za estetické kazy lze považovat nevhodné rozměry chaty, tvar střechy, volba nevhodných materiálů, špatně odvedená řemeslná práce či nepěkné barevné řešení a nevkusné dekorace.

BIČÍK et al. (2001) uvádí, že původní povolené rozměry objektů u nás byly 16 m², roku 1992 proběhla novelizace zákona, kdy původní rozměry objektů byly zvětšeny na 25 m². Poslední změna u nás nastala v roce 1998, kdy rekreační objekty nebyly nadále členěny dle povolených rozměrů. BOHMANNOVÁ (1984) podotýká, že je nepřehledné množství typů chat, od těch nejmenších až po chaty, které svou rozlohou připomínají spíše rodinné domy. Chata by měla představovat dokonalé zázemí, které nám bude sloužit během naší rekreace. ČAVOJSKÝ, PETŘIVÝ (1972) popisují chatu jako jednoduchou stavbu lehčího rázu, jenž slouží výhradně k odpočinku a rekreaci.

VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) a KUBEŠ (2005) vymezují jednotlivé pojmy, týkající se struktury chataření.

1. Rekreační chata: Většinou se jedná o menší, solitérní a nemobilní objekt, sloužící rodinné rekreaci a volnočasovým aktivitám. Chata je v OV a nebývá využívána ke komerčním účelům, obvykle se nachází u vody či v lese.
2. Potencionálně mobilní rekreační chata: Jedná se výjimečně přemístitelný objekt druhého bydlení, OV, objekt je velmi často umístěný na pronajatém pozemku u vodních nádrží či větších vodních toků. Do kategorie tohoto typu spadají např. maringotky, karavany, přívěsy či hausbóty.
3. Zahrádkářská rekreační chata: Většinou zděná chata menších rozměrů, obvykle se nachází blíže místu trvalého bydliště a má především

významnou zahrádkářskou funkci. Okolní pozemek je oplocený, nalezneme zde záhony a ovocné stromy.

4. Trampský srub, bouda: Dřevěná stavba, určena k přespání či pobytu vícečetné skupiny. Většinou na málo přístupném či skrytém místě, často u vodních toků, v lesích a obvykle se jedná o stavbu bez povolení.

BARTOŠ et al. (2005) uvádí, že hlavní motivací pro existenci druhého bydlení je touha po změně a pocitu svobody. Dále uvádí, že ačkoli jde především o uvolnění z každodenních povinností a starostí, jedná se o záměnu jednoho stereotypu za druhý. BIČÍK et al. (2001) vymezuje pojem „druhé bydlení“ jako specifický způsob trávení volného času. Jedná se převážně o jarní a letní měsíce, kdy rodina hospodaří ve dvou domácnostech současně a je v neustálém pohybu mezi nimi. BARTOŠ et al. (2011) označuje objekty druhého bydlení jako místo, kde lidé trávili více než třetinu roku.

3.3.4 Pozitivní a negativní složky druhého bydlení

Objekty druhého bydlení působí na obyvatelstvo jak v pozitivních tak negativních souvislostech. V této oblasti je nutné vnímat společenské, kulturní, psychologické a další vlivy působící na obyvatelstvo. Tyto objekty mají vliv též na ekonomický a environmentální směr (VÁGNER, FIALOVÁ., 2004). Mezi kladné souvislosti lze zařadit fakt, že lidé tráví více času ve zdravějším životním prostředí, které má vliv na jejich zdravotní stav. Lidé se také věnují volnočasovým aktivitám a sportu. Více času věnují rodině, což kladně ovlivňuje rodinné vztahy. Dále chataření či chalupaření vytváří přátelské vztahy se sousedy a umožňuje vznik nových společenských kontaktů.

FIALOVÁ, VÁGNER (2014) poukazují na vzájemný vztah mezi místními obyvateli a turisty, jenž může být formován vztahem k danému místu. VÁGNER, FIALOVÁ, (2004) upozorňují, že často vzniká pouto k dané lokalitě či regionu a uvádí, že lidé z měst přinášejí do venkovských oblastí modernější způsob života. Mezi záporné souvislosti řadí dopad na životní prostředí v rekreačních lokalitách, což neodmyslitelně souvisí s větší spotřebou energie a zdrojů. BIČÍK et al. (2001) uvádí, že dalším faktem je narůstající doprava a budování infrastruktury. GALLEN (2013) zmiňuje, že druhé domovy jsou často spojovány s řadou negativních sociálně-ekonomických dopadů na venkovské oblasti. Mnohdy

ovlivňují ceny nemovitostí tím, že navyšují ceny, které jsou mimo dosah místních obyvatel.

Trend druhého bydlení je úzce spjat s rozšířením mobility a následným rozvojem komunikačních technologií (NOVOTNÁ et al. 2013). Většinu chat a chalup vlastní obyvatelé pocházející z měst. Pouze ¼ je ve vlastnictví místních obyvatel. Průzkumy poukazují na fakt, že chataři mají vyšší příjmy než obyvatelé na venkově (HALSETH et al. 1995). ŠIMON (2006) poukazuje na skutečnost, že paradoxně se na udržení českého venkova a tradic s venkovem spojených podílejí výrazně lidé, kteří na se na venkov přistěhovali z měst. FIALOVÁ, VÁGNER (2014) označují vlastníky a uživatele objektů sekundárního bydlení za významné zástupce, jenž mají neodmyslitelný vliv zejména na sociální život v dané oblasti a na místní komunitu. CHROMÝ et al. (2011) uvádí, že většina účastníků druhého bydlení popisuje pozitivní vztah k vnějšímu prostředí, což je pro ně mnohdy podstatnější než vnitřní podmínky života na venkově.

3.3.5 Motivace druhého bydlení

Jak uvádí BIČÍK et al. (2001) chaty, chalupy a veškeré aktivity s tím spojené se staly běžným fenoménem jak v literatuře, hudbě nebo ve filmu. Jako příklad lze uvést oblíbený český film „Vesničko má středisková,“ dále pak „Na samotě u lesa“ nebo velice oblíbený československý seriál režiséra Františka Filipa „Chalupáři.“ Tento pojem se dále ujal v televizních pořadech, které byly zaměřeny speciálně na „zahrádkáře.“ Mezi divácky nejoblíbenější pořad patřil „Receptář prima nápadů“ s nezapomenutelným Přemkem Podlahou. Tento pořad se těší velké oblibě i dnes, kdy je nově moderován Václavem Postráneckým. Mladá generace začala projevovat zájem o činnosti spjaté se skautskými či trampskými myšlenkami, preferovala pobyt v přírodě a velké oblibě se začala těšit i turistika. Těmto skutečnostem napomohla větší otevřenost „západní kultuře“, jako příklad lze uvést oblíbený country styl.

Lidé touží po rekreaci, „úprku z města“ a chtějí být blíže přírodě (BARTOŠ et al. 2011). Rekreatanti účelně vyhledávají lokality, které jsou pokud možno co nejvíce v původním přírodním stavu. Jedná se převážně o lokality, které se nachází mimo dostupnou civilizaci a jsou zasazeny do romantické krajiny, aby byla ještě více zdůrazněná odpočinková funkce (VÁGNER, FIALOVÁ, 2009).

Město je nepřehledné, plné lidí, betonu, aut a hluku. Zajímavá architektura, kulturní využití či široká nabídka služeb a nákupních možností už není pro mnoho lidí natolik zajímavá. Vždy záleží na pohledu jednotlivce, zatímco pro jednoho je městský ruch neodmyslitelnou součástí jeho života, touží se procházet po přeplněných ulicích, s radostí sleduje hemžení kolem sebe a veškerý ruch velkoměsta. Pro druhého je město příliš rušné, nebaví ho pohybovat se v davu lidí, zatímco na venkově nachází svobodu pohybu. Venkov je úplně jiný, méně složitý a lidé zde žijí v souladu s přírodou. Většinu lidí též přitahuje možnost vyjít si do volné krajiny, nebo se starat o vlastní zahrádku (ŠIMON, 2006). LIBROVÁ (1994) uvádí, že člověku je dána potřeba neporušené krajiny fylogeneticky a tuto potřebu si často neuvědomuje.

Mladé rodiny se stěhují na venkov především kvůli svým dětem. Rodiče chtějí, aby jejich děti vyrůstaly v prostředí venkova, které považují za zdravější, bezpečnější a přirozenější (OUŘEDNÍČEK, 2011). Přírodní prostředí je pro mladé rodiny stále častěji velmi důležité, tento fakt uvádí PITKANEN et al. (2011). Mladí účastníci druhého bydlení si často vytváří téměř fantastické představy lidského štěstí o životě na venkově. Tyto jejich představy jsou velmi často vzdálené od reality. Lidé se mnohdy domnívají, že záměnou městského prostředí za venkovské velmi výrazně zvýší kvalitu svého života. Mnozí z nich se však po nějaké době necítí v tomto prostředí zcela spokojeně a šťastně. Připadají si naprosto odříznutí od civilizace, touží opět po bližším kontaktu s lidmi a postrádají „pohodlný“ život, jaký jim nabízí městské prostředí (BARTOŠ et al. 2005).

ŠIMON (2006) uvádí, že na venkov se stěhují různé skupiny obyvatel, kteří se nachází v různém věku či životní fázi. Tito lidé mají k přestěhování se na venkov rozdílné důvody a motivace. Poukazuje na fakt, že tendenci k přestěhování se na venkov mají lidé, pro které je důležitá kvalita životního prostředí, nebo jsou environmentálně založeni. Z města na venkov se stěhují z vlastní vůle a pro toto rozhodnutí jsou často klíčové některé momenty v jejich dosavadním životě. Velmi často se jedná např. o odchod dětí ze společné domácnosti, kdy rodiče mají náhle pocit tzv. „prázdného hnízda“ a jsou ochotni odpoutat se od dosavadního života ve městě. Dalším velice častým důvodem, který napomůže lidem odpoutat se od svého městského způsobu života je přesun z pracovní fáze života do penze.

V dnešní době často nastává situace převážně u starších generací, kteří se v druhém domově na stáří usadí trvale (NOVOTNÁ et al. 2013). Do této skupiny patří především starší generace lidí, kteří již do důchodu odešli, nebo se do něho v brzké době chystají. Odchod do důchodu pro ně znamená, že přestávají být vázáni k místu svého dosavadního bydliště a mohou se snáze přestěhovat. Pro starší lidi bydlení v činžovním domě v centru města není úplně ideální. Často jim vadí hluk, automobilová doprava, rostoucí ceny nájemného v bytech a především postrádají dostatek zeleně. Odchod na venkov je pro ně velmi často splněným snem o poklidném stáří v idylickém prostředí venkova (ŠIMON, 2006).

Stále častěji se můžeme setkat s důchodci, kteří přenechali byty ve městech rodinám svých dětí a odešli žít na venkov. Podmínkou pro celoroční obyvatelnost druhých objektů je dobrá dopravní dostupnost a to i bez automobilu. Další důležitým faktorem je úroveň zásobování a pro starší generace je též rozhodující dostupná lékařská péče (BIČÍK, 2001). Tyto obyvatele řadíme do dvou skupin a to na tzv. „navrátilce“ či „odpočinkáře“. Jako navrátilce lze označit ty, kteří se vrací na „stará kolena“ do míst odkud pocházejí, kde mají svoje kořeny. Jako odpočinkáře můžeme označit ty, kteří chtějí své stáří a závěrečnou část svého života prožít na venkově. Chtějí se naplno věnovat svým zájmům a chtějí dožít život v poklidném prostředí (ŠIMON, 2006).

V tomto případě se již jedná o amenitní migraci, jak uvádí BARTOŠ et al. (2005) hranice mezi druhým bydlením a amenitní migrací nebývá zcela jednoznačná. Dále pak BARTOŠ et al. (2011) označuje druhé bydlení jako tzv. předstupeň amenitní migrace. ŠIMON (2006) poukazuje na skutečnost, že migrace z měst na venkov je významným fenoménem současnosti a pozitivně přispívá k rozvoji venkovských oblastí.

3.3.6 Druhé bydlení po roce 1989

BARTOŠ et al. (2011) uvádí, že změna politické situace po roce 1989 přispěla k dočasnému snížení zájmu o sekundární bydlení. Na tomto faktu se velmi výrazně podílejí možnosti soukromého podnikání a nově vzniklé možnosti téměř neomezeného cestování do zahraničí.

BIČÍK (2001) shodně popisuje otevření hranic jako konkurenci pro druhé bydlení a především z toho důvodu, že střední a mladá generace začíná upřednostňovat trávení dovolených v zahraničí. V této době začíná „hlad“ po zahraničních zájezdech, které kvůli dosavadní politické situaci nebyly možné. Dalším významným impulsem v 90. letech byly změny cenových relací, jedná se především o vzrůstající ceny stavebních materiálů, řemeslných pracích a služeb. Též vzrostly ceny nájemného, potravin a potřeb pro domácnost, což výrazně ovlivnilo návštěvnost druhých domovů především u osob důchodového věku a rodin s malými dětmi. Vzrostly též náklady na dopravu, což ovlivnilo frekvenci přesunů mezi druhým bydlením a trvalým bydlištěm převážně u věkové skupiny nad 60. let.

Začíná se u nás objevovat nový typ sezónních uživatelů druhého bydlení, které nazýváme jako zahraniční „hledači pohody“. Tento trend se u nás začíná objevovat od počátku 90. let (BARTOŠ et al. 2011). V druhé polovině devadesátých let nabídka prodeje objektů druhého bydlení převýšila poptávku, což značně ovlivnilo reálné ceny při prodeji. Dalším faktorem, který výrazně ovlivnil množství objektů k prodeji, byl fakt, že skupina podnikatelů a řídicích pracovníků má v porovnání s rokem 1989 podstatně méně času pro rekreaci. Pravidelné návštěvy druhých domovů s rodinou byly omezeny na minimum a velká část podnikatelů objekt druhého bydlení využila k získání půjček na své podnikatelské záměry (BIČÍK, 2001).

Zahraníční uživatele druhého bydlení láká převážně cenová a dopravní dostupnost, dále pak téměř nedotčená příroda v pohraničních oblastech. Z těchto občasných návštěvníků se postupně stávají dočasní i trvalí migranti. Velmi často se jedná o představitele střední třídy, kteří k nám přichází ze západních evropských zemí, máme na mysli především obyvatele Německa, Rakouska a též Nizozemí. Pro tzv. zahraniční „hledáče pohody“ je možnost vlastnit objekt druhého bydlení

u nás velice zajímavá a především cenově výhodná. Většina těchto obyvatel není vázaná k místu svého nového bydliště citovou vazbou, na rozdíl od účastníků druhého bydlení pocházejících z České republiky. Nově příchozí nenavazují hlubší kontakty s místními lidmi, což velice ovlivňuje rozdílné kulturní a společenské zázemí (BARTOŠ et al. 2011).

Zatím poslední formu druhého bydlení představuje tzv. apartmánové bydlení, kterým se podrobně zabývá (KADLECOVÁ, 2010., HORÁKOVÁ, FIALOVÁ, 2014). Tento typ bydlení je naprosto běžný v zemích západní Evropy a již několik let se s touto formou druhého bydlení setkáváme i u nás. Apartmánové bydlení je velmi rozšířené např. na Šumavě či v Krkonoších. Jednotlivé apartmány jsou rozprodávány do soukromého vlastnictví a vlastníci je využívají pouze za účelem rekreace, nebo je sami dále pronajímají. Za apartmán lze označit ubytovací jednotku, která disponuje minimálně jednou ložnicí, obývacím pokojem, samozřejmostí je sociální zařízení a zázemí pro kuchyň. Jedná se o tzv. apartmánové domy, které obsahují i několik desítek jednotlivých apartmánů (BARTOŠ et al. 2011).

KADLECOVÁ (2010) uvádí, že „boom“ rekreačních apartmánů v horských či podhorských oblastech souvisí s rostoucí nabídkou nemovitostí na našem trhu a tudíž i využití individuálních rekreačních objektů pro komerční účely související s cestovním ruchem. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) podotýká, že obrovské komplexy apartmánových domů jsou mnohdy stavěné v okázalém architektonickém stylu, čímž narušují přirozenou urbanistickou koncepci obcí. Přetvářejí tak tradiční ráz horských oblastí do městské podoby. Dále zmiňuje negativní vnímání u trvalých obyvatel obcí, na které opuštěné apartmány často působí jako tzv. mrtvé domy či domy duchů.

Od počátku nového tisíciletí v některých oblastech České republiky byly vybudovány nové stavby za účelem druhého bydlení, které jsou ve vlastnictví zahraničních investorů. Tento trend se týká především turisticky zajímavých oblastí a většinou k nám směřují investoři z Nizozemska. Počátky tohoto typu druhého bydlení začaly již v roce 1989, kdy u nás byly vystavěny objekty odpovídajícím nizozemskému standardu pro danou klientelu. Velký zájem o objekty tohoto typu druhého bydlení je podmíněn hned několika faktory, zejména svou cenovou dostupností (VÁGNER, FIALOVÁ et al. 2004). Tento trend zmiňuje též

NOŽIČKOVÁ (2011), která uvádí výstavbu těchto areálů nebo výstavbu celých rekreačních vesniček převážně pro zájemce z Nizozemska.

HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) zmiňuje tzv. „Holandské vesničky“, které jsou budovány především pro již zmiňovanou nizozemskou klientelu. Tyto rekreační lokality můžeme rozdělit dle typu využívání na rekreační areály a rekreační vesničky. VÁGNER, MÜLLER et al. (2011) poukazují na skutečnost, že tento trend se týká i Čechů. Jedná se převážně o movitější obyvatele, kteří mají zájem o rekreační nemovitosti v zahraničních destinacích. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) objasňuje pojem „timesharing“ a tuto formu rekreačního bydlení považují za velice úspěšnou především v zahraničí, u nás se zatím příliš neobjevuje. Timesharing je definován jako „časové spolupodílnictví, neboli druh ubytování, ve kterém uživatel vlastní jeden či více časových intervalů (týdnů) v roce“. PÁSKOVÁ, ZELENKA (2002) popisují timesharing jako „právo využívat časoprostorovou kapacitu a nejedná se o právo vlastnické“. HORÁKOVÁ, FIALOVÁ (2014) dále uvádí, že tento pojem se poprvé objevil v 70. letech v USA a tento druh rekreačního bydlení je velice oblíbený převážně ve Spojených státech, západní Evropě či Austrálii.

3.3.7 Druhé bydlení v zahraničí

Historie druhého bydlení sahá hluboko do minulosti, jak se zmiňuje (BOHMANNOVÁ, 1984) již několik století před naším letopočtem, někteří vzdělání Číňané budovali chatky v horách, kde se věnovali tvořivé činnosti či přemýšlení a filozofování o životě. Dále poukazuje na středověká či novověká sídla šlechty na venkově, která díky své rozloze a luxusním zařízením jaksí nemůžeme porovnávat s druhým bydlením, které známe dnes. Faktem ale zůstává, že šlechta trávila nepříznivé roční období ve svých městských sídlech a na léto odjížděla na svá sídla na venkově. Dále pak KRANNICH et al. (2011) uvádí, že již v minulosti si movité obyvatelstvo hledalo útočiště mimo zahlcená městská centra ve venkovských a méně obydlených okrajových oblastech měst, které byly vzdáleny od jejich rezidencí. Zde trávili svůj čas s rodinou, mohli se věnovat zahradničení a chovu zvířat.

VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) dokládají, že výskyt druhého bydlení se ve světě datuje cca od konce 19. století. Proces rozvoje druhého bydlení přetrvává

dodnes a objekty sloužící k rekreačním účelům vlastní ve světě milióny lidí. Vlastnictví rekreačních objektů bylo dříve považováno za výsadu nejbohatší skupiny obyvatel. Následně roste životní úroveň obyvatelstva a vlastnictví druhých domovů je podmíněno již zmiňovanou průmyslovou revolucí a následnou urbanizací. Výstavba rekreačních objektů se rozvíjí kolem většiny velkých evropských měst, v USA a v lázeňských oblastech.

KRANNICH et al. (2011) zmiňuje, že lidé jsou motivováni především zkvalitněním svého života a sezónní obydlí se tak stávají hlavním zdrojem odpočinku. VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) uvádí, že k výraznému rozmachu individuální rekreace dochází též ve Francii, kde jsou objekty druhého bydlení označovány jako „residence secondaire“, v Německu „Zweitwohnungen“ nebo „Zweitwohnsitze“, dále pak v Anglii „second homes“, v Holandsku „tweede woningen“ či ve Španělsku „residencia secundaria“. VÁGNER et al. (2011) uvádí, že pro evropskou společnost je typický bližší přístup k volnočasovým aktivitám a cestování. S tímto souvisí i velmi rozšířené trendy trávení volného času mimo trvalé bydliště, které bylo jedním z hlavních důsledků přechodu od industriální společnosti k postindustriální. Právě zmíněný přechod a v podstatě, již přechod od agrární společnosti k industriální, vedl k zpřístupnění sekundárního bydlení pro širší vrstvy společnosti.

VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) zmiňují, že stejně jako u nás, druhé bydlení ve světě umožňuje rekreaci převážně středním a nižším vrstvám obyvatelstva. V 70 a 80. letech se stává významným trendem prodlužování vzdálenosti mezi objekty druhého bydlení a trvalým bydlištěm. Tento trend se ujal převážně v Severní Americe, v Austrálii nebo na Novém Zélandě. BIČÍK (2001) označuje rekreační systémy Severní Ameriky za mimořádně diferenciované. Jedná se především o kvalitu objektů, jak z hlediska stavebního či lokalizačního, tak je zde velmi odlišná intenzita frekvence návštěvnosti těchto objektů. Vzhledem k tomu, že je zde hodně vysoká mobilita a hustá síť rychlostních komunikací, jsou objekty druhého bydlení vzdáleny až 500 km od trvalého bydliště. Dále pak uvádí, že druhé bydlení je velmi rozšířeno jak v USA, tak i v Kanadě nebo např. v Austrálii.

Dále pak KRANNICH et al. (2011) popisuje, že rozmach sezónních obydlí na pobřeží Spojených států amerických nastal mezi léty 1990 a 2000. Tato oblast byla známá především svými vhodnými podmínkami pro odpočinek. Zároveň

poukazuje na skutečnost, že v důsledku stěhování narůstá také počet obyvatel napříč všemi venkovskými oblastmi a vzkvétá tak zemědělská produkce, což se výrazně odráží na nárůstu místní ekonomiky.

VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) uvádí, že nejvíce domácností, jenž vlastní objekty druhého bydlení nalezneme v severských státech. V Norsku vlastní tyto rekreační objekty až 31% obyvatel, dále pak ve Finsku 27% a ve Švédsku 22%. Objekty druhého bydlení mají důležitou roli též v Jižní a Západní Evropě, např. Španělsko uvádí 17% a stejný počet uvádí také Francie. Nižší hodnoty nalezneme u alpských či západoevropských zemí, tyto hodnoty jsou dány především sezónním pronájmem či ubytováním v rodinných penzionech. Tyto služby jsou zde využívány daleko častěji, než je vlastnictví objektů druhého bydlení. S tímto názorem se shoduje též BÍČÍK (2001) který uvádí, že ačkoliv rakouský rekreační systém patří k nejrozvinutějším na světě, není zde úplně běžné vlastnictví druhého bydlení. Tento systém je postaven převážně na penzionech, privátních domech, farmách či hotelech a vlastnictví či pouhý podíl na něm si mohou dovolit pouze nejmajetnější rodiny.

VÁGNER et al. (2011) zdůrazňuje, že trend sekundárního bydlení se velmi hojně vyskytoval za komunistického režimu v dnes již bývalých zemích východního bloku. Jednou z hlavních příčin byl nedostatek komerčních turistických nabídek a zákaz cestování mimo socialistické země. VÁGNER, FIALOVÁ (2009) též zmiňují vysoký podíl objektů druhého bydlení i u zemí postsocialistických a balkánských. Jako příklad lze uvést např. Bulharsko či Rumunsko, nutno však podotknout, že u těchto států se vždy nejedná o příliš spolehlivá data. VÁGNER et al. (2011) poukazuje na rozdíly v oblasti sekundárního bydlení mezi postkomunistickými a jinými zeměmi. Tyto změny byly dány zejména odlišným režimem pozemkového vlastnictví.

VÁGNER, FIALOVÁ (2009) srovnávají vlastnictví druhých objektů v České a Slovenské republice. Uvádí, že na Slovensku se jedná o 4-5% domácností, zatímco v České republice VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) uvádí, že u českých domácností je prokázáno vlastnictví druhých domovů u 11%. Dále pak zmiňují velké městské aglomerace, které mají kvalitní přírodní zázemí, jako př. lze uvést okolí Českých Budějovic, kde můžeme uvádět vlastnictví druhých domovů až u 30 % domácností. VYSTOUPIL et al. (2010) poukazuje na skutečnost, že Česká

republika svým vysokým počtem objektů druhého bydlení zaujímá v Evropě specifické postavení.

VÁGNER et al. (2011) uvádí, že příčiny a současné trendy týkající se sekundárního bydlení v Evropě jsou si velmi podobné. BIČÍK (2001) poukazuje na velmi malé % druhých domovů např. v Japonsku, kde je vlastnictví druhých domovů považováno za velký luxus. Pro mnohé Japonce je těžko pochopitelné, že u nás dvougenerační rodina, často vlastní i více než jeden rekreační objekt. VÁGNER, FIALOVÁ (2009) udávají jako hlavní impuls trávení volného času na venkově obrovský nárůst urbanizace v Evropě během posledních let. Zatímco v roce 1900 žilo pouze 6 % Evropanů ve městech, dnes jsou to $\frac{3}{4}$ obyvatelstva.

3.4. Amenitní migrace

Amenitní migraci můžeme definovat jako trvalou migraci, která směřuje z urbánního prostředí do rurálního, tudíž se jedná o migraci z města na venkov. Tento druh migrace nebývá motivován ekonomickou výhodností ale snahou žít v celkově kvalitnějším životním prostředí, být blíže přírodě a dosáhnout tak vyšší kvality života. (BARTOŠ et al. 2005, BARTOŠ et al. 2011, KOPP, NOVOTNÁ, 2007).

Naprostá většina amenitních migrantů preferuje přírodní hodnoty území před těmi kulturními a projevuje se zde potřeba žít v celkově hodnotnějším socio - kulturním prostředí. Nutno tedy podotknout, že amenitní migrace úzce souvisí s životní úrovní, vzdělaností, věkovou strukturou a celkově s lepším životním stylem (BARTOŠ et al. 2009., BARTOŠ et al. 2011).

Amenitní migraci řadíme mezi specifické typy lidské migrace.(BARTOŠ et al. 2009). Tento termín pochází z anglického slova „amenity“ neboli „amenities“ migration a jedná se o tzv. „počeštění“ tohoto výrazu. Někteří autoři překládají termín „amenity“ jako pohodu, blaho, půvab, příjemnost či krásu okolí a celkově tento výraz navozuje pocit dobra a přispívá k celkově lepší kvalitě života (MOSS, 1994). Termín „amenity migration“ je znám již v osmdesátých letech minulého století, kdy se začíná objevovat v odborných publikacích. Amenitní migrace se projevuje převážně ve vyspělých zemích a velmi často bývá spojována s osobním bohatstvím a ekonomickou situací dané země (BARTOŠ et al. 2011).

3.4.1 Vývojová stádia amenitní migrace

STEWART (2002) popisuje jednotlivá stádia amenitní migrace, kdy za prvotní impuls amenitní migraci označuje, již zmiňovaný cestovní ruch, kdy dotyčný navštíví dané území jako turista. Za další stádium lze označit druhé bydlení, kdy návštěvnost území se prohlubuje. To znamená, že z počátku se jedná o krátké návštěvy území, které se časem stále opakují a prodlužují. Opakované návštěvy území vedou k pronájmu či koupi nemovitosti a k jejímu pravidelnému využívání. A jako poslední fázi lze označit amenitní migraci, kdy dochází k trvalému přesídlení. Jak bylo již zmíněno, dle (BARTOŠ et al. 2005), mezi sekundárním bydlením a amenitní migrací neexistuje zcela jednoznačná hranice, která by od sebe tyto dva pojmy oddělila.

Šíří celé problematiky dokresluje fakt, že někteří autoři spojují s amenitní migrací i nově se objevující jev, jakým je tzv. cyklická migrace - multiple dwelling – (McINTYRE et al. 2006). Jako příklad může sloužit pravidelné stěhování určité části obyvatel Spojených států a Kanady v zimním období do příznivějších podmínek Floridy či Kalifornie, v letních obdobích pak do klimaticky příznivějších oblastí Skalistých hor. Jarní a letní období pak část těchto migrantů tráví ve velkých městech východního i západního pobřeží, která jsou vyhlášena především pro svůj bohatý společenský život. Ve své práci o východní Kanadě se McINTYRE (2008) zabývá příčinami změn cyklické migrace v migraci trvalou, při čemž akcentuje souvislosti amenitní migrace, životního stylu a mobility. Rovněž se v literatuře objevuje pojem „lifestyle migration“ (BENSON, O'REILLY, 2009, TORKINGTON, 2010). Tento termín vystihuje odlišné typy migrace, které mají vždy jedno společné a tím je změna životního stylu a touha po „lepší životě“, právě tato potřeba podmaňuje uskutečnění migrace. Lidé očekávají, že po migraci dosáhnou lepší kvality života, ve které naleznou smysluplnost a očekávaný odpočinek a klid (TORKINGTON, 2010).

Migraci můžeme celkově označit za nejvýznamnější složku územních pohybů obyvatelstva. Vyvolává demografické, ekonomické a sociální změny ve struktuře daného regionu a tím ovlivňuje celkový počet obyvatelstva. V imigračních oblastech představuje na jedné straně příchozí obyvatelstvo potenciál pro rozvoj

území a na straně druhé způsobuje větší antropogenní zátěž daného území (BARTOŠ et al. 2011).

3.4.2 Typologie amenitních migrantů

Jak uvádí BARTOŠ et al. (2011) u amenitních migrantů se předpokládá, že cílové území poprvé navštívili jako turisté a rurální způsob života jim učaroval natolik, že se rozhodli opustit svá dosavadní bydliště ve městě a nastálo se usadit ve venkovském prostoru. Jak bylo již řečeno, amenitní migranti preferují klidnější život na venkově, chtějí být blíže přírodě a žít dále od civilizace. BARTOŠ et al. (2009) uvádí, že amenitní migranti preferují stávající stavení před výstavbou nových objektů.

BARTOŠ et al. (2011) poukazuje na to, že amenitní migranti se vyznačují určitou kreativitou při přestavbě a obnově zchátralých venkovských stavení. Dále uvádí, že mezi nimi převažují lidé s vyššími finančními příjmy, tzv. „ekonomicky silní“ a dále zmiňuje, že mezi amenitními migranty převažují lidé s vysokoškolským vzděláním.

Amenitní migranti jsou rozlišováni dle délky pobytu a to na dočasné a trvalé. Dále se pak rozlišují podle finančních příjmů a množství volného času na tzv. čtyři kategorie. Přičemž do první kategorie řadíme amenitní migranty, kteří jsou zaměstnáni v místě svého stávajícího bydliště. Do druhé kategorie spadají finančně nezávislí. Jako třetí kategorii lze označit tzv. „tele-workers“, což jsou lidé pracující pomocí komunikačních technologií na dálku a do čtvrté kategorie spadají lidé důchodového věku. Další typologie amenitních migrantů popisuje jejich charakteristické vlastnosti.

Tab.č. 2. Typologie amenitních migrantů.

<p>Typ 1. Rodiny s dětmi</p>	<p>Nespokojenost s životem ve městě, většinou mají malé děti, svoje dětství na venkově neprožili, a proto zde koupili nemovitost.</p>
<p>Typ 2. Důchodci</p>	<p>Lidé ve vyšším věku, k danému místu mají většinou citový vztah, velká část z nich trávila v dané lokalitě svůj volný čas v produktivním věku. Důvody k přesídlení jsou často proměnlivé.</p>
<p>Typ 3. „Navrátilci“</p>	<p>Lidé, kteří v dané lokalitě vyrostli, následně se vrací do rodného místa, nemovitost většinou zdědili a jako důvod k přesídlení uvádí většinou osobní důvody.</p>
<p>Typ 4. Sociálně slabší</p>	<p>Tato skupina lidí žije městským způsobem života, důvodem k přestěhování jsou většinou bytové důvody, často se jedná o lidi, kteří v dané lokalitě získali obecní byty, mají nižší vzdělání a pracují jako řadoví zaměstnanci.</p>
<p>Typ 5. Noví „aktivní“ venkované</p>	<p>Tato skupina lidí je aktivně zapojena do místní spolkové činnosti, jedná se o lidi s vysokoškolským vzděláním, často podnikatelé, nemovitost získali vlastní výstavbou, důvodem změny bydliště bylo životní prostředí</p>

Zdroj: (BARTOŠ et al. 2011)

Dále pak BARTOŠ (2015) popisuje amenitní migranty jako trvale žijící v novém území, kteří si do svého nového bydliště přenášejí i velkou část svých dosavadních životních aktivit. V tomto ohledu upozorňuje na zásadní rozdíl mezi amenitní migrací a druhým bydlením. Dále pak WIELAND (1992) zmiňuje, že druhé bydlení obvykle nepředpokládá trvalý přesun účastníků druhého bydlení do cílového území, upozorňuje na fakt, že v tomto případě se jedná tedy o migraci dočasnou. Dále uvádí, že většina uživatelů druhého bydlení „prožívá“ venkovskou krajinu pouze jako turisté. Vtipně popisuje, že tito lidé jsou schopni vést spory o „zapáchající silážní jámě“ či o „výskytu kravinců“. Nadále vyžadují např.

v zimním období prohrnuté silnice ke svým objektům nebo požadují vyšší tlak vody. Celkově lze říci, že uživatelé druhého bydlení mají vyšší požadavky, oproti stálým obyvatelům venkova, které jsou pro místní mnohdy nepochopitelné. Poměrně výstižně uvádí, že pro mnohé uživatele druhého bydlení jsou jejich rekreační objekty taková „vesnice na neděli“ a že druhé bydlení je výsledek mobility obyvatelstva.

BARTOŠ (2015) objasňuje, že amenitní migranti jsou nuceni částečně přijímat podmínky venkovského prostředí a to včetně prostředí sociálního. Tento fakt je dán skutečností, že amenitní migranti chtějí žít ve venkovském prostoru trvale a jsou ochotni přizpůsobit se „chodu“ nového prostředí. BARTOŠ et al. (2011) uvádí, že určité procento z nich se také zapojuje do místního života svou účastí na místních společenských akcích či působí v některém občanském sdružení.

Dále pak BARTOŠ (2015) poukazuje na značné rozdíly mezi amenitními migranty a obyvateli např. satelitních městeček, které se v dnešní době těší velké oblibě. Ačkoliv jsou satelitní městečka „zasazena“ do venkovské krajiny, hlavní rozdíl mezi jejich obyvateli je v tom, že amenitní migranti nedojíždí každodenně za prací do okolních měst, ale jejich ekonomické aktivity se odehrávají v místě bydliště, popřípadě pracují z domova za pomoci elektronických médií. Typický amenitní migrant se vyznačuje tím, že např. provozuje venkovský turismus, vyrábí drobné užitkové předměty nebo je producentem vybraných zemědělských komodit. Obecně lze říci, že amenitní migrant se věnuje samostatné výdělečné činnosti, např. prostřednictvím internetového obchodu z pohodlí svého domova a není pro jeho živnost nutný každodenní styk s odběrateli. Máme na mysli činnosti, jako jsou např. překladatelství, návrh a vypracování nejrůznějších projektů či umělecká činnost. Nutno podotknout, že někteří amenitní migranti vytváří pracovní příležitosti pro místní starousedlíky.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část diplomové práce představuje použitou metodiku, popis modelového území, sběr dat pomocí dotazníkového šetření a následné vyhodnocení získaných dat. Vyhodnocená data jsou uvedena v tabulkách a grafech, které jsou umístěny v textu pod kapitolou 6. VLASTNÍ PRÁCE a další informace týkající se chatových oblastí, jako jsou např. mapy, fotografie atd. jsou zařazeny pod kapitolu 11. PŘÍLOHY.

4. 1. METODIKA

Metodika předkládané diplomové práce zahrnuje analytické prvky zpracování (literární rešerše, vytvoření dotazníku a následně sběr dat v modelovém území). Dále zahrnuje prvky syntetické (vyhodnocení dat, které byli získané během vlastního dotazníkového šetření) a následně aplikační prvky (potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz).

4.1.1 Výběr modelového území

Pro terénní výzkum bylo předem vybrané modelové území v oblasti středního toku řeky Lužnice. Zkoumané území zahrnuje katastrální území Planá nad Lužnicí, Sezimovo Ústí, Tábor a Dražice u Tábora. Jedním z hlavních důvodů při výběru daného území byla poměrně vysoká koncentrace objektů druhého bydlení, protože tato lokalita je chataři velmi oblíbená. Jako příklad lze uvést i skutečnost, že v dané oblasti vlastnili rekreační chatu i známé osobnosti jako např. Rudolf Hrušínský či Josef Kemr. Dalším důvodem pro výběr dané lokality byla osobní znalost prostředí a dobrá dostupnost. Jako další fakt, lze zmínit i skutečnost, že v mé bakalářské práci jsem se zabývala migrací městského obyvatelstva na venkov, konkrétně v oblasti Dražic u Tábora a zajímala mě skutečnost, zda druhé bydlení může být prvotním impulsem pro přestěhování se z města na venkov natrvalo.

4.1.2 Vlastní dotazníkové šetření

Standardizovaný dotazník byl zpracován jednak pomocí literatury zabývající se otázkou druhého bydlení v Česku I. Bičíka et al. (2001), J. Vágnera a D. Fialové et al. (2004) či „Amenitní migrací do venkovských oblastí v České Republice“

M. Bartoše et al. (2011). Dále pak na základě poznatků a zkušeností s dotazníkovým šetřením v bakalářské práci a vlastních otázek.

Standardizovaný dotazník je složen celkem z 30. otázek, kdy téměř všechny otázky jsou kroužkovací, pouze 5 otázek z daného dotazníku vyžaduje krátkou, většinou jednoslovnou odpověď. První část dotazníku pojednává o otázkách týkajících se rekreačních objektů, jako je způsob získání objektu, od jakého roku a jak často respondent objekt využívá, charakter rekreačního objektu, přibližná velikost či stáří objektu, zatížení objektu hypotékou, vzdálenost od místa trvalého bydliště, zda byla daná lokalita respondentem navštěvována již v dětství, popř. zda je dotazovaný spojen s nemovitostí citovým vztahem.

Další otázky uvedené v dotazníku pojednávají o celkové spokojenosti či nespokojenosti s nejbližším okolím rekreačního objektu, vybaveností dané lokality, z jakých důvodů dotazovaní tuto oblast navštěvují a jak nejčastěji tráví svůj volný čas, dále jaké vztahy mají se sousedy a zda se účastní společenských akcí, popř. jestli jsou zapojeni do některé zájmové či spolkové činnosti v místě svého druhého bydliště. Na závěr jsou v dotazníku uvedeny osobní otázky, které pomohou upřesnit identifikaci respondentů, tyto otázky budou nápomocny při určení věkové skupiny, vzdělanosti a zaměstnanosti dotazovaných. Dotazník pro výzkum druhého bydlení je součástí kapitoly 11. PŘÍLOHY (viz příloha č. 1). Získaná data umožní potvrzení či naopak vyvrácení předem stanovených hypotéz, které jsou uvedeny v kapitole 2. CÍL PRÁCE.

Metodika postupu při samotném dotazníkovém šetření byla následující: Nejprve byl respondentovy objasněn výraz druhé „sekundární“ bydlení, nadále byl seznámen z důvodem dotazníkového šetření a též byl ubezpečen o tom, že získaná data budou sloužit pouze k účelu vypracování diplomové práce. Dotazníkové šetření probíhalo prostřednictvím strukturovaného rozhovoru, přičemž vyplnění jednoho dotazníkového formuláře s respondentem trvalo cca 20 - 25 minut a dotazovanému bylo položeno všech 30 otázek. Během vlastního dotazníkového šetření bylo získáno celkem 76 dotazníků, které byly následně využity ke zpracování a vyhodnocení, vždy proběhl osobní kontakt s dotazovaným. Získaná data byla vyhodnocena pomocí programu Microsoft Excel 2013 a následné statistické zpracování bylo vytvořeno za pomoci programu Statistica.

5 POPIS MODELOVÉHO ÚZEMÍ

Modelovým územím pro tuto diplomovou práci se stala oblast středního toku řeky Lužnice. ŠMÍD (2008), popisuje střední tok řeky následovně „*Lužnice se kroutí v bocích, téměř se dotkne silnice a hned se vznešeně vzdálí. Nad Planou zvažní, snad z úcty k velkým českým jménům, rozhodne se téct rovně a promění se v nekončící voley*“. Zkoumaná lokalita zahrnuje již zmiňované katastrální území Planá nad Lužnicí o celkové katastrální výměře (21,42 km²), Sezimovo Ústí (8,46 km²), Tábor (62,22 km²), jehož místní částí jsou Klokoty, Všechov a Zahradka. Dále katastrální území Dražice u Tábora o celkové výměře (12,97 km²).

5.1 Chatové osady modelového území

Ve své práci jsem se zaměřila na jednotlivé chatové osady podél středního toku řeky Lužnice. Před provedením vlastního terénního šetření byly vyhledány jednotlivé chatové osady pomocí online map. Dále pomocí geoportálu v katastrálním území Tábora a Dražic byl určen přibližný počet rekreačních objektů v těsné blízkosti řeky s evidenčními čísly, získané informace byly následně ověřeny popř. doplněny na obecních a městských úřadech. V katastrálním území Plané nad Lužnicí a Sezimovo Ústí nebyl geoportál dostupný, proto byly informace zjišťované za pomoci již zmiňovaných městských a obecních úřadů. Celkový počet rekreačních objektů v modelovém území podél toku řeky Lužnice činí 571 objektů.

5.1.1 Chatové osady v katastrálním území Planá nad Lužnicí

V okolí Plané nad Lužnicí nalezneme nejvíce rekreačních staveb z celého táborského okresu (ŠMÍD, 2008). Na pravém břehu řeky Lužnice se nachází velká chatová osada Na Černé, která se táhne až k Ústrašickému potoku. Tato chatová osada v lokalitě Na Černé se začala rozrůstat již v průběhu 30. let, rekreační obydlí zde vlastnil např. filmový režisér Karel Lamač. Další chatovou oblastí v Plané nad Lužnicí, jak místní obyvatelé nazývají je osada „Ve Skobě“. Tato poměrně malá chatová oblast leží na levém břehu řeky Lužnice. Za touto chatovou osadou ještě před jezem Soukeník na pravém břehu řeky je zahrádkářská osada Ve Stržném. ŠMÍD (2008) uvádí, že v roce 1945 bylo v Plané a v jejím blízkém okolí pouhých 43 chat. V roce 1974 stálo na stejném území již 335 chat a v polovině 80. let

už 378. V dnešní době mluvíme přibližně o 550 rekreačních objektech v katastrálním území Plané nad Lužnicí. Podél řeky Lužnice je tomto katastrálním území přibližně 367 chat. Z tohoto počtu chat jich je celkem 14 evidováno jako bydlení nebo rodinný dům a 7 chat je situováno dále od řeky, neleží přímo na břehu Lužnice. V modelovém území tohoto katastrálního celku se dostáváme k číslu 346 rekreačních objektů podél toku řeky Lužnice. V katastrálním území města Plané nad Lužnicí se nachází přírodní památka Ostrov Markéta, který leží uprostřed rybníka Hejtman. Předmětem ochrany tohoto maloplošného území je starý smíšený lesní porost.

5.1.2 Chatové osady v katastrálním území Sezimovo Ústí

Na katastrální území města Plané nad Lužnicí navazuje katastrální území Sezimovo Ústí, které začíná těsně za jezem Soukeník a jedná se o nejmenší KÚ v modelovém území. Na levém i pravém břehu Lužnice se nachází velká chatová osada a tábořiště Soukeník. Tato chatová osada se rozprostírá téměř až k vile E. Beneše, kde jsou jednotlivé chaty situovány do menších shluků. Další chatová osada se nachází na levé straně břehu Lužnice hned za mostem Plaňacka, který se klene přes řeku a protíná bývalé Nové Město k ústí Kozského potoka. Tato osada pokračuje až na samotný konec katastrálního území Sezimova Ústí. V katastrálním území města Sezimovo Ústí nalezneme 81 rekreačních objektů v těsné blízkosti řeky Lužnice. Na území Sezimova Ústí nalezneme maloplošné chráněné území - přírodní památka Luna. Předmětem ochrany je stráž s teplomilnými travinnými a květnatými společenstvy.

5.1.3 Chatové osady v katastrálním území Tábor

Katastrální území města Tábor navazuje na již zmiňované katastrální území Sezimova Ústí chatovou osadou Pod jezem, která pokračuje předešlou chatovou osadou v KÚ Sezimovo Ústí. Další chatovou osadou je Osada Vápenná strouha na pravém břehu řeky Lužnice. Tato chatová osada je největší v KÚ Tábora podél řeky. V těsné blízkosti této osady, též na pravém břehu Lužnice je Osada na Zelené. Na levém břehu řeky pod Parkány nalezneme vodácké tábořiště Suchomelův ostrov a naproti se nachází geologicky zajímavý přírodní útvar Granátová skála. Nalézají se zde rudé granáty typu almandinu. Dále pod hradem Kotnov na pravém břehu

řeky je vodácké tábořiště Harrachovka a těsně za ním kemp U ježka, který se nachází již v místní části Tábora v Klokotech. Dále se v této části nachází turistická atrakce Geologická expozice Pod Klokoty, která představuje exponáty hornin regionu jihozápad, taktéž na pravém břehu. Dále nalezneme chatovou osadu U Chlumu, tato osada spadá do místní části Tábora a tím je Všechov a částečně obec Zahrádka. Jedná se o malou chatovou osadu, která leží též na pravém břehu Lužnice. V katastrálním území města Tábor se nachází podél toku řeky Lužnice poměrně malé množství rekreačních objektů, ačkoli se jedná o největší se zmiňovaných KÚ. Tato skutečnost je dána především faktem, že velké území, především v centru Tábora podél toku zabírají lukrativní domy a vily. Dalším důvodem je skutečnost, že zde nalezneme spíše zahrádkářské kolonie, které jsou situovány dále od řeky. V katastrálním území Tábora v těsné blízkosti řeky nalezneme přibližně 110 rekreačních objektů s evidenčními čísly.

5.1.4 Chatové osady v katastrálním území Dražice

Katastrální území obce Dražice navazuje na KÚ Tábora těsně za chatovou osadou U Chlumu. Modelové území sahá od Plané nad Lužnicí až do Dražic po Matoušovský mlýn, který se nachází na pravém břehu řeky. Před zmiňovaným mlýnem v KÚ Dražice se žádné rekreační objekty nevyskytují, takže jsme do našeho šetření zahrnuli rekreační chaty v těsné blízkosti za mlýnem. V této lokalitě se vyskytuje 34 rekreačních chat, které byly součástí zkoumaného území. Celkově v KÚ Dražice podél toku Lužnice nalezneme 53 rekreačních objektů, tudíž se jedná o KÚ s nejmenším počtem objektů k rekreaci podél toku ze všech KÚ v modelovém území.

6. VLASTNÍ PRÁCE

Vlastní práce zahrnuje terénní šetření problematiky druhého bydlení v oblasti středního toku Lužnice (Planá nad Lužnicí, Sezimovo Ústí, Tábor, Klokoty a Dražice), jako předstupeň amenitní migrace. Praktickou část práce je nutno brát jako pilotní výzkum dané problematiky. Výsledky tohoto šetření mohou být zohledněny při dalším studiu zmiňované problematiky v dané oblasti.

6.1. Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo za pomoci standardizovaného dotazníku v modelovém území od začátku července do začátku října roku 2015. Dotazníkový formulář obsahoval celkem 30 otázek a vždy byl při vyplňování dotazníku použit osobní kontakt s respondentem. Vyplnění jednoho standardizovaného dotazníku s dotazovaným trvalo cca 20 - 25 minut a celkem bylo získáno 76 dotazníků, které byly následně zpracovány a vyhodnoceny.

Respondenti byli osloveni náhodně, nutno zmínit skutečnost, že každému objektu druhého bydlení se vždy vyjadřoval pouze jeden oslovený chatař/chalupář. Základní vzorek tedy tvořilo 571 rekreačních objektů, výběrový vzorek byl tvořen 76 objekty druhého bydlení, což je 13,3 % vzorku základního. Během dotazníkového šetření jsem se snažila rovnoměrně oslovovat muže a ženy, bohužel poměrně často jsem se setkala s neochotou dotazník vyplnit a následný poměr mezi oslovenými muži a ženami je 44 : 32. Minimální věková hranice byla stanovena od dosažení plnoletosti (18 let) a věkové skupiny lidí pobývajících v daném území tvořili převážně lidé důchodového věku či rodiny s malými dětmi, proto nebylo možné rovnoměrně oslovit všechny věkové kategorie uvedené v dotazníkovém formuláři.

Chatové oblasti byly navštěvovány především v období letních prázdnin, hlavně pak o víkendech, kdy koncentrace chatařů/chalupářů byla největší. Sběr dat komplikovala skutečnost, že velké procento rekreačních objektů bylo oplocených a jejich uživatelé pobývali ve vnitřních prostorách, popřípadě trávili den u vody.

6.2. Popis souboru respondentů

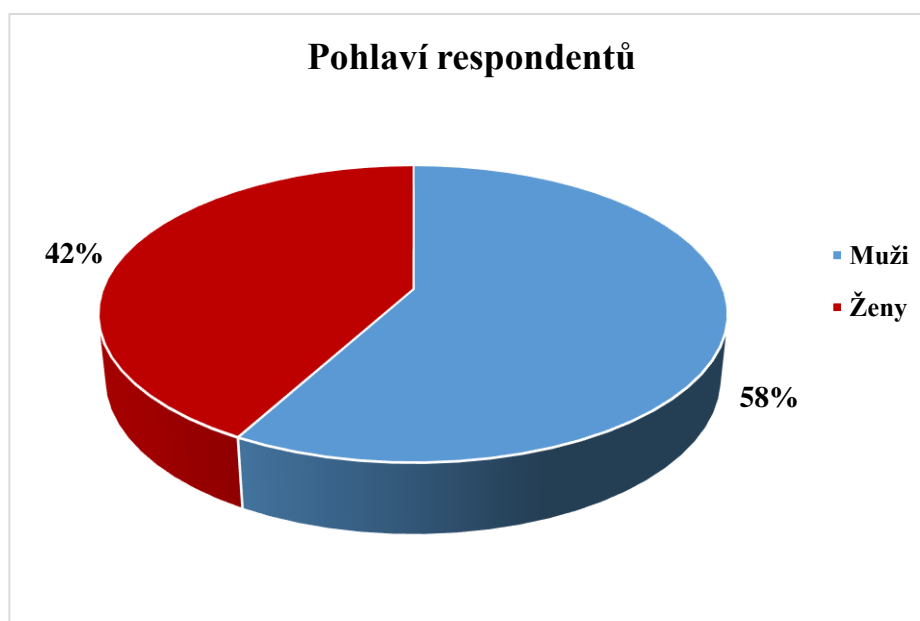
V tabulkách č. 3,4 a následně v grafech č. 1,2 jsou zobrazeny identifikační charakteristiky respondentů. Z celkového počtu 76 oslovených osob bylo 44 mužů (58%) a 32 žen (42%). Ve věkové kategorii pak nejvíce převažovali lidé nad 60 let a více (35%).

Tab. č. 3: Struktura respondentů dle pohlaví

Pohlaví	Počet osob	Vyjádření v %
Muži	44	58
Ženy	32	42
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 1. Struktura respondentů dle pohlaví

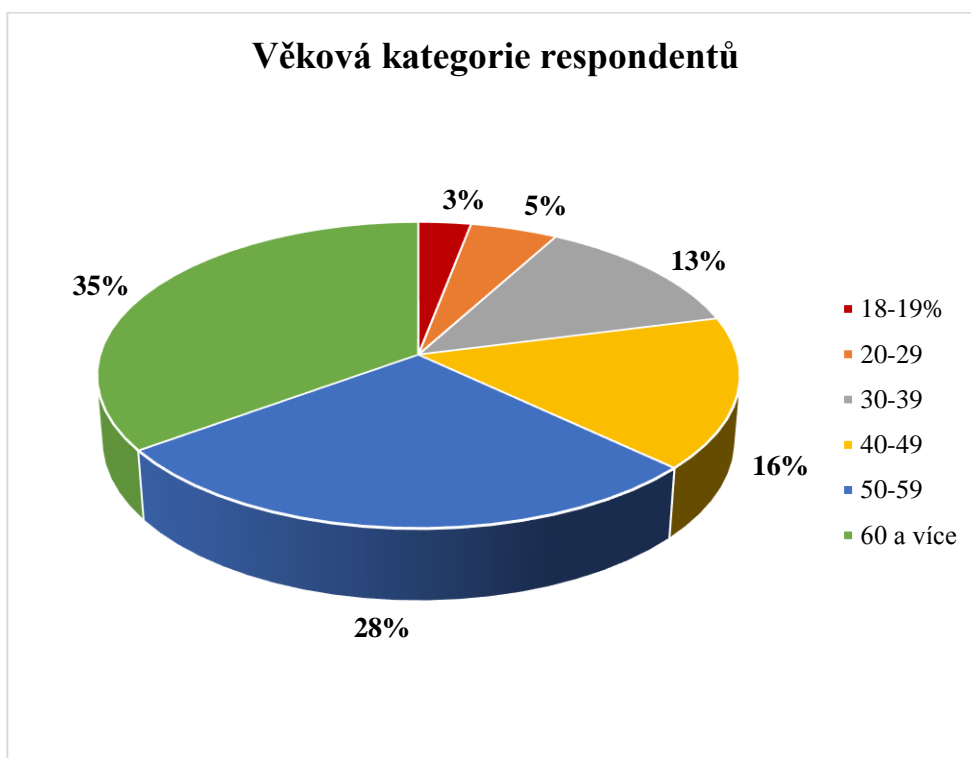
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 4: Struktura respondentů dle věkové kategorie

Věková kategorie	Počet osob	Vyjádřeno v %
18-19	2	3
20-29	4	5
30-39	10	13
40-49	12	16
50-59	21	28
60 a více	27	35
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 2: Struktura respondentů dle věkové kategorie

Zdroj: vlastní šetření

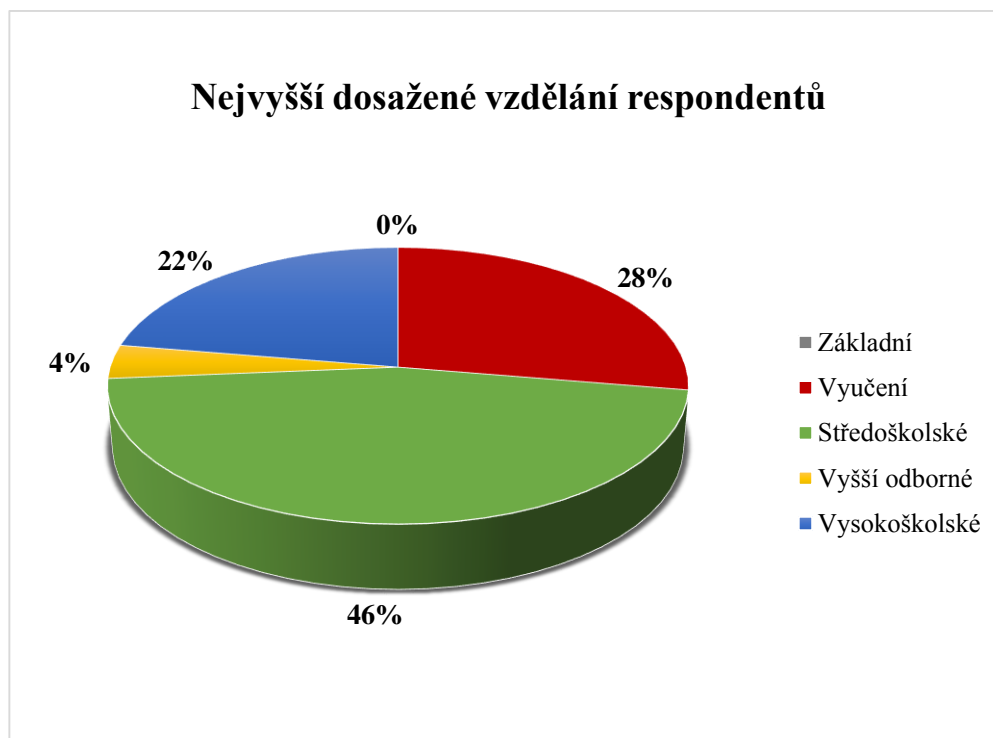
V uvedených tabulkách č. 5, 6 a následně v grafech č. 3, 4 je znázorněna charakteristika dotazovaných z hlediska dosaženého vzdělání a jejich současné zaměstnání. V tab. č. 5 a grafu č. 3 je znázorněno nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. Z celkového počtu 76 dotazovaných, bylo největším počtem zastoupeno středoškolské vzdělání (46%). V tab. č. 6 a grafu č. 4 je znázorněno současné zaměstnání respondentů. Nejvíce dotazovaných (38%) bylo zaměstnáno a druhou nejpočetnější skupinu tvořili lidé v důchodu (28%).

Tab. č. 5: Struktura respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Dosažené vzdělání	Počet osob	Vyjádřeno v %
Základní	0	0
Vyučení	21	28
Středoškolské	35	46
Vyšší odborné	3	4
Vysokoškolské	17	22
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 3: Struktura respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání

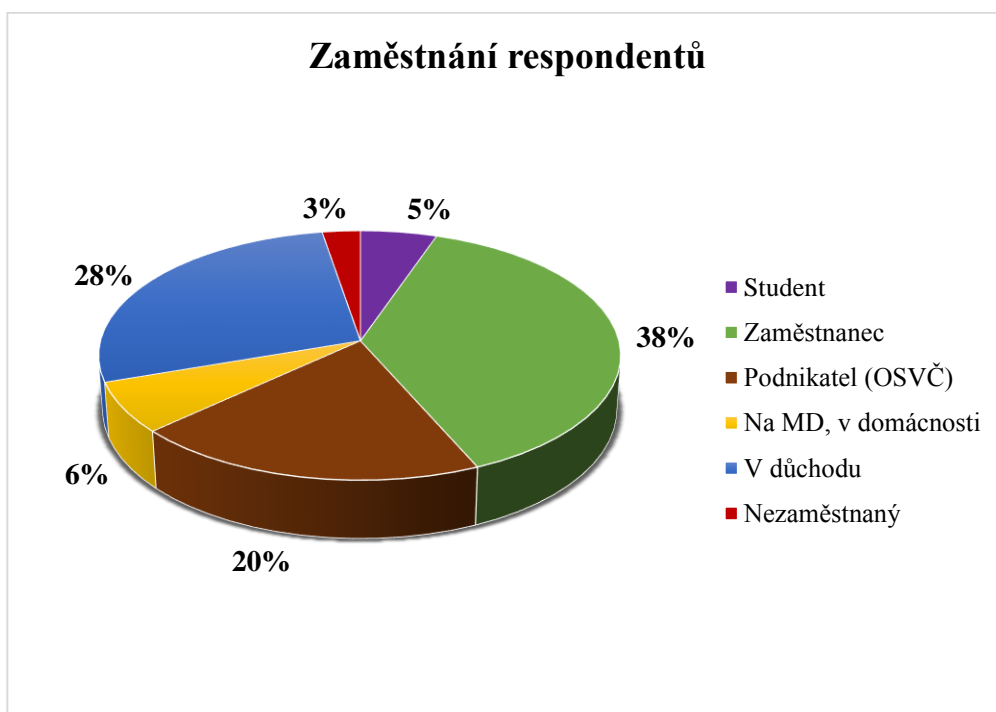
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 6. Struktura respondentů dle zaměstnání

Zaměstnání	Počet osob	Vyjádřeno v %
Student	4	5
Zaměstnanec	29	38
Podnikatel (OSVČ)	15	20
Na MD, v domácnosti	5	6
V důchodu	21	28
Nezaměstnaný	2	3
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 4: Struktura respondentů dle zaměstnání

Zdroj: vlastní šetření

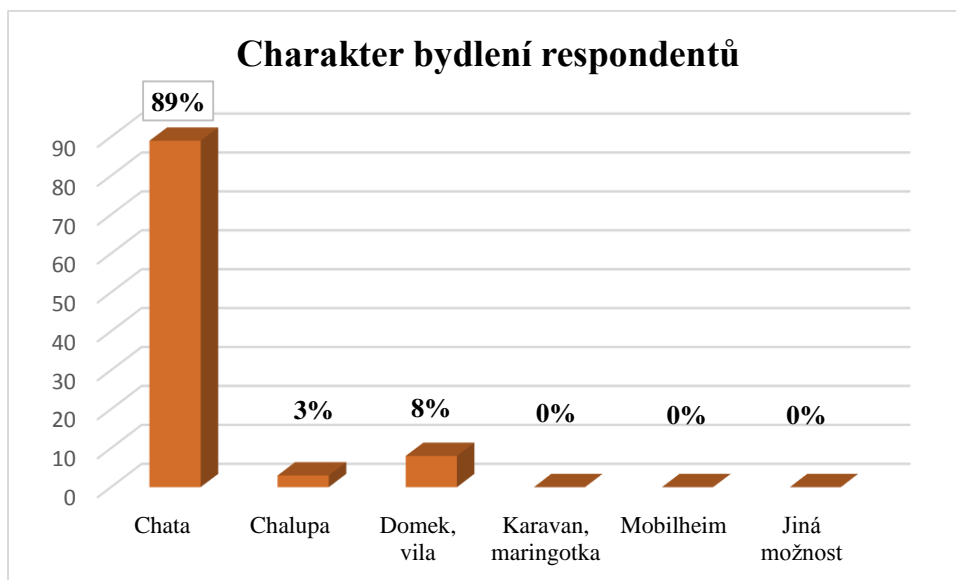
V následujících tabulkách č. 7, 8 a dále pak v grafech č. 5, 6 jsou zaznamenány charakteristiky respondentů z hlediska charakteru jejich rekreační nemovitosti. Charakter bydlení je následně popsán v tab. č. 7 a grafu č. 5, kdy z celkového počtu dotazovaných, tj. 76 osob, 68 respondentů (89%) uvedlo, že v dané oblasti vlastní rekreační chatu. A dále pak v tab. č. 8 a grafu č. 6 je vyjádřena velikost rekreačních objektů v (m²), z čehož vyplývá, že nejvíce respondentů (36%) vlastní rekreační objekt do 35 m².

Tab. č. 7. Struktura respondentů dle charakteru bydlení

Charakter bydlení	Počet osob	Vyjádřeno v %
Chata	68	89
Chalupa	2	3
Domek, vila	6	8
Karavan, maringotka	0	0
Mobilheim	0	0
Jiná možnost	0	0
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 5: Struktura respondentů dle charakteru bydlení

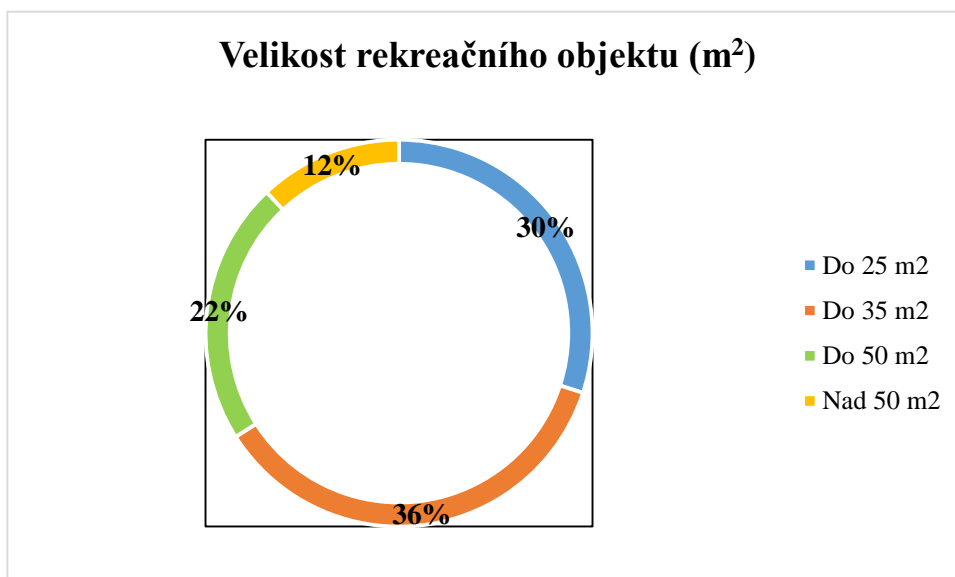
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 8. Struktura respondentů dle velikosti rekreačního objektu

Velikost objektu	Počet osob	Vyjádřeno v %
do 25 m²	23	30
do 35 m²	27	36
do 50 m²	17	22
nad 50 m²	9	12
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 6: Struktura respondentů dle velikosti rekreačního objektu

Zdroj: vlastní šetření

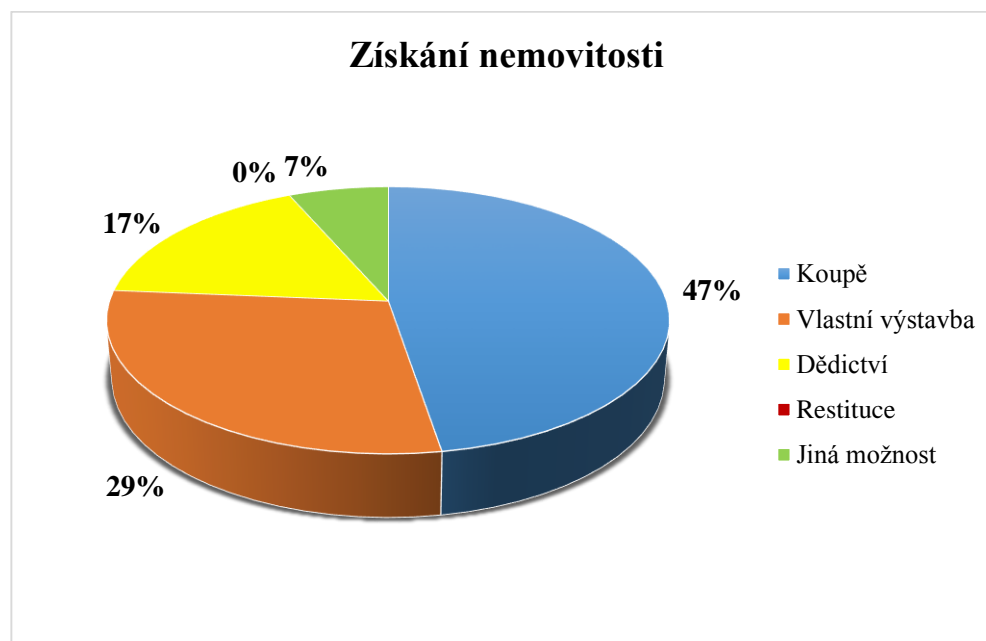
V následující tab. č. 9 a grafu č. 7 je uvedena struktura respondentů dle způsobu získání nemovitosti. Z celkového počtu 76 oslovených osob, 36 (47%) uvedlo, že nemovitost získala koupí a druhá nejpočetnější skupina 22 dotazovaných (29%) uvedlo, že nemovitost v dané lokalitě získala vlastní výstavbou. Z celkového počtu respondentů 5 osob (7%) poznamenalo v dotazníku jinou možnost. Čtyři dotazovaní uvedli, že rekreační objekt získali darem od rodičů a zbylá 1 osoba uvedla, že rekreační objekt má v pronájmu.

Tab. č. 9. Struktura respondentů dle získání nemovitosti

Získání nemovitosti	Počet osob	Vyjádřeno v %
Koupě	36	47
Vlastní výstavba	22	29
Dědictví	13	17
Restituce	0	0
Jiná možnost	5	7
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 7: Struktura respondentů dle způsobu získání nemovitosti

Zdroj: vlastní šetření

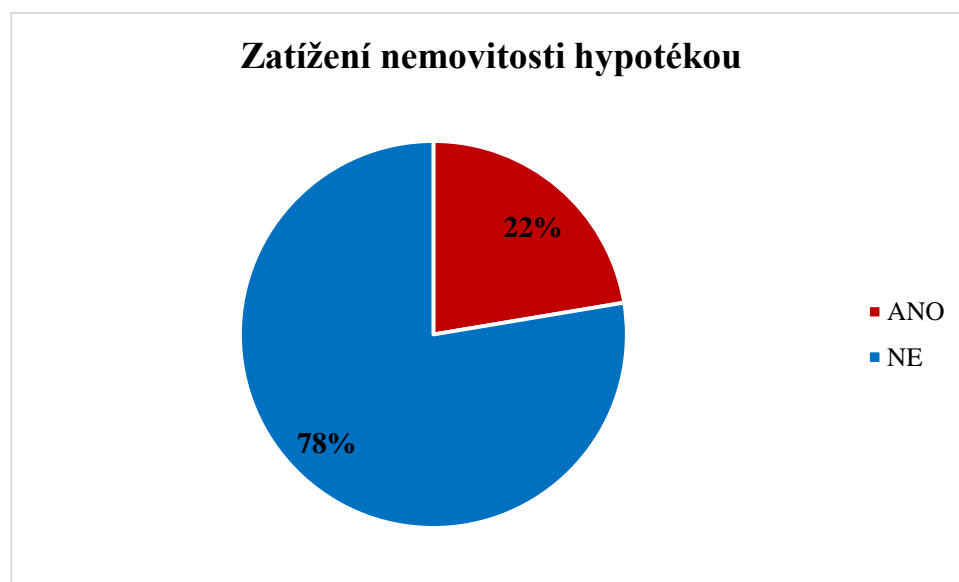
V tabulce č. 10 a následně v grafu č. 8 je znázorněna skutečnost, zda mají respondenti nemovitost zatíženou hypotékou. Z celkového počtu 76 oslovených osob, celkem 78 % uvedlo, že na svém rekreačním objektu nemají žádné závazky. Dále pak v tabulce č. 11 a grafu č. 9 je uvedeno, od jakého roku respondenti rekreační objekt využívají. Z grafu je dobře patrné, že největší skupina dotazovaných (34%) využívá svůj rekreační objekt především od 80. a 90. let. V těchto letech nastává obrovský rozmach chataření podél toku řeky Lužnice.

Tab. č. 10. Struktura respondentů dle zatížení nemovitosti hypotékou

Nemovitost zatížena hypotékou	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	17	22
NE	59	78
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 8: Struktura respondentů dle zatížení nemovitosti hypotékou

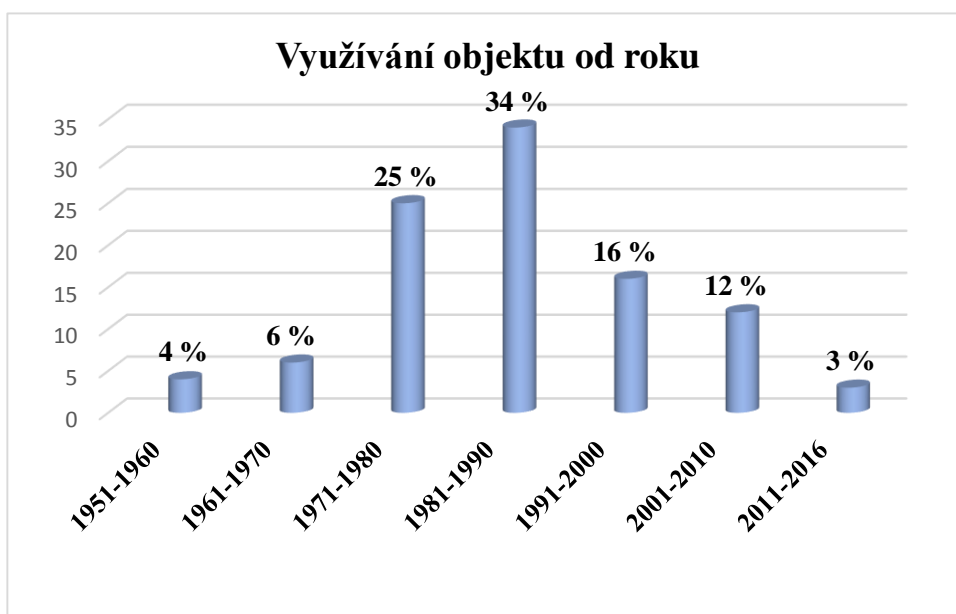
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 11. Struktura respondentů dle roku využívání objektu

Využívání rekreačního objektu od roku	Počet osob	Vyjádřeno v %
1951-1960	3	4
1961-1970	5	6
1971-1980	19	25
1981-1990	26	34
1991-2000	12	16
2001-2010	9	12
2011-2016	2	3
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 9: Struktura respondentů dle roku využívání objektu

Zdroj: vlastní šetření

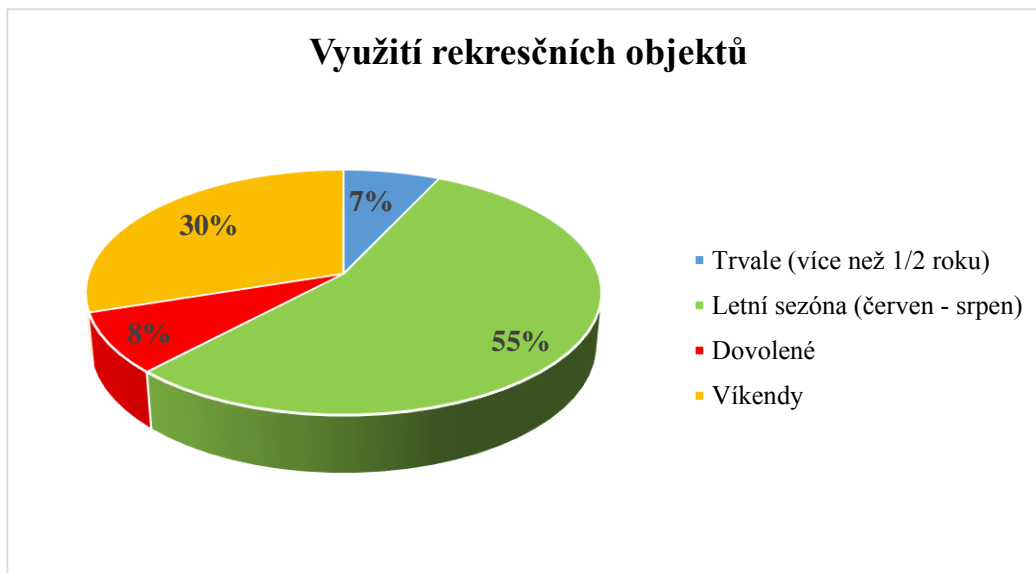
V tabulkách č. 12, 13 a v grafech č. 10, 11 je znázorněno využívání rekreačních objektů během roku a dále pak skutečnost, zda respondenti navštěvovali danou lokalitu již v dětství. Z následující tab. č. 12 a grafu č. 10 vyplývá, že nejvíce dotazovaných (42%) využívá rekreační objekt během letní sezóny (tj. od června do konce srpna).

Tab. č. 12. Struktura respondentů dle využití rekreačního objektu během roku

Využití rekreačního objektu	Počet osob	Vyjádřeno v %
Trvale (více než 1/2 roku)	5	7
Letní sezóna (červen - srpen)	42	55
Prázdniny / dovolené	6	8
Víkendy	23	30
Téměř vůbec	0	0
Jiná možnost	0	0
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 10: Struktura respondentů dle využití rekreačního objektu během roku

Zdroj: vlastní šetření

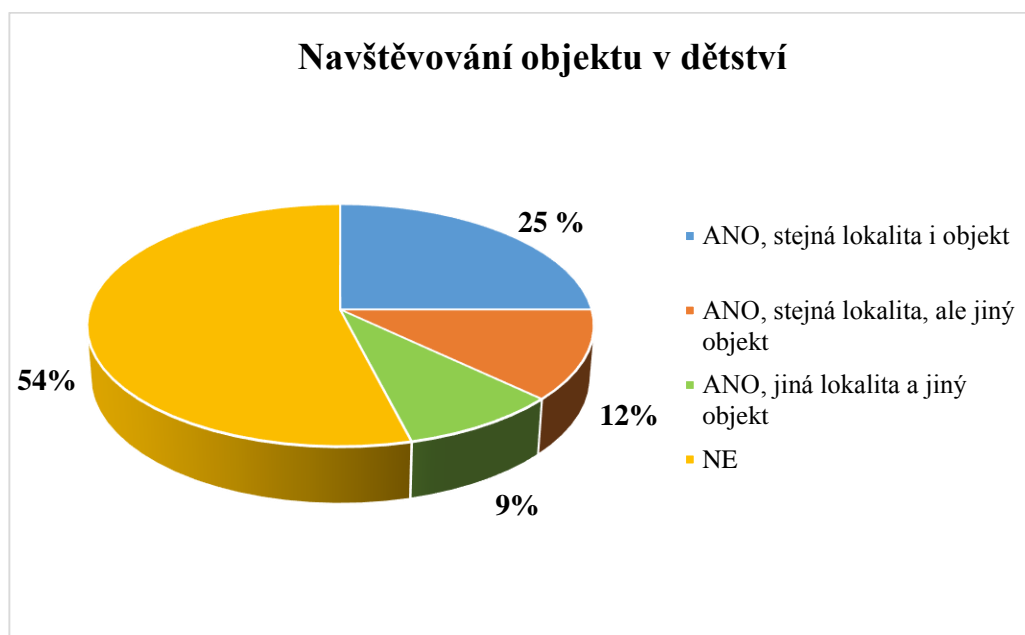
V následující tab. č. 13 a grafu č. 11 je zaznamenáno, zda respondenti navštěvovali danou oblast již v dětství. Celkem (54%) respondentů uvedlo, že v dětství tuto oblast nenavštěvovali a (25%) dotazovaných potvrdilo, že tuto oblast navštěvovali s rodiči již v dětství a jednalo se o stejný objekt a tudíž i stejnou lokalitu. Dále pak v tab. č. 14 a grafu č. 12 je uvedeno stáří rekreačních objektů. Jak bylo již uvedeno, rekreační bydlení podél toku řeky Lužnice se nejvíce ujalo v 80. a 90. letech. Velká část rekreačních objektů pochází právě z této doby. Z celkového počtu dotazovaných (38%) uvedlo, že stáří jejich rekreačního objektu je 20-30 let.

Tab. č. 13. Struktura respondentů dle navštěvování rekreačního objektu v dětství

Navštěvování rekreačního objektu v dětství	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO, stejná lokalita i objekt	19	25
ANO, stejná lokalita, ale jiný objekt	9	12
ANO, jiná lokalita a jiný objekt	7	9
NE	41	54
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 11: Struktura respondentů dle navštěvování rekreačního objektu v dětství

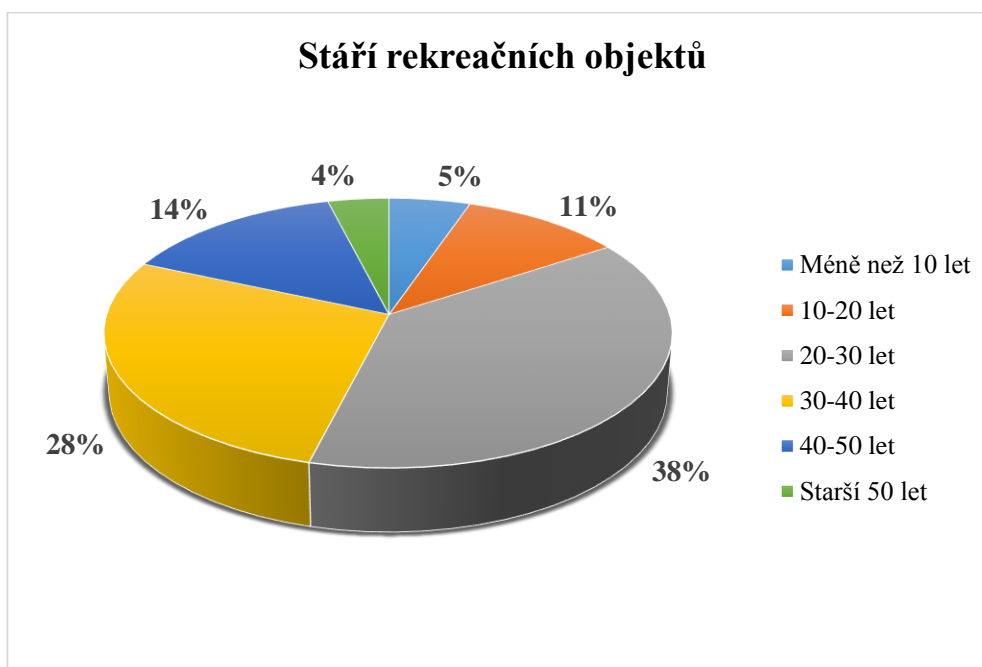
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 14. Struktura respondentů dle stáří rekreačního objektu

Stáří objektů	Počet osob	Vyjádřeno v %
Méně než 10 let	4	5
10-20 let	11	14
20-30 let	29	38
30-40 let	21	28
40-50 let	8	11
Starší 50 let	3	4
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní zpracování

Graf. č. 12: Struktura respondentů dle stáří rekreačního objektu

Zdroj: vlastní šetření

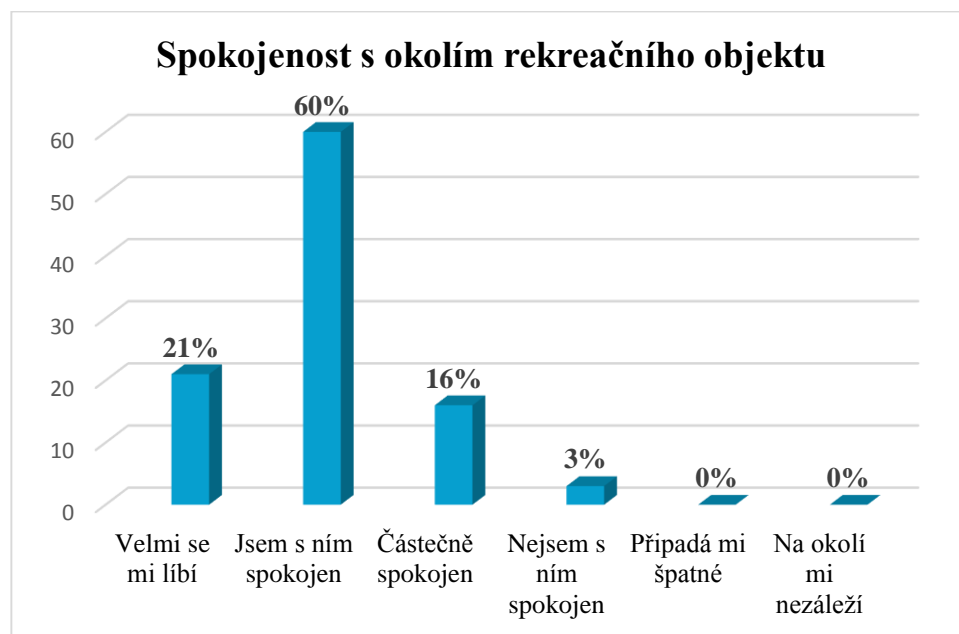
V tab. č. 15 a grafu č. 13 je znázorněna spokojenost respondentů s nejbližším okolím rekreačních objektů, přičemž (60%) dotazovaných uvádí, že jsou spokojeni. Z celkového počtu 76 oslovených osob se nenašel nikdo, komu by na nejbližším okolí nezáleželo nebo mu připadalo špatné. Dále pak v tab. č. 16 a grafu č. 14 jsou popsány hlavní důvody respondentů k navštěvování dané oblasti, většina (65%) dotazovaných jako hlavní důvod svých návštěv uvádí relaxaci.

Tab. č. 15. Struktura respondentů dle spokojenosti s okolím rekreačního objektu

Spokojenost s okolím	Počet osob	Vyjádřeno v %
Velmi se mi líbí	16	21
Jsem s ním spokojen	46	60
Částečně spokojen	12	16
Nejsem s ním spokojen	2	3
Připadá mi špatné	0	0
Na okolí mi nezáleží	0	0
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 13: Struktura respondentů dle spokojenosti s okolím rekreačního objektu

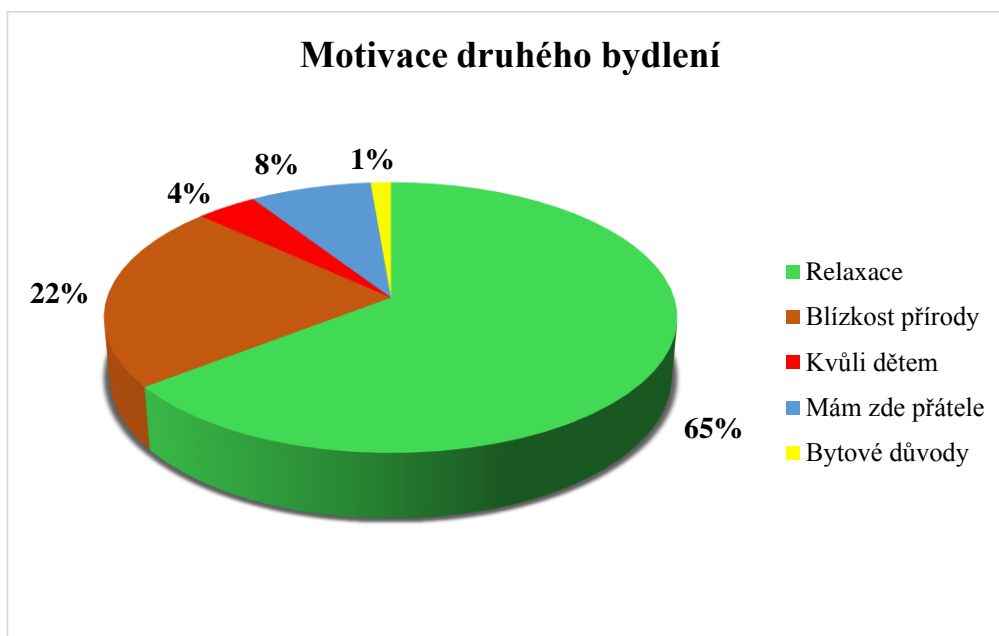
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 16. Srovnání respondentů dle hlavní motivace k druhému bydlení

Důvody navštěvování lokality	Počet osob	Vyjádřeno v %
Relaxace	49	65
Vztah k přírodě a touha po lepším životním prostředí	17	22
Kvůli dětem	3	4
Mám zde přátele	6	8
Bytové důvody	1	1
Jiná možnost	0	0
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 14: Srovnání respondentů dle hlavní motivace k druhému bydlení

Zdroj: vlastní šetření

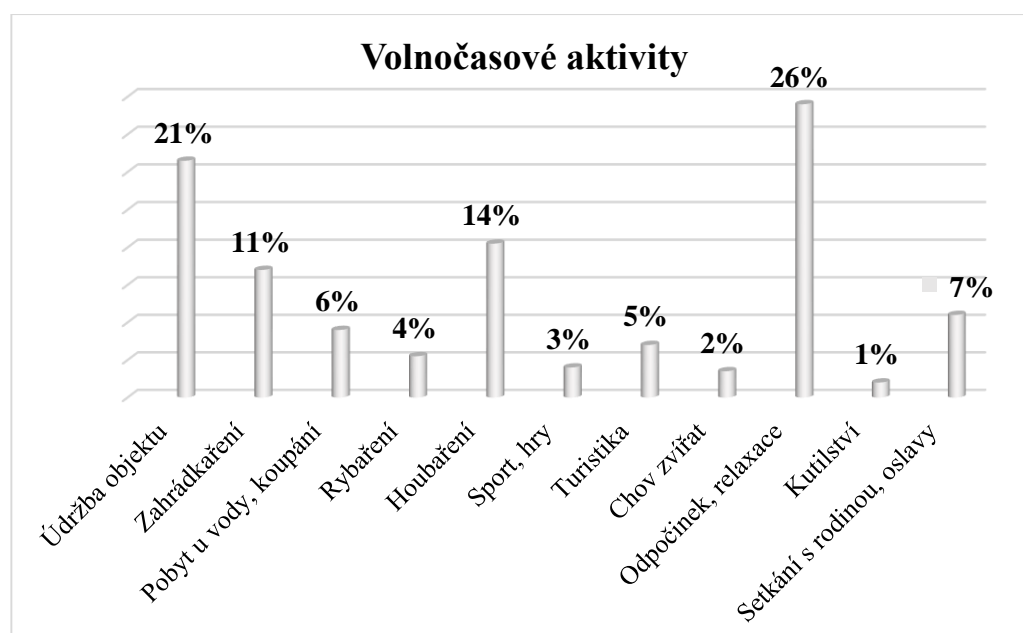
V tabulce č. 17 a následně v grafu č. 15 je zaznamenáno, jakou aktivitou respondenti nejčastěji tráví svůj volný čas v místě druhého bydlení. Dotazovaní měli možnost uvést více odpovědí, což je znázorněno v tabulce č. 17. Nejvíce respondentů (26%) tráví volný čas odpočinkem a relaxací. Z celkového počtu 76 oslovených osob, uvedlo 5 respondentů (2%) chov zvířat. Dotazovaní uvádí, že v místě svého druhého bydlení chovají slepice a někteří králíky.

Tab. č. 17. Srovnání respondentů dle trávení volného času v místě druhého bydlení

Volnočasové aktivity	Četnost	Vyjádřeno v %
Údržba objektu	48	21
Zahrádkaření	26	11
Pobyt u vody, koupání	14	6
Rybaření	8	4
Houbaření	31	14
Sport, hry	6	3
Turistika	11	5
Chov zvířat	5	2
Odpočinek, relaxace	59	26
Kutilství	3	1
Setkání s rodinou, oslavy	17	7
Jiná možnost	0	0
Celkem	228	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 15: Srovnání respondentů dle trávení volného času v místě druhého bydlení

Zdroj: vlastní šetření

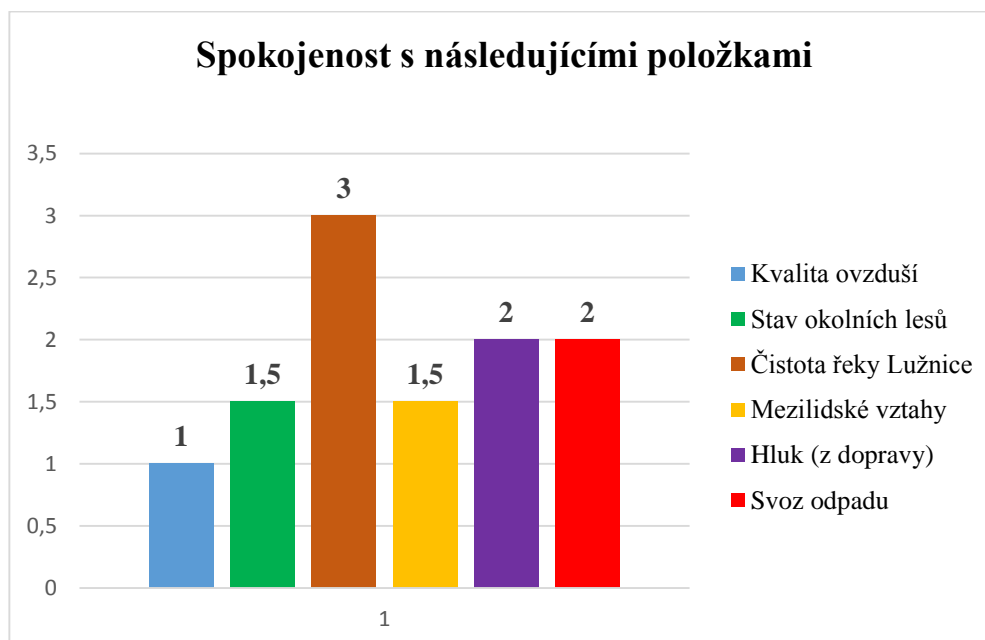
V následujících tabulkách č. 18, 19 a dále pak v grafech č. 16, 17 je hodnocena spokojenost respondentů s následujícími položkami a dále respondenti hodnotili vybavenost dané lokality. Dle tab. č. 18 a grafu č. 16 dotazovaní velmi kladně hodnotí kvalitu ovzduší a stav okolních lesů. Naprosto průměrně hodnotí svoz odpadu a čistotu řeky Lužnice.

Tab. č. 18. Hodnocení respondentů dle spokojenosti s následujícími položkami Hodnoceno pomocí školní klasifikace (1- nejlepší a 5- nejhorší).

Spokojenost s následujícími položkami	Průměrné hodnocení
Kvalita ovzduší	1
Stav okolních lesů	1,5
Čistota řeky Lužnice	3
Mezilidské vztahy	1,5
Hluk (z dopravy)	2
Svoz odpadu	2

Zdroj: vlastní zpracování

Graf. č. 16: Hodnocení respondentů dle spokojenosti s následujícími položkami. Hodnoceno pomocí školní klasifikace (1- nejlepší a 5- nejhorší).

Zdroj: vlastní šetření

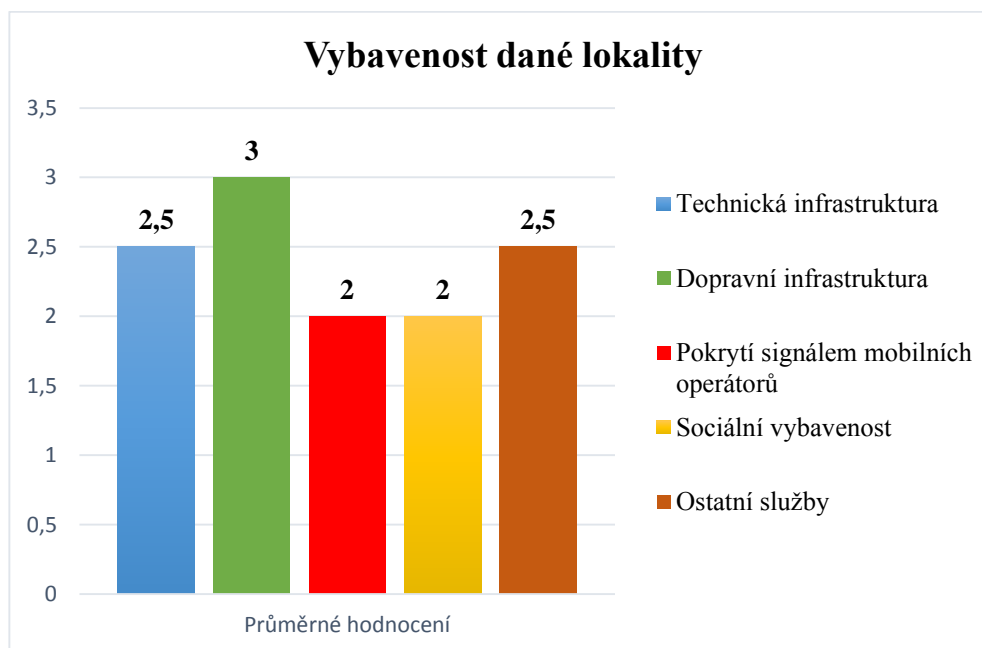
V tabulce č. 19 a grafu č. 17 dotazovaní hodnotí vybavenost dané lokality. Většina respondentů uvádí, že vybavenost dané lokality je spíše průměrná. Známkou č. 3 hodnotí dopravní infrastrukturu, která je v některých částech území ve velmi špatném stavu.

Tab. č. 19. Hodnocení vybavenosti dané lokality dle respondentů. Hodnoceno pomocí školní klasifikace (1- nejlepší a 5- nejhorší).

Vybavenost obce	Průměrné hodnocení
Technická infrastruktura	2,5
Dopravní infrastruktura	3
Pokrytí signálem mobilních operátorů	2
Sociální vybavenost	2
Ostatní služby	2,5

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 17: Hodnocení vybavenosti dané lokality dle respondentů. Hodnoceno pomocí školní klasifikace (1- nejlepší a 5- nejhorší).

Zdroj: vlastní šetření

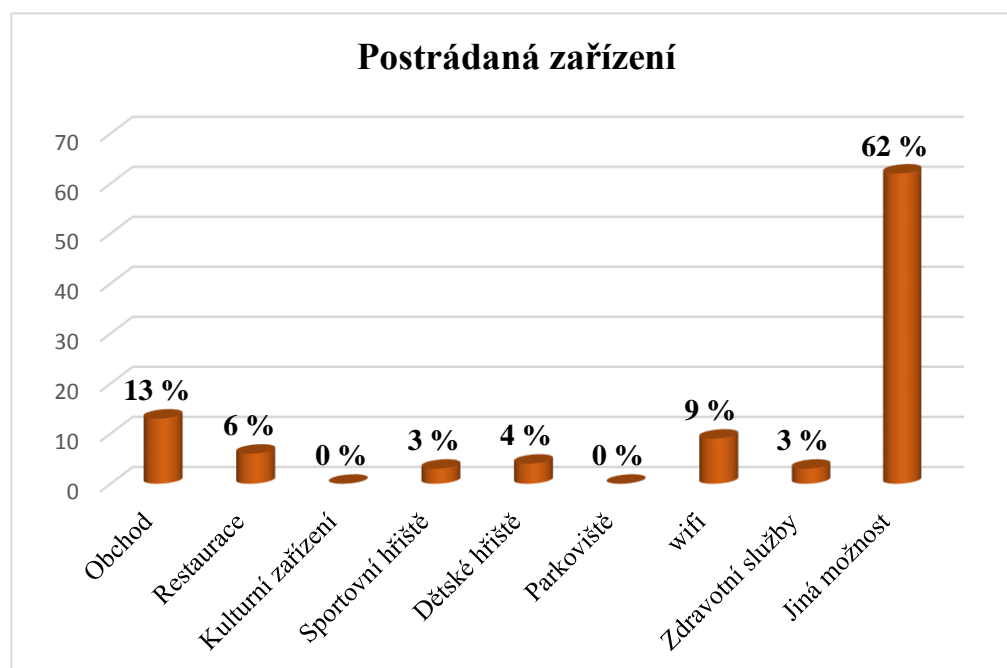
V tabulce č. 20 a následně v grafu č. 18 dotazovaní uvádí, která zařízení v okolí svého rekreačního objektu nejvíce postrádají. Z celkového počtu 76 oslovených osob (62%) respondentů zakroužkovalo jinou možnost, kde uvedlo, že v dané lokalitě nic nepostrádají a dále pak (13%) dotazovaných uvedlo, že nejvíce postrádají obchod.

Tab. č. 20. Srovnání respondentů dle postrádaných zařízení v dané lokalitě

Postrádaná zařízení	Počet osob	Vyjádřeno v %
Obchod	10	13
Restaurace	5	6
Kulturní zařízení	0	0
Sportovní hřiště	2	3
Dětské hřiště	3	4
Parkoviště	0	0
wifi	7	9
Zdravotní služby	2	3
Jiná možnost	47	62
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 18: Srovnání respondentů dle postrádaných zařízení v dané lokalitě

Zdroj: vlastní šetření

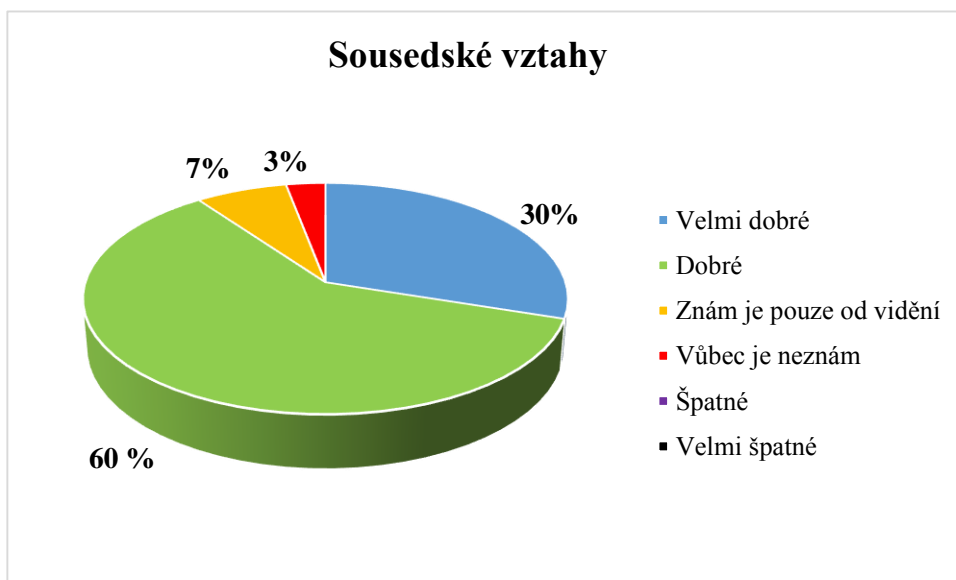
V tabulkách. č. 21, 22 a následně v grafech č. 19, 20 jsou respondenty popsány sousedské vztahy a uvádí, kde mají více přátel. V tab. č. 21 a grafu č. 19 hodnotí dotazovaní sousedské vztahy, kdy celých (60%) oslovených uvádí, že mají dobré sousedské vztahy. V tab. č. 22 a grafu č. 20 respondenti hodnotí, zda mají více přátel v místě svého trvalého nebo druhého bydliště. Velká část oslovených (42%) přiznává, že více přátel mají v místě svého trvalého bydliště.

Tab. č. 21. Hodnocení sousedských vztahů respondenty

Sousedské vztahy	Počet osob	Vyjádřeno v %
Velmi dobré	23	30
Dobré	46	60
Znám je pouze od vidění	5	7
Vůbec je neznám	2	3
Špatné	0	0
Velmi špatné	0	0
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 19: Hodnocení sousedských vztahů respondenty

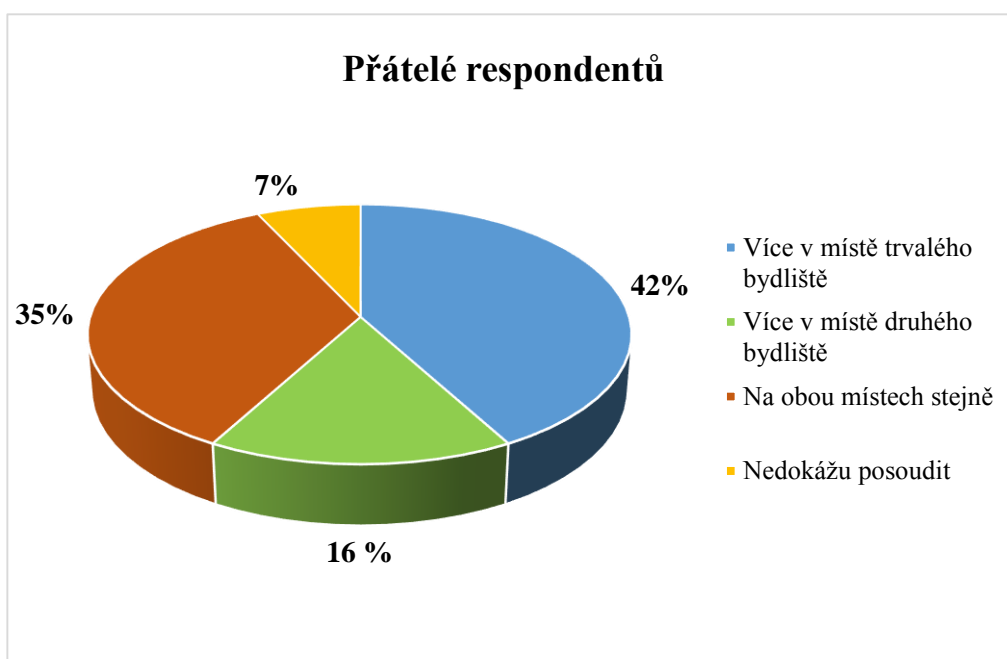
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 22. Srovnání respondentů dle přátel

Přátelé respondentů	Počet osob	Vyjádřeno v %
Více v místě trvalého bydliště	32	42
Více v místě druhého bydliště	12	16
Na obou místech stejně	27	35
Nedokážu posoudit	5	7
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 20: Srovnání respondentů dle přátel

Zdroj: vlastní šetření

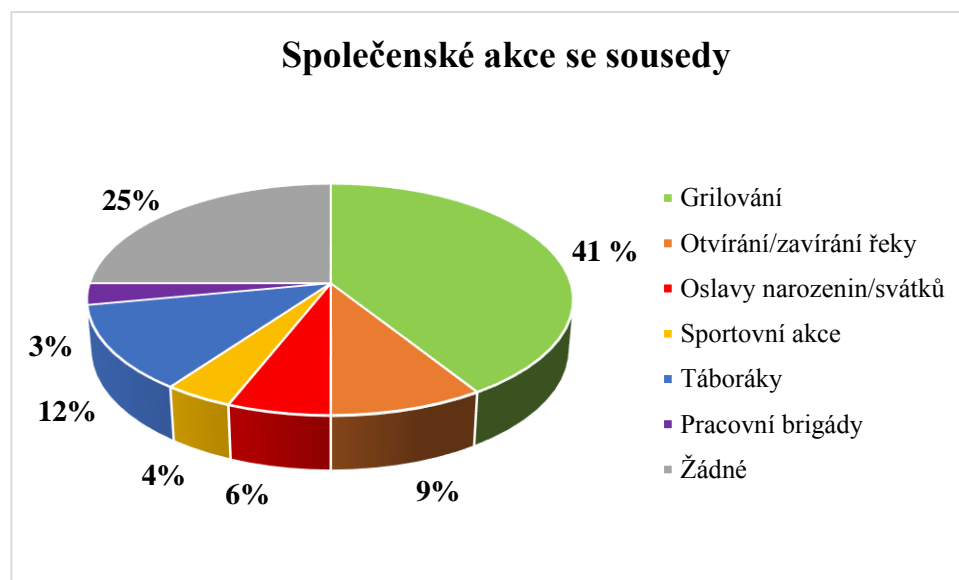
V tabulkách č. 23, 24 a grafech č. 21, 22 je znázorněno, zda respondenti pořádají společenské akce se sousedy a jestli se účastní akcí pořádaných v místě druhého bydlení. Nejvíce dotazovaných uvedlo (41%), že se sousedy v letních měsících často grilují, jak je uvedeno v tab. č. 23 a grafu č. 21. Dále pak v tab. č. 24 a grafu č. 22 je znázorněno, že z celkového počtu 76 respondentů, (47%) uvedlo, že společenských akcí se účastní pouze výjimečně.

Tab. č. 23. Srovnání respondentů dle pořádání společenských akcí se sousedy

Společenské akce se sousedy	Počet osob	Vyjádřeno v %
Grilování	31	41
Otvírání/zavírání řeky	7	9
Oslavy narozenin/svátků	5	6
Sportovní akce	3	4
Táboráky	9	12
Pracovní brigády	2	3
Žádné	19	25
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní zpracování

Graf. č. 21: Srovnání respondentů dle pořádání společenských akcí se sousedy

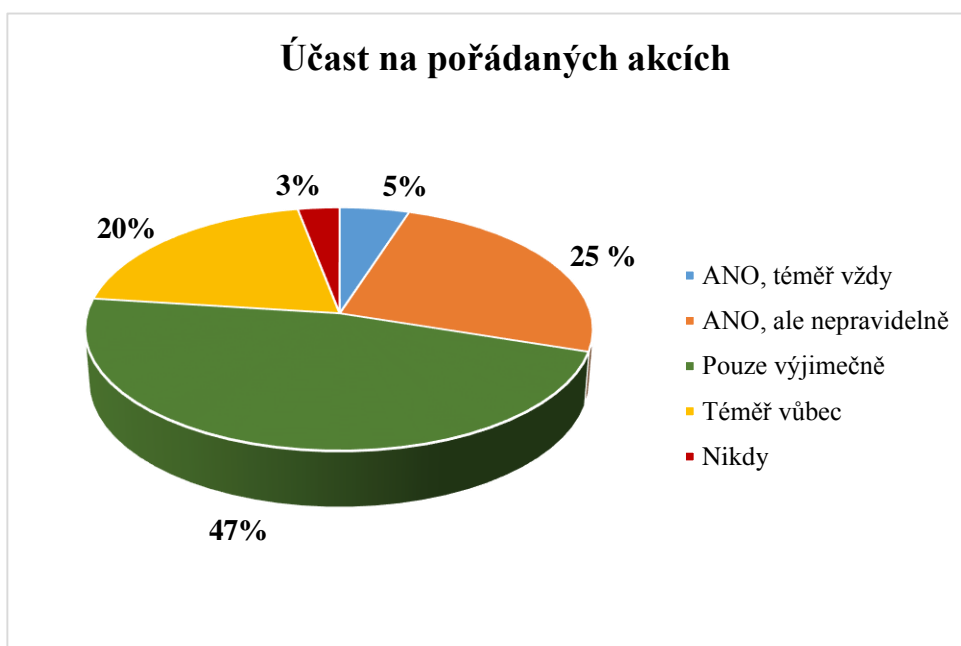
Zdroj: vlastní zpracování

Tab. č. 24. Srovnání respondentů dle účasti na pořádaných akcích

Účast na pořádaných akcích	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO, téměř vždy	4	5
ANO, ale nepravidelně	19	25
Pouze výjimečně	36	47
Téměř vůbec	15	20
Nikdy	2	3
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 22: Srovnání respondentů dle účasti na pořádaných akcích

Zdroj: vlastní šetření

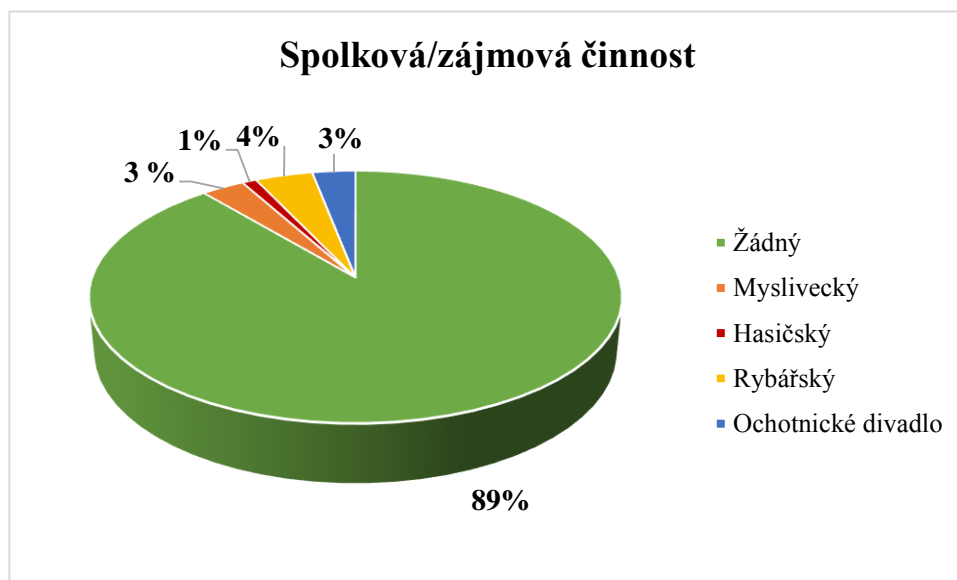
V následující tab. č. 25 a grafu č. 23 je znázorněno, zda jsou respondenti v místě svého druhého bydlení aktivně zapojeni do některé spolkové či zájmové činnosti. Převážná většina dotazovaných (88%) uvedla, že nejsou členy žádného místního spolku či sdružení. Respondenti, kteří uvedli, že jsou zapojeni do spolkové činnosti, byli členy rybářského (4%) a mysliveckého (3%) sdružení.

Tab. č. 25. Srovnání respondentů dle zapojení do spolkové/zájmové činnosti

Spolková/zájmová činnost	Počet osob	Vyjádřeno v %
Žádný	67	88
Myslivecký	2	3
Hasičský	1	1
Rybářský	3	4
Ochotnické divadlo	2	3
Sportovní	1	1
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 23: Srovnání respondentů dle zapojení do spolkové/zájmové činnosti

Zdroj: vlastní šetření

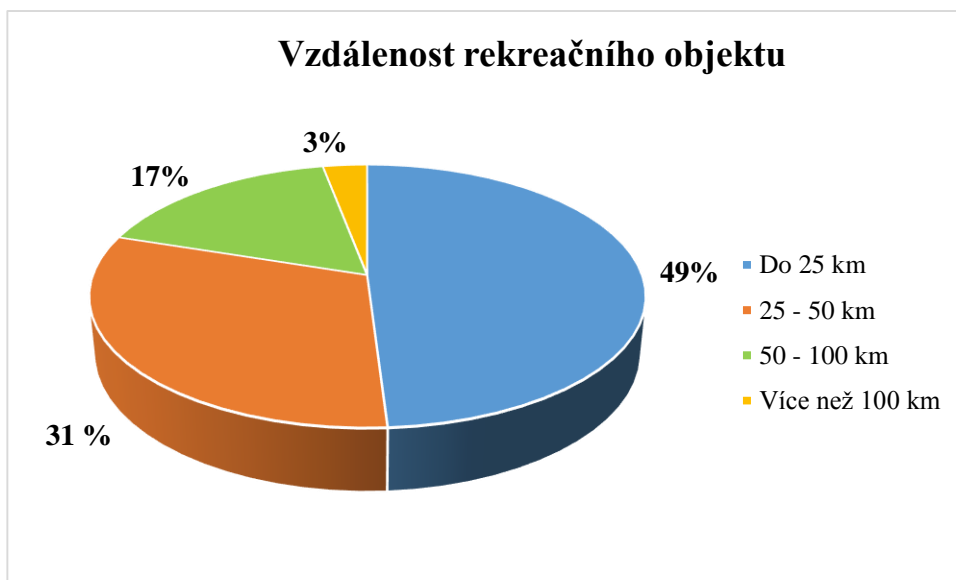
Respondenti v následujících tabulkách č. 26, 27 a v grafech č. 24, 25 uvádí vzdálenost rekreačních objektů od místa trvalého bydliště a jakou formu dopravy na své objekty nejčastěji využívají. Nejvíce dotazovaných (49%) udává skutečnost, že vzdálenost jejich rekreačních objektů je do 25 km od místa trvalého bydliště, jak je popsáno v tab. č. 26 a v grafu č. 24.

Tab. č. 26. Srovnání respondentů dle vzdálenosti rekreačního objektu od místa trvalého bydliště

Vzdálenost rekreačního objektu	Počet osob	Vyjádřeno v %
do 25 km	37	49
25 - 50 km	24	31
50 - 100 km	13	17
více než 100 km	2	3
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 24: Srovnání respondentů dle vzdálenosti rekreačního objektu od místa trvalého bydliště

Zdroj: vlastní šetření

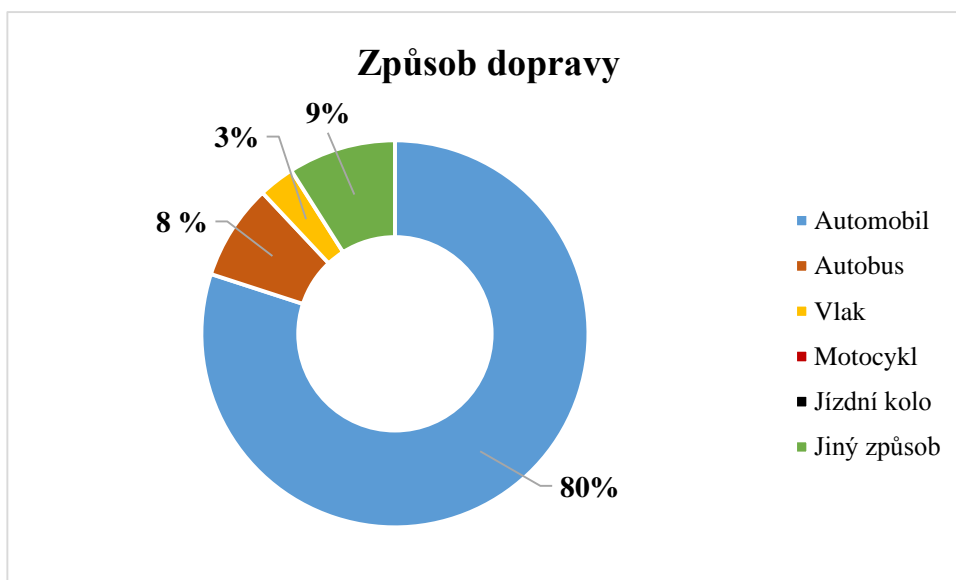
Dále pak v tab. č. 27 a v grafu č. 25 respondenti uvádí, že převážná většina (80%) využívá k přepravě do místa druhého bydlení automobil. Z celkového počtu 76 oslovených osob uvedlo (9%) jiný způsob dopravy. Za jiný způsob dopravy respondenti uvádí chůzi. Jedná se především o starší generaci, která žije na sídlišti v panelovém domě a u řeky vlastní chatičku, která je často vzdálená pouze několik desítek metrů. Jedná se o respondenty žijící v KÚ Sezimovo Ústí a KÚ Tábor.

Tab. č. 27. Srovnání respondentů dle způsobu dopravy

Způsob dopravy	Počet osob	Vyjádřeno v %
Automobil	61	80
Autobus	6	8
Vlak	2	3
Motocykl	0	0
Jízdní kolo	0	0
Jiný způsob	7	9
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 25: Srovnání respondentů dle způsobu dopravy

Zdroj: vlastní šetření

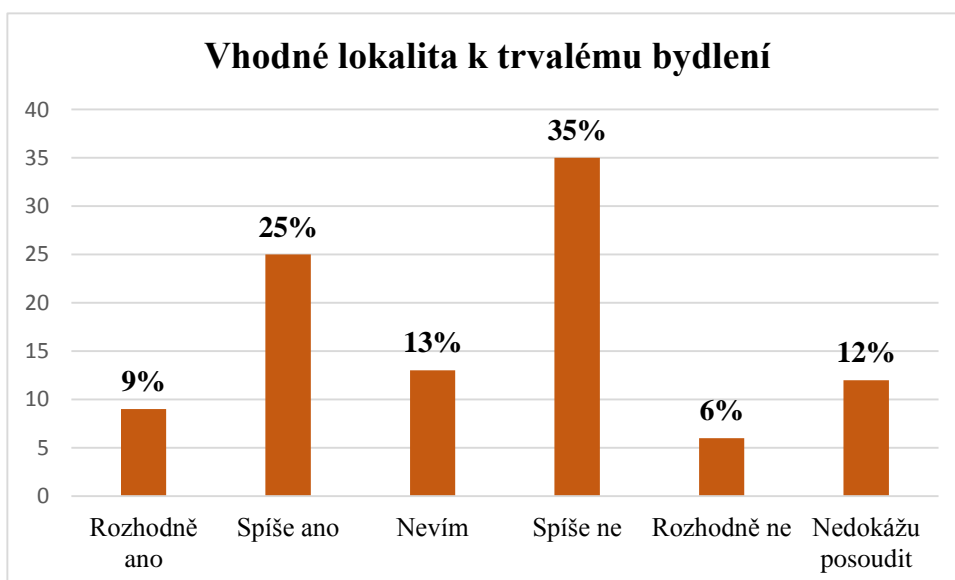
V tabulkách č. 28, 29 a v grafech č. 26, 27 respondenti hodnotí, zda je tato lokalita vhodné místo k trvalému bydlení a jestli uvažují o trvalém přesídlení. Respondenti z (35%) uvedli, že daná lokalita je k trvalému bydlení spíše nevhodná, jak je znázorněno v tab. č. 28 a v grafu č. 26.

Tab. č. 28. Hodnocení respondentů, zda se domnívají, že tato lokalita je vhodná k trvalému bydlení

Vhodná lokalita k trvalému bydlení	Počet osob	Vyjádřeno v %
Rozhodně ano	7	9
Spíše ano	19	25
Nevím	10	13
Spíše ne	27	35
Rozhodně ne	4	6
Nedokážu posoudit	9	12
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 26: Hodnocení respondentů, zda se domnívají, že tato lokalita je vhodná k trvalému bydlení

Zdroj: vlastní šetření

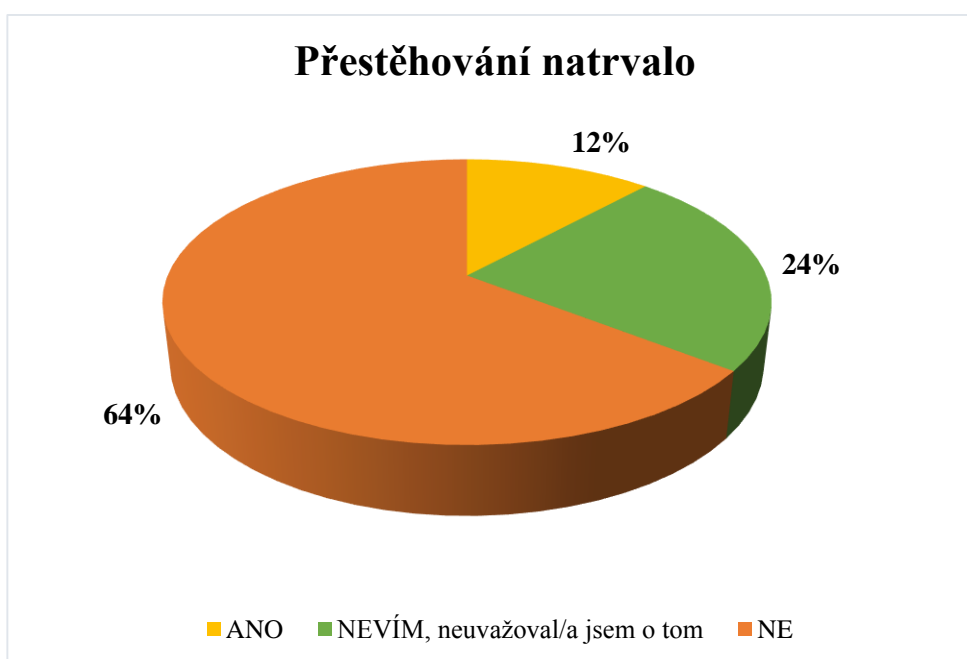
V tabulce č. 29 a v grafu č. 27 je znázorněno, zda dotazovaní uvažují o trvalém přesídlení do objektu druhého bydlení. Z celkového počtu dotazovaných celých (64%) uvedlo, že do budoucna neuvažují o přestěhování natrvalo.

Tab. č. 29. Hodnocení respondentů, zda uvažují o přestěhování natrvalo

Přestěhování natrvalo	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	9	12
NEVÍM, neuvažoval/a jsem o tom	18	24
NE	49	64
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 27: Hodnocení respondentů, zda uvažují o přestěhování natrvalo

Zdroj: vlastní šetření

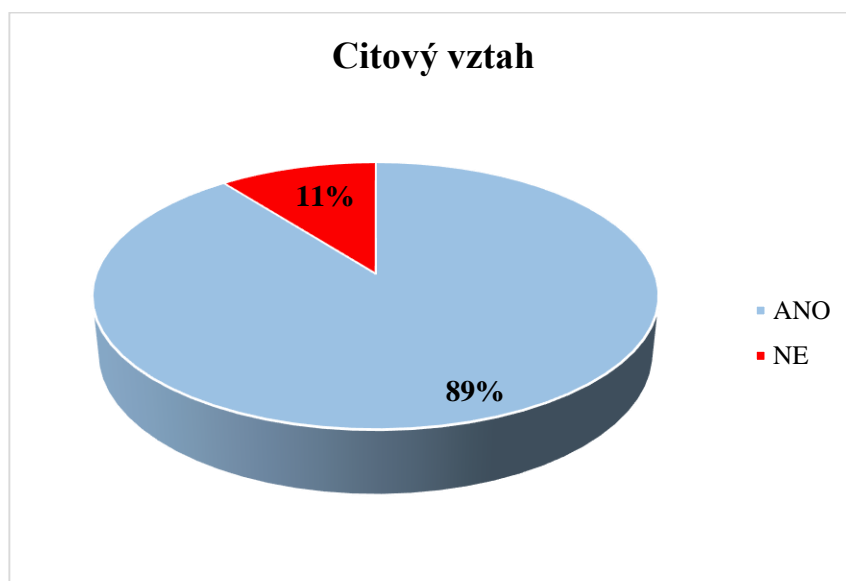
V tabulce č. 30. a v grafu č. 28. je znázorněno, zda dotazovaní mají k místu druhého bydlení citový vztah. Z celkového počtu 76 oslovených respondentů (89%) uvedlo, že k místu druhého bydlení mají silný citový vztah a pouhých (11%) dotazovaných přiznalo, že citový vztah k danému místu nepocítují.

Tab. č. 30. Hodnocení respondentů, zda mají k místu druhého bydlení citový vztah

Citový vztah	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	68	89
NE	8	11
Celkem	76	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 28: Hodnocení respondentů, zda mají k místu druhého bydlení citový vztah

Zdroj: vlastní šetření

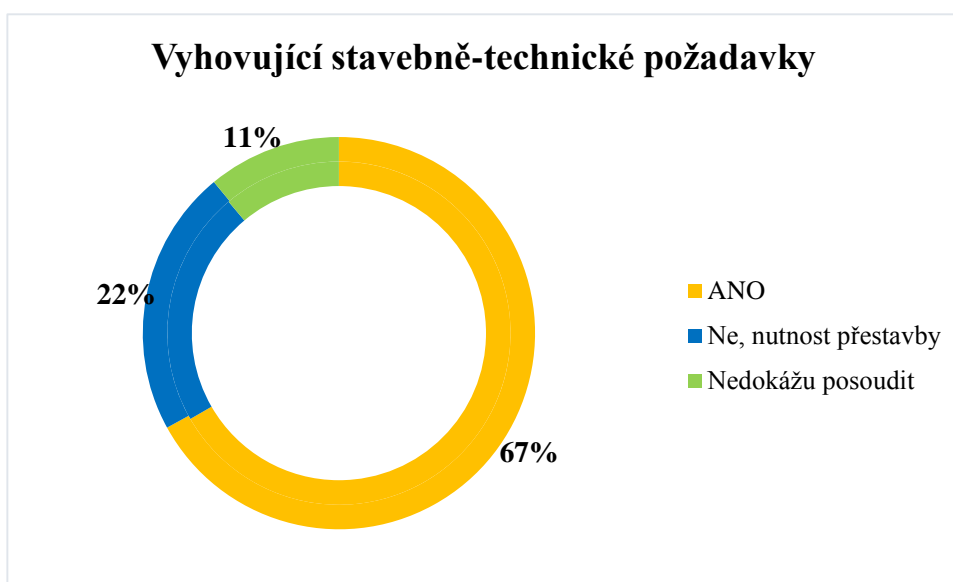
V tab. č. 31 a v grafu č. 29 je znázorněno, že o trvalém bydlení v objektu rekreace vážně uvažuje zatím pouze 9 osob (12%) z celkového počtu 76 respondentů. Z tohoto počtu dotazovaných (9 osob) je celých (67%) pevně přesvědčeno, že jejich objekt splňuje veškeré stavebně-technické požadavky.

Tab. č. 31. Hodnocení respondentů, zda objekt vyhovuje stavebně-technickým požadavkům

objekt vyhovuje stavebně-technickým požadavkům	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	6	67
Ne, nutnost přestavby	2	22
Nedokážu posoudit	1	11
Celkem	9	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 29: Hodnocení respondentů, zda objekt vyhovuje stavebně-technickým požadavkům

Zdroj: vlastní šetření

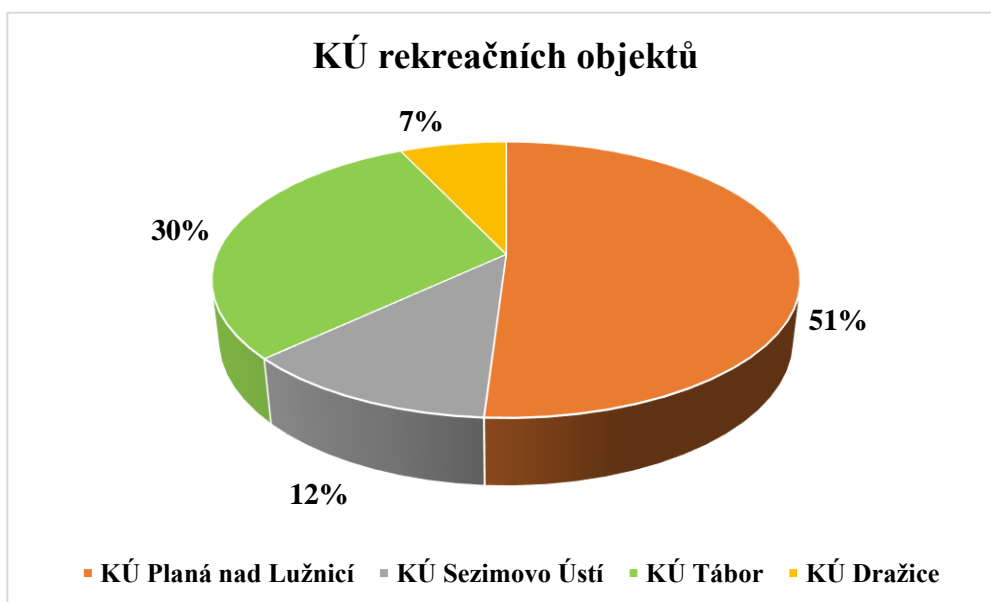
V tab. č. 32 a v grafu č. 30 jsou znázorněny objekty druhého bydlení dle katastrálních území. Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů vlastnilo rekreační objekt v KÚ Planá nad Lužnicí, kde se nacházelo nejvíce objektů druhého bydlení z celého modelového území. Naopak nejméně dotazovaných vlastnilo objekt individuální rekreace v KÚ Dražice, kde bylo nejméně rekreačních objektů z celého sledovaného území.

Tab. č. 32. Hodnocení respondentů dle KÚ rekreačního objektu

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ	
KÚ Planá	39
	51,00%
KÚ Sezimovo Ústí	9
	12,00%
KÚ Tábor	23
	30,00%
KÚ Dražice	5
	7,00%
CELKEM	76
	100,00%

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 29: Hodnocení respondentů dle KÚ rekreačního objektu

Zdroj: vlastní šetření

6.3. Aktivní zóna Lužnice

Základním právním předpisem pro ochranu před povodněmi je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách. Ve znění pozdějších předpisů vodní zákon řeší opatření k předcházení a zamezení škod při povodních. Aktivní zónu záplavového území definuje vyhláška Ministerstva životního prostředí ČR č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a dále stanovení záplavových území. Jedná se o zastavěné území či území určené k zástavbě dle územních plánů, jenž při povodních odvádí rozhodující část celkového průtoku, a tak bezprostředně ohrožuje život, zdraví a majetek místních obyvatel. Pro část modelového území KÚ Sezimovo Ústí vstoupila tato vyhláška v platnost od 27. 9. 2015 a byla vyhlášena Krajským úřadem v Českých Budějovicích.

Aktivní zóna znamená, že v daném území se dnes nesmí stavět, přistavovat a skladovat lehce odplavitelný materiál. V této zóně se nesmí umísťovat, povolovat a provádět stavby s výjimkou vodních děl, popřípadě dalších vybraných druhů staveb. Udržovací a stavební úpravy na povolených a zkolaudovaných stavbách mohou být v tomto území prováděny, pokud nedojde ke zhoršení odtokových poměrů. Vyloučeno je provádět přístavby a nástavby stávajících staveb a nesmí zde být vysázen ani živý plot. Rozsah aktivní zóny záplavového území dle vyhlášky č. 236/2002 Sb., je navrhován pro průtoky, které se vyskytují při povodni s periodicitou 100 let (Q100). Mapa aktivní zóny viz. kapitola č. 11. Přílohy.

Osloveným respondentům na závěr dotazníku byla položena otázka, zda byl jejich rekreační objekt zasažen v posledních letech povodní. Téměř většina dotazovaných uvedla, že byla zasažena povodňovou vlnou roku 2002. Jednalo se hlavně o rekreační objekty v těsné blízkosti koryta řeky. V modelovém území začala hladina řeky stoupat 7. 8. 2002 a 13. 8. 2002 byl již vyhlášen třetí stupeň povodňové aktivity. Některé objekty byly zatopeny i několik dní, vzhledem k problémům s prasklými hrázemi některých rybníků. Povodeň v tomto roce byla odhadnuta na více než tisíciletou vodu (Q₁₀₀₀). Dále někteří respondenti uvedli povodeň v roce 2006, která byla způsobena přívalovými srážkami.

6.4. STATISTICKÉ VYHODNOCENÍ

Prvky statistického vyhodnocení byly použity již v předcházející kapitole č. 6. 2., kdy byla použita popisná statistika (absolutní četnost = počet dotazovaných osob a relativní četnost = vyjádřeno v %). Další statistické vyhodnocení bylo zpracováno na základě literatury Statistika pro ekonomy (HINDLS et al. 2007) a pomocí programu Statistica.

6.4.1 Testování hypotéz

Ke statistickému zpracování bylo použito testování hypotéz. Nejprve je potřeba z našeho předpokladu vytvořit testovanou hypotézu. Předpoklad zní: **H1: Alespoň pro 1/3 respondentů je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředím.** Pro vytvoření testované hypotézy použijeme námi určený poměr 1/3: **Pro jiný počet dotazovaných než 1/3 je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředí.** K testované hypotéze formulujeme nulovou hypotézu, což je její přesný opak. Nulová hypotéza, kterou označíme jako (H_0) zní: **Přesně pro 1/3 respondentů je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředím.**

Předpoklad pro druhou hypotézu zní: **H2: Více jak 2/3 dotazovaných neuvažují přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah.** Pro vytvoření testované hypotézy použijeme námi určený poměr 2/3: **Jiný počet než 2/3 dotazovaných neuvažuje se do místa druhého bydlení přestěhovat natrvalo.** K této testované hypotéze formulujeme nulovou hypotézu (H_0), která zní: **Přesně 2/3 dotazovaných neuvažuje se do místa druhého bydlení přestěhovat natrvalo.**

Pro třetí hypotézu bude předpoklad, že: **H3: Větší potenciál pro transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) představují spíše rekreační chalupy než rekreační chaty.** Testovaná hypotéza v tomto případě zní: **Na transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) má vliv, jestli se jedná o rekreační chalupy nebo chaty.** K testované hypotéze opět vytvoříme nulovou hypotézu (H_0), která uvádí, že: **Na transformaci druhého**

bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) nemá vliv, zda se jedná o rekreační chalupy, nebo chaty.

6.4.2 Test dobré shody (chí kvadrát χ^2)

Statistické vyhodnocení o rozboru dvou proměnných, z nichž první je hodnota očekávaná podle našich znalostí dané problematiky a druhá je hodnota zjištěná naším výzkumem. Pomocí chí kvadrátu můžeme zjistit, s jakou pravděpodobností se může v našich datech vyskytovat námi testovaná nulová hypotéza. Při malé pravděpodobnosti danou nulovou hypotézu zamítáme a platí tzv. alternativní hypotéza, která je shodná s naší testovanou hypotézou. Hladinu významnosti volíme na 5%.

Vzorec na výpočet chí kvadrátu:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^n \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

Pravděpodobnost (p): Dohledává se v tabulkách nebo (jako v našem případě) nám s výpočtem pomůže program Statistica.

Výpočet H1: Statistická metoda: Observed vs. Expected Frequencies

Tab. č. 33 a. Užívání rekreačního objektu vs. motivace druhého bydlení

Užívání rekreačního objektu	MOTIVACE					Celkem
	RELAXACE	Vztah k přírodě a touha po lepším ŽP	DĚTI	PŘÁTELÉ	Bytové domy	
Trvale	1	3	0	0	1	5
	1,31%	3,95%			1,31%	6,58%
Letní sezóna	38	3	1	0	0	42
	50,00%	3,95%	1,3		55,26%	
Dovolené	5	1	0	0	0	6
	6,58%	1,31%			7,89%	
Vikendy	5	10	2	6	0	23
	6,58%	13,16%	2,6	7,89%		30,26%
Téměř vůbec	0	0	0	0	0	0
Jiná možnost	0	0	0	0	0	0
Celkem	49	17	3	6	1	76
	64%	22%	4%	8%	1%	100%

Zdroj: vlastní šetření

Chi-kvadrát = 4,108824, df = 1

Pravděpodobnost H0 = 0,042661

Nulovou hypotézu (H0) tudíž zamítáme.

Tab. č. 33b. Statistické vyhodnocení hlavní motivace druhého bydlení

	Očekávané	Očekávané [%]	Zjištěné	Zjištěné [%]
Příroda a ŽP	25,33	33,33	17	22,37
Jiné	50,67	66,67	59	77,63

Zdroj: vlastní šetření

Závěr H1: Předpoklad zní: **Alespoň pro 1/3 respondentů je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředím.** Tato hypotéza se nepotvrdila, protože jsme očekávali, že pro 33,33 % respondentů bude hlavní motivací druhého bydlení především příroda a touha po lepším životním prostředí. Naši hypotézu potvrdilo pouze 22,37% dotazovaných, což nesplňuje alespoň 1/3 dotazovaných. Tudíž předpoklad H1 zamítáme.

Výpočet H2: Statistická metoda: Observed vs. Expected Frequencies

Tab. č. 34 a. Možnost přestěhování natrvalo vs. citový vztah k místu.

Citový vztah	Přestěhování			
	Na trvalo	Neví, ještě o tom neuvažoval/a	Určitě NE	Celkem
ANO	9	12	47	68
	12,00%	16,00%	62%	89%
NE	0	6	2	8
		8,00%	3%	11%
CELKEM	9	18	49	76
	12,00%	24,00%	64%	100%

Zdroj: vlastní šetření

Chi-Square = 12,36542 df = 1

p = 0,000437

Nulovou hypotézu (H₀) zamítáme.

Tab. č. 34 b. Statistické vyhodnocení přestěhování respondentů natrvalo do místa druhého bydlení z ohledem na citový vztah k místu.

	očekávané	očekávané [%]	zjištěné	zjištěné [%]
Uvažují	22,67	33,33	9	13,24
Neuvažují	45,33	66,67	59	86,76

Zdroj: vlastní šetření

Závěr H2: Předpoklad zní: **Více jak 2/3 dotazovaných neuvažují přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah.** Tato hypotéza se potvrdila, protože jsme očekávali, že 66,67% dotazovaných neuvažuje o možnosti přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah. Náš předpoklad potvrdilo 86,76 %, tedy více než 2/3 dotazovaných z celkového počtu 68 respondentů. Počítáme pouze s respondenty, kteří uvedli citový vztah k místu druhého bydlení, což bylo 68 osob z celkového počtu 76 oslovených. Předpoklad H2 tudíž potvrzujeme.

Výpočet H3: Statistická metoda: Kontingenční tabulky: Expected Frequencies

Tab. č. 35 a. Přestěhování na trvalo vs. charakter rekreační nemovitosti

Přestěhování natrvalo	Charakter bydlení					Celkem
	Chata	Chalupa	Vila/dům	Karavan Maringotka	Mobilheim	
ANO	2	2	5	0	0	9
	2,63%	2,63%	6,58%			11,84%
NEVÍM	17	0	1	0	0	18
	22,37%		1,31%			23,68%
NE	49	0	0	0	0	49
	64,47%					64,47%
CELKEM	68	2	6	0	0	76
	89,47%	2,63%	7,89%			100%

Zdroj: vlastní šetření

Pearson Chí-kvadrát: 33,9706, df=1
Pravděpodobnost=0,000000

Nulovou hypotézu (H₀) zamítáme.

Tab. č. 35 b. Statistické vyhodnocení vlivu rekreační nemovitosti na trvalé bydlení

	chaty	chalupy
Natrvalo	2	2
Přechodně	66	0

Zdroj: vlastní šetření

Závěr H3: Předpoklad zní: **Na transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) má vliv, jestli se jedná o rekreační chalupy nebo chaty.** Tato hypotéza se potvrdila, protože z celkového počtu respondentů (76 osob) celkem 68 dotazovaných uvedlo, že vlastní rekreační chatu, ale pouze 2 osoby z celkového počtu lidí vlastnicích rekreační chatu uvedly, že uvažují o trvalém bydlení. Zatímco chalupu vlastnili 2 respondenti z celkového počtu dotazovaných a oba dva uvedli, že uvažují o trvalém bydlení. Tudiž předpoklad H3 potvrzujeme.

7 DISKUSE

Diskuse porovnává výsledky dotazníkového šetření, které se uskutečnilo v oblasti středního toku řeky Lužnice a bylo součástí této diplomové práce, s výsledky jiných autorů, kteří se rovněž zabývají výzkumem druhého bydlení. Tímto tématem se v České republice zabývají mj. VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) v rámci publikace Regionální diferenciacie druhého bydlení v Česku, která byla vydána s podporou GA ČR č. 403/01/0726. Dále se touto problematikou zabývá (BIČÍK et al. 2001) v publikaci Druhé bydlení v Česku, jenž vznikla za podpory GA ČR č. 403/01/0726. Výsledky získané pomocí dotazníkového šetření byly porovnány s výsledky diplomové práce K. Menšíkové (2015), která se ve své práci zabývala oblastí středního toku řeky Lužnice, konkrétně od města Soběslavi dále až po obec Roudná. Dále s prací L. Kadlece (2014), který se zabývá fenoménem druhého bydlení na Třeboňsku a rovněž vnímá druhé bydlení jako předstupeň amenitní migrace.

VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) na základě terénního šetření v jednotlivých regionech České republiky uvádí, že až 19% dotazovaných uvažuje do budoucna o trvalém obývání objektu druhého bydlení. MENŠÍKOVÁ (2015) na základě svého výzkumu uvádí, že v lokalitě středního toku Lužnice o trvalém bydlení do budoucna uvažuje pouze 9,1% respondentů. Na základě mého dotazníkového šetření o této možnosti uvažuje 12% dotazovaných. V mém šetření bude tendence trvalého bydlení v objektech rekreace o něco vyšší než u MENŠÍKOVÉ (2015).

Tento fakt je zřejmě ovlivněn skutečností, že v mém výzkumu jsou zahrnuty chatové osady v katastrálních území měst či větších obcí, ačkoli se v obou případech jedná o střední tok Lužnice a uživatelům druhého bydlení jsou poskytnuty lepší služby. Z mého terénního šetření vyplývá, stejně jako z výzkumu MENŠÍKOVÉ (2015), že respondenti nejsou spokojeni se stavem přístupových cest a infrastrukturou v daných lokalitách. Dále KADLEC (2014) uvádí, že na Třeboňsku podíl respondentů, kteří se hodlají do budoucna přestěhovat do objektu druhého bydlení je zastoupen (13%). VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) na základě výzkumu uvádí, že v oblasti jižních Čech zaznamenali nižší úvahy o trvalém bydlení (pod 50%) a konzervativnost vývoje.

Výzkumné práce VÁGNERA, FIALOVÉ et al. (2004) uvádějí téměř dvojnásobnou četnost zájmu uživatelů druhého bydlení o trvalé přesídlení (amenitní migraci) než v ostatních uvedených pracích. Odhlédneme-li od ostatních faktorů (jako je například rozdílnost modelových oblastí), může být tento rozdíl způsoben i tím, že výzkum VÁGNERA, FIALOVÉ et al. (2004) byl proveden o deset let dříve než výzkum ostatních autorů. Z toho by vyplývalo, že zájem o amenitní migraci v České republice mírně klesá.

MENŠÍKOVÁ (2015) ve své práci pojednává o skutečnosti, že největší počet respondentů (81,8%) vlastní v modelovém území chatu a pouze (10,2%) chalupu. Z mého terénního šetření je patrné, že stejně jako v práci K. Menšíkové největší podíl respondentů (89%) vlastní rekreační chatu a pouhá (3%) chalupu. Vezmeme-li v úvahu, kolik dotazovaných vlastní chatu uvažuje o transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migrace), lze tedy prokázat, že větší potenciál pro amenitní migraci představují rekreační chalupy než chaty. Jak uvádím ve svém výzkumu, z celkového počtu respondentů vlastní chatu (68%), pouze 2 dotazovaní uvedli, že uvažují o trvalém bydlení. Zatímco rekreační chalupu vlastnili (3%) respondentů a všichni uvedli, že o možnosti trvalého bydlení uvažují. Tuto skutečnost potvrdila hypotéza č. 3. a práce L. Kadlece tuto skutečnost potvrzuje, neboť z jeho výzkumu vyplývá, že 13% respondentů na Třeboňsku, kteří se do budoucna chtějí přestěhovat do místa druhého bydlení natrvalo, vlastní rekreační chalupy. Stejně tak VÁGNER, FIALOVÁ et al. (2004) ve své publikaci upozorňují na skutečnost, že nárůst trvalého bydlení v rekreačních objektech lze očekávat ve zkoumaných regionech vzhledem k převaze chalup.

KADLEC (2014) ve své práci uvádí, že průměrný počátek využívání rekreačních objektů na Třeboňsku lze datovat od roku 1988. MENŠÍKOVÁ (2015) na základě svého výzkumu uvádí, že nejvíce respondentů (33%) objekt druhého bydlení v oblasti středního toku řeky Lužnice navštěvuje od roku 1980-1989. Z mého výzkumu je patrné, že nejvíce dotazovaných využívá svůj rekreační objekt od 1981-1990, tato skupina je zastoupena (34%). Lze tedy s jistotou říci, že předkládaná data potvrzují „boom“ druhého bydlení, jenž nastává především v 80. letech minulého století a jeho popularita trvá dodnes.

Z mého dotazníkového šetření je patrné, že většina dotazovaných získala svůj rekreační objekt koupí (47%) a druhá nejpočetnější skupina respondentů

(29%) uvádí vlastní výstavbu. Stejně je tomu i v práci K. Menšíkové (2015), která ve svém výzkumu uvádí, že (39,8%) dotazovaných získalo rekreační nemovitost koupí a poměrně velká skupina oslovených uvádí též vlastní výstavbu či získání ve věci dědictví. Velká část dotazovaných (49%) vlastní rekreační objekt do 25 km od místa svého trvalého bydliště. KADLEC (2014) ve své práci uvádí, že na Třeboňsku velmi malé procento respondentů (15%) vlastní objekt individuální rekreace v relativně těsné blízkosti od svého trvalého bydliště.

KADLEC (2014) poukazuje na skutečnost, že na Třeboňsku využívá svůj rekreační objekt celoročně (16%) dotazovaných, lze tedy jednoznačně prokázat, že většina respondentů ve svém objektu druhého bydlení tráví „chatařskou“ sezónu od jara do podzimu. Z mého dotazníkového šetření v oblasti středního toku Lužnice je patrné, že letní „chatařskou“ dovolenou zde tráví (55%) respondentů a trvale využívá rekreační objekt pouze (7%) oslovených osob. Získaná data během mého dotazníkového šetření se téměř shodují s výzkumem K. Menšíkové, která uvádí, že celou letní sezónu v dané lokalitě tráví (42%) oslovených a trvale využívá svůj rekreační objekt (10,2%) respondentů. Na otázku hlavní motivace druhého bydlení převážná část dotazovaných (65%) během mého sběru dat uvedla, že hlavním důvodem navštěvování dané lokality je pro ně relaxace a stejný důvod uvádí (54,5%) respondentů K. Menšíkové. Autorka dále uvádí, že v oblasti středního toku řeky Lužnice (47,7%) dotazovaných nepořádá společné akce se sousedy, v mém výzkumu tuto možnost uvedlo (25%) respondentů, zatímco (41%) uvedlo, že se sousedy v letních měsících často grilují.

KADLEC (2014) ve své práci uvádí, že při sběru dat na Třeboňsku poměrně velké procento představovali respondenti nad 60 let a dále zmiňuje, že velká část dotazovaných dosahovala vysoké úrovně vzdělání. MENŠÍKOVÁ (2015) shodně uvádí, že během dotazníkového šetření byla nejvíce zastoupena věková kategorie nad 60 let (31,8%) a dotazovaní z (53,4%) měli středoškolské vzdělání. Získaná data z mého dotazníkového průzkumu se velmi podobají datům obou autorů, věková kategorie nad 60 let je zastoupena (35%) a nejvíce respondentů (46%) mělo středoškolské vzdělání.

Dalším rozsáhlým výzkumem amenitní migrace, respektive druhým bydlením se zabýval projekt GA ČR 403/07/0714 „Amenitní migrace jako nová forma specifické globální migrace obyvatel a její vliv na socioekonomický rozvoj

„rurálních oblastí v České republice“. V rámci tohoto projektu (BARTOŠ et al. 2011) byl využit sběr dat pomocí strukturovaných dotazníků. Na tento projekt navazovala moje bakalářská práce „Migrace městského obyvatelstva na venkov“ (případová studie migrace v oblasti Dražic u Tábora), nebo bakalářská práce L. Kadlece „Formy amenitní migrace na Třeboňsku.“ Z těchto bakalářských prací je patrné, že pro amenitní migranty je prioritní příroda a lepší životní prostředí. Tuto možnost v mé bakalářské práci uvedlo (27%) dotazovaných a (30%) uvedlo únavu městským životem a touhu po klidu. KADLEC (2012) uvádí, že (48%) respondentů se ztotožnilo s faktem, že největší motivací pro ně byla čistá příroda a krajina. Zatímco během výzkumu druhého bydlení v oblasti středního toku řeky Lužnice dotazovaní uváděli vztah k přírodě a touhu po lepším životním prostředí pouze z (22%). Jako prioritní motivaci 65% uvádělo již zmiňovanou relaxaci. Výzkum K. Menšíkové prokázal podobné výsledky, pouze (31,8%) dotazovaných uvedlo jako hlavní motivaci k navštěvování rekreačního objektu vztah k přírodě.

Lze tedy konstatovat, že všechny uvedené práce zachycují přibližně shodné trendy ve vývoji druhého bydlení v rozdílných lokalitách a možnosti jeho transformace na bydlení trvalé.

8 ZÁVĚR

Hlavním cílem předkládané diplomové práce bylo celkové zmapování druhého bydlení za pomoci dotazníkového šetření v oblasti středního toku Lužnice jako předstupeň amenitní migrace. Modelové území zahrnovalo katastrální území Planá nad Lužnicí a dále po toku řeky až po katastrální území obce Dražice. Cílem této práce bylo tedy zjistit, zda uživatelé druhého bydlení uvažují do budoucna o možnosti trvalého bydlení v objektu individuální rekreace a zda je pro ně hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředí.

Druhé bydlení lze označit za způsob trávení volného času, který je spojen s rekreačním objektem, nejčastěji v podobě chaty či chalupy. Popularita druhého bydlení se u nás rozvinula především v 80. letech minulého století, můžeme však s jistotou říci, že tento fenomén není pozůstatkem totalitního režimu, ale odpočinek od městského způsobu života ve formě druhého bydlení se těší velké oblibě i dnes.

Zmapování objektů druhého bydlení v modelovém území probíhalo pomocí standardizovaných dotazníků. Z výsledků dotazníkového šetření je patrné, že se nepotvrdila transformace druhého bydlení na bydlení trvalé jako předstupeň amenitní migrace. Pro amenitní migranty je hlavní motivací příroda a touha po lepším životním prostředí, zatímco pro uživatele druhého bydlení je hlavní motivací rekreace. Velké procento respondentů se domnívá, že lokalita modelového území není vhodná k trvalému bydlení, dále uvádí nespokojenost s dopravní či technickou infrastrukturou v dané lokalitě. O možnosti trvalého bydlení uvažuje pouze 12% z celkového počtu 76 respondentů a 55% dotazovaných využívá svůj objekt převážně v letní sezóně od června do srpna.

Cíle diplomové práce umožnily definovat stanovené hypotézy.

H1: Alespoň pro 1/3 respondentů je hlavní motivací druhého bydlení příroda a touha po lepším životním prostředím.

Očekávali jsme, že pro více jak třetinu respondentů bude hlavní motivací druhého bydlení především příroda a touha po lepším životním prostředí. Naši hypotézu potvrdilo pouze 22,37% dotazovaných, což nesplňuje alespoň 1/3 dotazovaných.

Hypotéza 1: byla vyvrácená

H2: Více jak 2/3 dotazovaných neuvažují přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah.

Očekávali jsme, že více jak dvě třetiny dotazovaných neuvažuje o možnosti přestěhovat se do místa druhého bydlení natrvalo, přestože mají k místu druhého bydlení silný citový vztah. Náš předpoklad potvrdilo 86,76 %, tedy více než 2/3 dotazovaných z celkového počtu 68 respondentů. Počítáme pouze s respondenty, kteří uvedli citový vztah k místu druhého bydlení, což bylo 68 osob z celkového počtu 76 oslovených. Předpoklad H2 tudíž potvrzujeme.

Hypotéza 2: byla potvrzena

H3: Na transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) má vliv, jestli se jedná o rekreační chalupy nebo chaty.

Z celkového počtu respondentů (76 osob) celkem 68 dotazovaných uvedlo, že vlastní rekreační chatu, ale pouze 2 osoby z celkového počtu lidí vlastníků rekreační chatu uvedly, že uvažují o trvalém bydlení. Zatímco chalupu vlastnili 2 respondenti z celkového počtu dotazovaných a oba dva uvedli, že uvažují o trvalém bydlení.

Hypotéza 3: byla potvrzena

Závěrem lze konstatovat, že druhé bydlení má sice potenciál na přeměnu v trvalé bydlení, avšak nelze tento potenciál přeceňovat a očekávat výrazné zvýšení počtu obyvatel žijících ve venkovských oblastech. Jak vyplývá z této i z ostatních současných prací, o transformaci druhého bydlení na bydlení trvalé (amenitní migraci) uvažuje teoreticky pouze kolem deseti procent dotázaných. Domnívám se, že tato skutečnost se dotýká objektů druhého bydlení typu „chata“ v typických rekreačních oblastech, viz střední tok Lužnice. Naopak potenciál pro amenitní migraci představují chalupy či staré venkovské usedlosti na českém venkově.

9 SUMMARY

The main goal of the presented thesis was, with the help of a questionnaire, to map in general the second homes, in the region around the middle stream of the river Lužnice, as a precursor of amenity migration. Model territory included the cadastral area of Planá nad Lužnicí and further along the river to the cadastral area of Dražice. The aim of this study was therefore to determine whether the users of second homes are considering living permanently in their second homes in the future and whether is the main motivation of theirs the nature and the desire for better environment.

The second home may be described as a way of spending the free time, a leisure activity, which is connected to a vacation property, which most frequently is a weekend house or a cabin. The popularity of second homes developed in our country mainly in the 80's of the last century but we can certainly say that this phenomenon is not what has left of the totalitarian regime but the escape out of the urban way of life in the form of second homes which is still very popular even today.

Mapping of second homes objects in the studied area was carried out using standardized questionnaires. From the results it is evident that the transformation of second homes into permanent living places as a precursor of amenity migration was not confirmed. For amenity migrants is the main motivation the nature and the desire for better environment while the main motivation for users of second homes is the recreation.

A big part of respondents think that the locality of the studied area is not suitable for permanent living and they are also not satisfied with transport or technical infrastructure in the given area. Only 12% of the total of 76 respondents are considering the permanent living and 55% of all respondents use their objects mainly in the summer season i.e. from June to August.

As a result it can be stated the second housing has the potential to transform into permanent homes nevertheless this potential cannot be overestimated and there cannot be expected a significant increase of the number of people living in rural areas. This thesis, and other recent works dealing with the second housing shows

that only 10% of surveyed people are considering the transformation of the second housing into a permanent housing (amenity migration). I believe this fact touches the second homes objects, usually cabins, in typical recreational areas, see the middle stream of the river Luznice. On the other hand, the potential for amenity migration is represented by weekend houses or old estates in the Czech countryside.

10. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BALL, M. (2005): The Second Home Boom. *Appraisal Journal*. Vol. 73, No. 3, p. 240-248.
2. BARTOŠ, M, KUŠOVÁ, D, TĚŠITEL, J, KOPP, J, NOVOTNÁ, M. (2008): *Amenity Migration in the Context of Landscape-Ecology Research*. *Journal of Landscape Ecology*, roč. 1, č. 2, 5 - 21. ISSN: 1803-2427.
3. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J. (2007): *Amenity migration – driving force for rural development?* *Agricultural economics and rural development*. Institute of Agricultural Economics, Romanian Academy, Bucharest, Vol. 4 (3-4), p. 57-69
4. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D. (2005): Amenity migration as a specific form of global human migration and its impact of quality of life. *Ťivotné Prostredie*, Vol. 39, No. 6, p. 315-318.
5. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., NOVOTNÁ, M.; KOPP, J., MACHÁČEK, J. MOSS, L.A.G., GLORIOSO-MOSS, R. (2011): *Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky*, Lesnická práce, s.r.o., 196 s., ISBN 978-80-87154-49-6.
6. BARTOŠ, M. (2015): *Může amenitní migrace zmírnit krizi české venkovské krajiny?* In: Rynda, I. (ed.). *Krize: společnost, kultura a ekologie*. Praha: Togga, ISBN 978-80-7476-086-0 (in press)
7. BENSON, M. & O'REILLY, K. (2009). Migration and the search for a better way of life: a critical exploration of lifestyle migration. *The Sociological Review*, 57(4), p. 608-625.

8. BIČÍK, I. (2001): *Druhé bydlení v Česku*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, Edice katedry sociální geografie a regionálního rozvoje, 167 s. ISBN 80-238-7002-5.
9. BINEK, J. (2007): *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1. vydání. Brno: Georgetown, 140 s, ISBN 978-80-86251-22-6.
10. BINEK, J. (2008): *Průmysl cestovního ruchu*. In: GALVASOVÁ, I. (ed.). Vyd. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. GaREP, spol. s.r.o. 264 s. ISBN 978-80-87147-06-1.
11. BOHMANOVÁ, A. (1984): *Rekreační bydlení*. 1. vydání. Praha: Merkur, 190 s.
12. CUDLÍNOVÁ, E., LAPKA, M. (2004): *Revealing financial preferences in case of landscape amenity – contingent valuation method. Development of the Czech society in the European union*. In: ŠČASNÝ, M., MELICHAR, J. (eds): *Non-market valuation methods in the environmental area*. Metafyzpress, Charles University Environmental centre, Prague, p. 289-300.
13. ČAVOJSKÝ, R, PETŘIVÝ, J. (1972): *Chaty a ich zariadenie*. 1. vydání. Bratislava: Obzor, 200 s.
14. DROBNÁ, D, MORÁVKOVÁ, E. (2004): *Cestovní ruch: Pro střední školy a pro veřejnost*. Praha: Fortuna, 208 s. ISBN 80-7168-901-7.
15. DVOŘÁK, V. (2006): *Vývoj cestování a cestovního ruchu*. In: HESKOVÁ, M. (ed.). *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna. 39 – 61 s. ISBN 80-7168-948-3.
16. FALTOVÁ LEITMANOVÁ, I. (2012): *Venkov jako místo pro žití*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 99 s, ISBN 978-80-7357-911-1.

17. FENNELL, D.A. (2007): *Ecotourism. Third edition.* London. Routledge Taylor & Francis Group. London and New York. ISBN 978-0-415-42930-6.
18. FENNELL, D.A. (2003): *Ecotourism: an introduction.* 2nd ed. New York, NY: Routledge Taylor & Francis Group. London and New York. ISBN 0 415-30365-6.
19. FIALOVÁ, D., VÁGNER, J. (2009): Sociogeografické aspekty druhého bydlení a jejich regionální diferenciacie (na příkladu Česka). In: Geografický časopis, 61, 2, s. 89–110.
20. FIALOVÁ, D., VÁGNER, J. (2014): The owners of second homes as users of rural space in Czechia. *Acta Universitatis Carolinae Geographica*, roč. 49, č. 2, s. 21–28. ISSN 0300-5402.
21. GOELDNER, Ch, RITCHIE, J. (2014): *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy.* 1. vydání. Brno: BizBooks, 545 s. ISBN 978-80-251-2595-3.
22. HALSETH, G., ROSENBERG, M. (1995): Cottagers in an Urban Field. *The Professional Geographer.*, Vol. 47, No. 2, p. 148-159. DOI: 10.1111/j.0033-0124.1995.00148.
23. HESKOVÁ, M a kol. (2011): *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy.* 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 216 s. ISBN 978-80-7373-107 6, s. 51 – 55.
24. HINDLS, R. (2007): *Statistika pro ekonomy.* 8. vyd. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-43-6.

25. HOLEŠINSKÁ, A. (2010): *Mezinárodní kolokvium o cestovním ruchu: sborník příspěvků.* (ed.). Brno: Masarykova univerzita, 302 s. ISBN 978-80-210-5372-4.
26. HORÁKOVÁ, H, FIALOVÁ, D. (2014): *Transformace venkova: turismus jako forma rozvoje.* Plzeň: Aleš Čeněk, 398 s, ISBN 978-80-7380-537-1.
27. HRALA, V. (2001): *Geografie cestovního ruchu.* 4. vyd. Praha: Idea servis, 173 s. ISBN 80-85970-36-8.
28. CHROMÝ, P., JANČÁK, V., MARADA, M., HAVLÍČEK, T. (2011): Rural Areas – Living Space: Regional Differences in the Perceptions of Representatives of Rural Municipalities in Czechia Regarding Rural Areas. *Geografie*, 116, No. 1, p. 23–45.
29. KADLECOVÁ, V. (2010): Apartmánové rekreační byty v horských lokalitách – moderní alternativa tradičních chat a chalup, nebo problém pro obec? *Geografické rozhledy*, 20, č. 2, s. 26–27.
30. KOPP, J., NOVOTNÁ, M. (2007): Metodické přístupy k vymezení potenciálu krajiny pro amenitní migraci. *Miscellanea Geographica* 13, s. 175-180.
31. KOUŘILOVÁ, J, KVĚTOŇ, V, PĚLUCHA, M. (2012): *Synergie vztahu město-venkov.* 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 61 s, ISBN 978-80-87197-44-8.
32. KRANNICH, R.S., LULOFF, A.E., FIELD, D.R. (2011): *People, places and landscapes: social change in high amenity rural areas.* New York: Landscape series (Springer Firm), v 14, p. 167, ISBN 9400712634.

33. KUBEŠ, J. (2005): Recreation in the cabins in Czechia and its typological diversity. *Acta Facultatis Rerum Naturalium Universitatis Comenianae, Geographica, Supplementum*, 3, 309-318.
34. KUBEŠ, J. (2011): Chatové oblasti České republiky. *Geografický časopis*, 63, č. 1, s. 53-68.
35. LIBROVÁ, H. (1994): Pestří a zelení – kapitoly o dobrovolné skromnosti. Brno, Veronica a Hnutí duha, 218 s. ISBN 80-85368-18-8.
36. McINTYRE, N., WILLIAMS, D., McHUGH, K. (2006): Multiple dwelling and tourism. Negotiating place, home and identity. CABI Publishing, CAB International, Wallingford, UK, 373 p.
37. McINTYRE, N. (2008): Multiple dwelling and amenity migration – the best of both worlds? In: Moss, L.A.G., Glorioso, R.S., Krause, A. (eds.): Understanding and managing Amenity-led migration in mountain regions. Proceedings of the Mountain Culture at the Banff Centre, Banff, Canada, May 15–19, p. 13–22.
38. MEJSTRÍK, V., BARTOŠ, M., TĚŠITEL, J., HANOUSKOVÁ, I. (1995): Abandoned landscapes in Czech Republic. In: Schoute, J.F.Th. et al. (Eds): Scenario studies for the rural environment. Kluwer Publishers, Wageningen, p. 717-723
39. MÜLLER, D. K. (2011): Second homes in rural areas: Reflections on a troubled history. *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography*. Vol.65, No. 3, p. 137-143. DOI: 10.1080/00291951.2011.597872.

40. NOVOTNÁ, M., PREIS, J., KOPP, J., BARTOŠ, M. (2013): Changes of the Migration in Rural Regions of the Czech Republic: Position and Perspectives. *Moravian Geographical Reports*, Vol. 21, No. 3, p. 37-54.
41. NOŽIČKOVÁ, V. (2011): Nové rekreační lokality ve vlastnictví cizinců. *Geografické rozhledy*, 20, č. 3, s. 28–29.
42. OUŘEDNÍČEK, M. (2002): Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In SÝKORA, L. (ed): *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1. vyd. Praha: Ústav pro ekonomiku, s. 39-54. ISBN 80-901914-9-5.
43. OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Suburbanizace v České republice: aktéři suburbánního rozvoje. *Geografické rozhledy*, Vol. 20, No. 3, p. 2-5.
44. OUŘEDNÍČEK, M., Špačková, P., Novák, J., (2013): *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Vyd. 1., Praha: Academia, 338 s. ISBN 978-80-200-2226-4.
45. PALATKOVÁ, M. (2011): *Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích, evropská integrace a mezinárodní turismus*. 1. vyd. Praha: Grada, 219 s, ISBN 978-80-247-3750-8.
46. PARIS, Ch. (2009): Re-positioning Second Homes within Housing Studies: Household Investment, Gentrification, Multiple Residence, Mobility and Hyper - consumption. *Housing, Theory and Society*. Vol. 26, No. 4, p. 292-310.
47. PÁSKOVÁ, M, ZELENKA, J. (2002): *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 448 s, ISBN 80-239-0152-4.

48. PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2010): Typologie venkovského prostoru Česka. *Geografie*, Vol. 115, No. 2, p. 161-187.
49. PERLÍN, R., (2003): *Typologie venkova*. In: Majerová, V. (ed.): *Český venkov 2003 – situace před vstupem do EU*. ČZU v Praze, Provozně ekonomická fakulta, s. 113 – 119
50. PITKANEN, K., PUHAKKA, R., SAWATZKY, M. (2011): The role of nature in the place meanings and practices of cottage owners in northern environments. *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography*. Vol. 65, No. 3, p. 175-187. DOI: 10.1080/00291951.2011.598236.
51. SLEPIČKA, A. (1981): *Venkov a/nebo město*. Nakladatelství Svoboda, Praha, 368 s.
52. STEWART, S. I. (2002): Amenity migration. In: LUFT, K., MACDONALD, S., (eds.): *Trends 2000: Shaping the future. 5 Outdoor Recreation and Tourism Trends Symposium*. Department of Park, Recreation and tourism Resources, Lansing, Michigan, p. 369-378.
53. SÝKORA, L, POSOVÁ, D. (2011): Formy urbanizace: kritické zhodnocení modelu stadií vývoje měst a návrh alternativní metody klasifikace forem urbanizace. *Geografie*, 116, č. 1, s. 1–22.
54. SÝKORA, L. (2002): Suburbanizace a její důsledky: Výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: SÝKORA, L. (eds.): *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1. vyd. Praha: Ústav pro ekonomiku, s. 9-19. ISBN 80-901914-9-5.

55. ŠIMON, M., (2006): Teoretické přístupy ke studiu urbanizace. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Praha, 43 s.
56. ŠIMON, M. (2011): Counterurbanization: Condemned to Be a Chaotic Conception? *Geografie*, 116, No. 3, pp. 231–255
57. ŠMÍD, Z. (2008): *Lužnice: putování s řekou*. 1. vyd. Praha: Paseka, 351 s. ISBN 978-80-7185-933-8.
58. ŠTĚPÁNEK, V, KOPAČKA, L., ŠÍPA, J. (2001): *Geografie cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. 228 s. ISBN 80-246-0172-9
59. TORKINGTON, K. (2010): *Defining lifestyle migration*. Dos Algarves, 19, p. 99-111
60. VÁGNER, J, FIALOVÁ, D. (2004): *Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku*. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 286 s, ISBN 80-86561-15-1.
61. VÁGNER, J., MÜLLER, D.K., FIALOVÁ, D. (2011): Second home tourism in light of the historical-political and socio-geographical development of Czechia and Sweden. *Geografie*, 116, No. 2, pp. 191–210.
62. VYSTOUPIL, J, KUNC, J, SAUER, M, TONEV, P. (2010): Vývoj cestovního ruchu v ČR a jeho prostorové organizace v letech 1990-2009. *Urbanismus a územní rozvoj*, Brno: Ústav územního rozvoje, roč. 13, č. 5, s. 93-108, ISSN 1212-0855

63. Wieland, D. (1992): *Nový vztah mezi městem a venkovem*. In: GLÜCK, A., MAGEL, H. (eds): *Venkov má budoucnost*. Ministerstvo zemědělství ČR, Brázda, Praha, s. 12 – 19

DIPLOMOVÉ PRÁCE

1. KADLEC, L. (2014): Druhé bydlení na Třeboňsku jako předstupeň amenitní migrace, Katedra rostlinné výroby a agroekologie, Zemědělská fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 119
2. MENŠÍKOVÁ, K. (2015): Vztah uživatelů druhého bydlení k přírodě, Katedra sociální a kulturní ekologie, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze, s. 154

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. MÜLLER, J. (2009): Změny a trendy v rozmístění obyvatelstva. Deník veřejné správy, roč. 3. dostupné [online] na <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6393115&ht=v%FDvoj+venkova>
2. ŠPAČKOVÁ, P., FEŘTROVÁ, M., OUŘEDNÍČEK, M. (2012): Analýza aktérů suburbánního rozvoje. *Suburbanizace.cz.*, 29 s. ISSN 1803-8239. Publikováno 8. 4. 2012. dostupné [online] na: http://www.suburbanizace.cz/analyzy/Analyza_akteru_suburbanniho_rozvoje.pdf
3. GALLENT, N. (2013): The Social Value of Second Homes in Rural Communities. *Housing, Theory and Society*, **31**(2), p. 174-191. DOI: 10.1080/14036096.2013.830986. ISSN 1403-6096. Dostupné [online]na: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14036096.2013.830986>
4. <http://statistika.vse.cz/download/materialy/tabulky.pdf>.
5. http://www.sezimovo-usti.cz/prilohapdf/geografie_mesta.pdf

6. <http://www.kct-tabor.cz/gymta/ChranenaUzemiCR/Taborsko/OstrovMarketa/index.htm>
7. <http://www.geosense.cz/geoportal/drazice/>
8. <https://mapy.cz/zakladni?x=14.6782335&y=49.3872300&z=18&pano=1&base=ophoto&q=marie%20kursová>
9. <http://maps.geosense.cz/tabor>
10. <http://www.slavnestavby.cz/?i=2440/letni-vila-karla-lamace>
11. <http://www.taborcz.eu/geologicka-expozice-pod-klokoty/os-1587>
12. <http://www.taborcz.eu/granatova-skala/os-1584>
13. <http://www.plananl.cz/www/mestoplananadluznici/fs/Investice/Studie%20proveditelnosti%20přirodě%20blízka%20opatření.pdf>
14. http://eagri.cz/public/web/file/16381/Methodika_stanoveni_AZZU.pdf

11. PŘÍLOHY

Příloha č. 1. Dotazník pro výzkum druhého bydlení

Dotazníkové šetření

Toto dotazníkové šetření bude sloužit pouze pro studentské potřeby diplomové práce Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích - zemědělské fakulty, pod názvem **„Druhé bydlení v oblasti středního toku Lužnice jako předstupeň amenitní migrace.“**

Tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění tohoto dotazníku. Získaná data budou zpracována anonymně a nebudou poskytnuta jiným osobám.

Za vyplnění dotazníků předem děkuji, v případě zájmu budete s výsledky seznámeni.

Dominika Šašková

Dominikasaskova@seznam.cz

Druhé „sekundární“ bydlení = chataření, chalupaření

1. Pod jaký obecní úřad spadá Vaše chata/chalupa?.....
2. Od jakého roku rekreační objekt využíváte?.....
3. Jak jste rekreační objekt získal/a (Vy nebo Vaše rodina)?
a) koupě c) dědictví e) jiná možnost (uveďte).....
b) vlastní výstavba d) restituice
4. Navštěvoval/a jste tuto oblast již ve svém dětství?
a) ano, jednalo se o stejnou lokalitu a stejný objekt
b) ano, jednalo se o stejnou lokalitu, ale jiný objekt
c) ano, jednalo se o jinou lokalitu a jiný objekt
d) ne

5. Jak často rekreační objekt během roku využíváte?
- a) trvale, většinu roku zde bydlím (více než ½ roku) d) především víkendy
 b) letní sezona (červen - srpen) e) téměř vůbec
 c) pouze v době dovolených f) jiná možnost.....
6. Jakého charakteru je Vaše rekreační nemovitost?
- a) chata c) domek, vila e) mobilheim
 b) chalupa d) karavan, maringotka f) jiná možnost.....
7. Jaká je přibližná velikost Vašeho rekreačního objektu (m²)?
- a) do 25 m² b) do 35 m² c) do 50 m² d) nad 50m²
8. Jaké je přibližné stáří Vašeho rekreačního objektu?
- a) méně než 10 let c) 20 - 30 let e) 40 - 50 let
 b) 10 - 20 let d) 30 - 40 let f) starší 50 let
9. Máte nemovitost zatíženou hypotékou? ANO / NE
10. Jaká je vzdálenost objektu od Vašeho trvalého bydliště?
- a) do 25 km c) 50 až 100 km
 b) 25 až 50 km d) nad 100 km
11. Jaký způsob dopravy převážně využíváte?
- a) automobil c) vlak e) jízdní kolo
 b) autobus d) motocykl f) jiný způsob
12. Jak jste spokojen/a s nejbližším okolím Vašeho objektu?
- a) velmi se mi líbí d) nejsem s ním spokojen
 b) jsem s ním spokojen e) připadá mi špatné
 c) částečně spokojen f) na okolí mi nezáleží

13. Jste spokojen/a s následujícími položkami v blízkosti Vašeho rekreačního objektu? (ohodnoťte pomocí školní klasifikace 1- nejlepší a 5- nejhorší).

a) kvalita ovzduší: 1, 2, 3, 4, 5	d) mezilidské vztahy: 1, 2, 3, 4, 5
b) stav okolních lesů: 1, 2, 3, 4, 5	e) hluk (z dopravy): 1, 2, 3, 4, 5
c) čistota řeky Lužnice: 1, 2, 3, 4, 5	f) svoz odpadu: 1, 2, 3, 4, 5

14. Hlavní motivací druhého bydlení je pro Vás?

(možno uvést více odpovědí).

- a) relaxace
- b) vztah k přírodě a touha po lepším životním prostředí
- c) kvůli dětem
- d) mám zde přátele
- e) bytové důvody (např. málo místa)
- f) jiná možnost.....

15. Volný čas na chatě/chalupě trávíte nejčastěji:

a) údržba objektu	e) houbaření	i) relaxace, odpočinek
b) zahrádkaření	f) sport a hry	j) kutilství
c) pobyt u vody a koupání	g) turistika	k) rodinné oslavy
d) rybaření	h) chov zvířat	l) jiná možnost.....

16. Jak jste spokojeni s vybaveností dané lokality

(ohodnoťte pomocí školní klasifikace, 1- nejlepší a 5- nejhorší).

a) technická infrastruktura: 1, 2, 3, 4, 5

b) dopravní infrastruktura: 1, 2, 3, 4, 5

c) pokrytí signálem mobilních operátorů: 1, 2, 3, 4, 5

d) sociální vybavenost: 1, 2, 3, 4, 5

e) ostatní služby: 1, 2, 3, 4, 5

17. Jaké zařízení v dané lokalitě nejvíce postrádáte?

(možno uvést více odpovědí)

a) obchod

d) sportovní hřiště

g) wifi

b) restaurace

e) dětské hřiště

h) zdravotní služby

c) kulturní zařízení

f) parkoviště

i) jiné.....

18. Jaké máte vztahy s Vašimi sousedy v dané lokalitě?

a) velmi dobré

c) znám je pouze od vidění

e) špatné

b) dobré

d) vůbec je neznám

f) velmi špatné

19. Kde máte více přátel?

a) v místě trvalého bydliště

c) na obou místech stejně

b) v místě druhého bydlení

d) nedokážu posoudit

20. Pořádáte se sousedy v místě druhého bydlení společné akce?

(např. grilování, sportovní akce, táboráky, dětské dny atd).

a) ano, vypište prosím.....

.....

c) ne

21. Účastníte se různých akcí pořádaných v místě druhého bydlení?

a) ano, téměř vždy c) pouze výjimečně e) nikdy

b) ano, ale nepravidelně d) téměř vůbec

22. Jste zapojen/a do spolkové či zájmové činnosti v místě Vašeho

druhého bydlení? (lze vypsát více možností, např. spolek ochotnický, rybářský, myslivecký, sportovní, hasičský, zahrádkářský aj.)

a) ano, uveďte prosím konkrétně.....

.....

c) ne

23. Myslíte si, že tato lokalita je dobré místo k trvalému bydlení?

a) rozhodně ano c) nevím e) rozhodně ne

b) spíše ano d) spíše ne f) nedokážu posoudit

24. Uvažujete o přestěhování natrvalo do této lokality?

a) ano b) nevím, ještě jsem o tom neuvažoval/a c) ne

25. Pokud uvažujete o trvalém bydlení, vyhovuje Váš objekt ze stavebně - technického hlediska Vaším požadavkům?

- a) ano
- b) ne, nutnost přestavby
- c) nedokážu posoudit

26. Máte k místu druhého bydlení citový vztah? ANO / NE

Na závěr mi dovoluňte položit pár osobních otázek:

27. Jste MUŽ / ŽENA

28. Váš věk:

- a) 18-19 c) 30-39 e) 50-59
- b) 20-29 d) 40-49 f) 60 a více

29. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní c) středoškolské
- b) vyučen d) vysokoškolské

30. Vaše současné zaměstnání:

- a) student c) podnikatel (OSVČ) e) v důchodu
- b) zaměstnanec d) na MD, v domácnosti f) nezaměstnaný

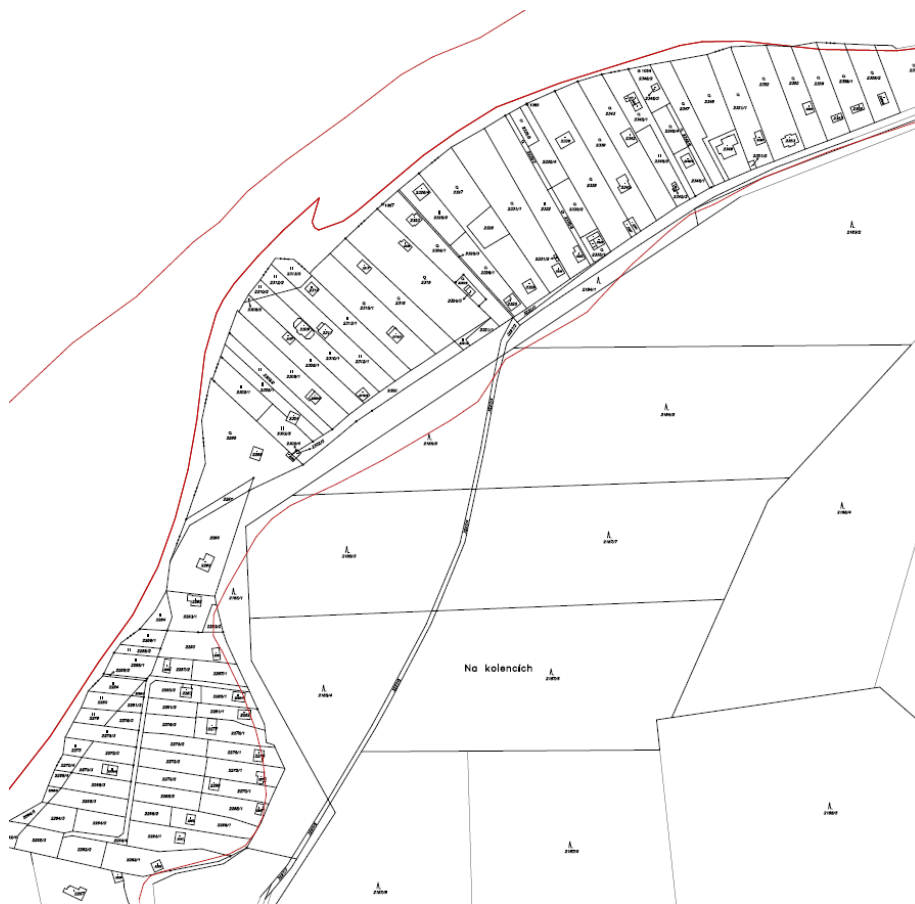
Byl Váš rekreační objekt v posledních letech zasažen povodní? V případě, že ano, uveďte

rok/y.....
.....
.....

Děkuji za Váš čas při vyplňování tohoto dotazníku.

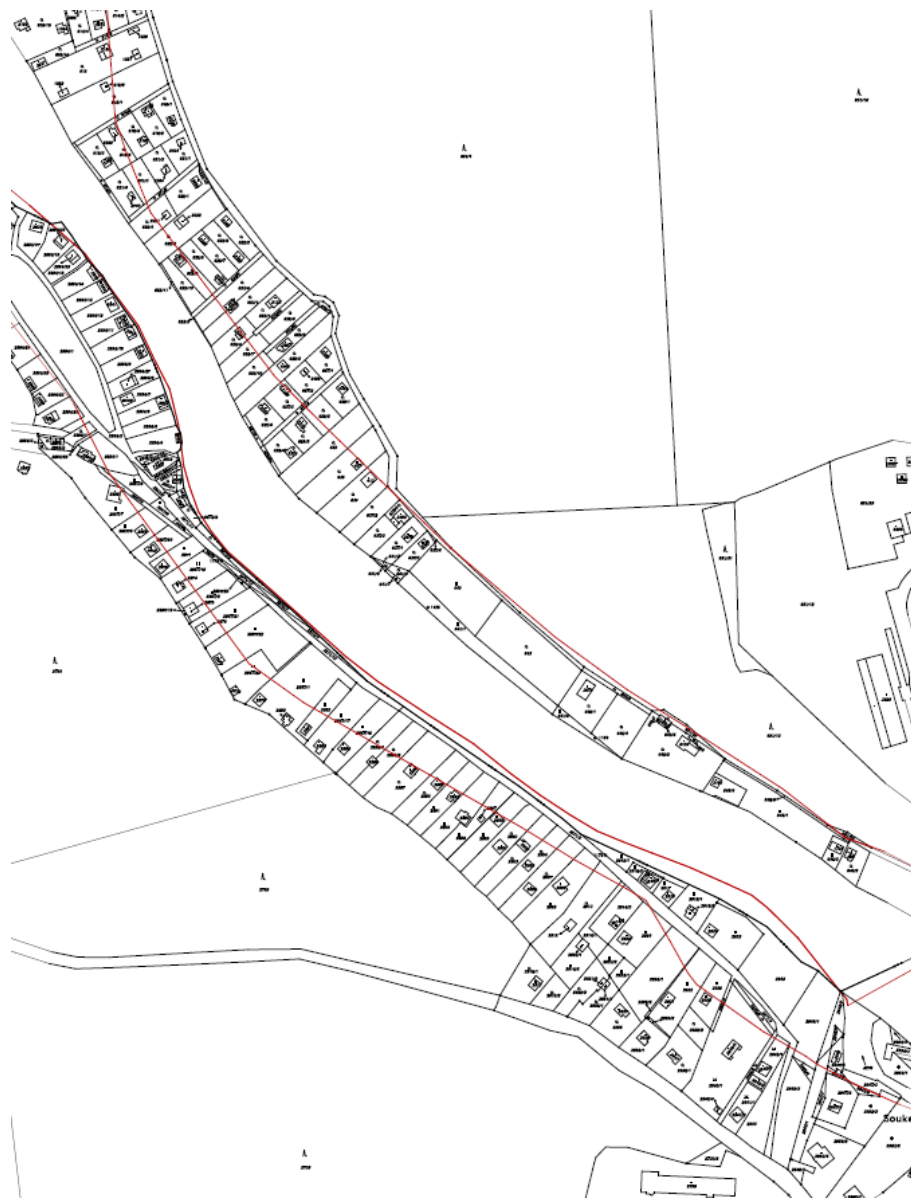
Příloha č. 2. Mapy modelového území

Mapa č. 1. Aktivní zóna Lužnice KÚ Sezimovo Ústí (část chatové osady Doubí).

Zdroj: MÚ Sezimovo Ústí

Mapa č. 2. Aktivní zóna Lužnice KÚ Sezimovo Ústí (část chatové osady Doubí na rozmezí KÚ Planá nad Lužnicí).

Zdroj: MÚ Sezimovo Ústí

Příloha č. 2. Fotografie chatových osad v modelovém území

Fotografie č. 1. KÚ Planá nad Lužnicí (Na Černé)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 2. KÚ Planá nad Lužnicí (Na Černé)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 3. KÚ Planá nad Lužnicí (Na Černé)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 4. KÚ Sezimovo Ústí (Doubí)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 5. KÚ Sezimovo Ústí (Doubí) vyplňování dotazníku s respondentem

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 6. KÚ Tábor (Pod jezem)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 7. KÚ Tábor (Pod jezem)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 8. KÚ Tábor (Pod jezem)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 9. KÚ Dražice (za Matoušovským mlýnem)

Zdroj: vlastní fotografie

Fotografie č. 10. KÚ Dražice

Zdroj: fotoalbum respondenta

Fotografie č. 11. KÚ Planá nad Lužnicí (dnes již neexistující chata Karla Lamače)

Zdroj: <http://www.slavnestavby.cz>

Fotografie č. 12. KÚ Planá nad Lužnicí (dnes již neexistující chata Karla Lamače)

Zdroj: <http://www.slavnestavby.cz>